

แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สารบัญ

แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เนื้อหา

หน้า

๑. บทสรุปผู้บริหาร.....	๑
๒. ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐	๒
๓. สำคัญแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	
๓.๑ ข้อมูลเพื่อการพัฒนา.....	๕
๓.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานด้านกายภาพ.....	๕
๓.๑.๒ ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ	๑๐
๑) ด้านเศรษฐกิจ	๑๐
๑.๑) ผลผลิตมวลรวมจังหวัด.....	๑๐
๑.๒) ด้านการเกษตร.....	๑๑
๑.๓) ด้านการปศุสัตว์.....	๑๔
๑.๔) ด้านการอุตสาหกรรม	๑๖
๑.๕) ด้านการพาณิชย์.....	๑๗
๑.๖) ด้านแรงงาน	๑๘
๒) ด้านสังคม และความมั่นคง	๒๐
๒.๑) ด้านการศึกษา.....	๒๐
๒.๒) สถานบริการสาธารณสุข.....	๒๑
๒.๓) ข้อมูลบุคลากรสาธารณสุข.....	๒๒
๓) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	๒๓
๓.๑) ป่าไม้.....	๒๓
๓.๒) แหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทาน	๒๓
๓.๓) ทรัพยากรดิน.....	๒๕
๔) แหล่งท่องเที่ยวทางประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดมหาสารคาม	๒๖
๔.๑) แหล่งท่องเที่ยวทางประเพณีและวัฒนธรรม	๒๖
๔.๒) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	๒๗
๔.๓) สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัด.....	๒๘

สารบัญ (ต่อ)

แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เนื้อหา

หน้า

๓.๑.๓ ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่	๒๙
๑) ปัญหาความยากจน.....	๒๙
๒) ปัญหาการศึกษา.....	๒๙
๓) ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน.....	๒๙
๔) ปัญหาสถานการณ์ภัยแล้ง/น้ำท่วม.....	๒๙
๓.๑.๔ ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหายังจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา	๓๐
๓.๒ ประเด็นการพัฒนา.....	๓๓
๓.๒.๑ บทวิเคราะห์	๓๓
๓.๒.๒ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด	๓๕
๓.๒.๓ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด	๓๕
๓.๒.๔ วัตถุประสงค์ / ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด / เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค ในแต่ละประเด็นการพัฒนาของจังหวัดมหาสารคาม.....	๓๖
๓.๓ แบบฟอร์มสรุปแผนงานและโครงการสำคัญของจังหวัด (แบบ จ.๑).....	๓๘
๓.๔ แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ แบบ จ.๑-๑ (Project Brief)	
๓.๔.๑ ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้าง รายได้กับเกษตรกร	
๑) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๔๔
๒) โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรอย่างเหมาะสม	๔๗
๓) โครงการคมนาคมขนส่งเพื่อการเกษตร	๕๐
๔) โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	๕๒
๕) โครงการพัฒนาและส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมวิสาหกิจเกษตรแปรรูป.....	๕๕
๖) โครงการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร.....	๕๙
๗) โครงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกร	๖๒

สารบัญ (ต่อ)

แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เนื้อหา

หน้า

๓.๔.๒ ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๒ : ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	
๑) โครงการส่งเสริมพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า	๖๕
๒) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม	๖๙
๓) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	๗๓
๔) โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการและการท่องเที่ยวสู่ชุมชน	๗๖
๓.๔.๓ ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการ ขยายตัวทางเศรษฐกิจ	
๑) โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาทักษะด้านการค้าการลงทุน	๗๙
๒) โครงการสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน และเพิ่มช่องทางการตลาด	๘๒
๓) โครงการยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน	๘๕
๔) โครงการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งเพื่ออำนวยความสะดวก ด้านการค้าการลงทุน	๘๘
๕) โครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค	๙๒
๓.๔.๔ ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี	
๑) โครงการส่งเสริมการน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำรงชีวิต	๙๕
๒) โครงการเสริมสร้างความมั่นคงด้านสังคม	๙๘
๓) โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการศึกษาทุกระดับ	๑๐๒
๔) การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ เพื่อยกระดับเป็นเมือง Smart City	๑๐๗

สารบัญ (ต่อ)

แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เนื้อหา	หน้า
๕) โครงการป้องกัน แก้ไขปัญหา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ.....	๑๑๑
๖) โครงการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย.....	๑๑๖
๗) โครงการจัดหาใช้อุปโภคบริโภคเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	๑๒๐
ภาคผนวก ก รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงาน เชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕.....	๑๒๔
ภาคผนวก ข สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๑๒๕

แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. บทสรุปผู้บริหาร

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติในเรื่อง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ในส่วนของจังหวัด โดยกำหนดให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดสามารถยื่นคำของบประมาณได้ รวมทั้ง กำหนดให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการ ในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ และ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แจ้งมติ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และมติ ก.น.บ. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๗ เห็นชอบนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ และหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ถูกจัดทำขึ้น โดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดมหาสารคาม (ก.บ.จ.ม.ค.) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้า การลงทุน สู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” ประกอบด้วย ๔ ประเด็นการพัฒนา ดังนี้ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มศักยภาพด้านการค้า การลงทุน เพื่อรองรับ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ทั้งนี้ แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคามจะเป็นแนวทางในการบูรณาการความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ในทุกมิติการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมคุณภาพชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อไปสู่การพัฒนาจังหวัดมหาสารคามอย่างแท้จริง

จังหวัดมหาสารคาม

กรกฎาคม ๒๕๖๙

๒. ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ วิสัยทัศน์ประเทศไทย : ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมายการพัฒนาประเทศ : ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง , ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน , ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ , ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม , ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม , ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
------------	---

แผนระดับ ๒	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑. ด้านความมั่นคง - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น - เป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ๒. ด้านการเกษตร - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผลผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น - เป้าหมายของแผนแม่บทฯ สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น ๓.การท่องเที่ยว - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น - เป้าหมายของแผนแม่บทฯ รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น ๔. โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น - เป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง ๕. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น - เป้าหมายของแผนแม่บทฯ การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น ๖. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต - เป้าหมายของแผนแม่บทฯ เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น ๗. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น - เป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น ๘. เศรษฐกิจฐานราก - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ หมวดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำ ด้านสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง - เป้าหมายระดับหมวดหมาย : มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น - กลยุทธ์การพัฒนา : การส่งเสริมการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง, การขยายผลเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูง หมวดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน - เป้าหมายระดับหมวดหมาย : การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น - กลยุทธ์การพัฒนา : การยกระดับบริการและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดสากล, การพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากรในภาคการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับท่องเที่ยวคุณภาพสูง หมวดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง - เป้าหมายระดับหมวดหมาย : ประชาชนไทยได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ, ระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพ มีความพร้อมรับรองรับภัยคุกคามสุขภาพ - กลยุทธ์การพัฒนา : การยกระดับศักยภาพระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขเพื่อลดผลกระทบต่อการบริการทางเศรษฐกิจและสุขภาพ,การบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพพื้นฐานความสมดุลทางเศรษฐกิจและสุขภาพของคนไทย หมวดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุน และยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค - เป้าหมายระดับหมวดหมาย : ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค - กลยุทธ์การพัฒนา : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนเพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนและฐานเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค, การผลักดันการลงทุนเพื่อปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ หมวดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ - เป้าหมายระดับหมวดหมาย : วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ - กลยุทธ์การพัฒนา : การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม, การยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐ, การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมให้มีศักยภาพการดำเนินการในเชิงธุรกิจ หมวดหมายที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ - เป้าหมายระดับหมวดหมาย : การอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน - กลยุทธ์การพัฒนา : การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, การปรับพฤติกรรมทางเศรษฐกิจและการดำรงชีพเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน หมวดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - เป้าหมายระดับหมวดหมาย : ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง - กลยุทธ์การพัฒนา : การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ, การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หมวดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต
------------	--	---

	- เป้าหมายของแผนแม่บทฯ ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ๙. การเติบโตอย่างยั่งยืน - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน - เป้าหมายของแผนแม่บทฯ การบริโภคและการผลิตของประเทศไทยมีความยั่งยืนสูงขึ้น คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตรายสารเคมีในภาคการเกษตร และการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ๑๐. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ - เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น, ผลผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น, ในการใช้น้ำอย่างประหยัด และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการ ใช้น้ำ, แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี - เป้าหมายของแผนแม่บทฯ ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศ และทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น	- เป้าหมายระดับหมวดหมาย : ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต - กลยุทธ์การพัฒนา : คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ, ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมวดหมายที่ ๑๓ : ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน - เป้าหมายระดับหมวดหมาย : การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้, การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้ - กลยุทธ์การพัฒนา : การพัฒนาคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก และประหยัด, การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการ และโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้างและมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ, การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ, การสร้างระบบบริหารภาครัฐ ที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐดิจิทัล และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ
--	--	---

	เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง” แนวทางการพัฒนา ๑. พัฒนาภาคเกษตรด้วยโดยเทคโนโลยีสมัยใหม่มุ่งสู่ฐานเศรษฐกิจชีวภาพที่มีมูลค่าสูง ๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชนในชุมชน ๕. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐานเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน ๒. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนาเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ๔. พัฒนาเมือง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC –Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค ๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัยให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม แผนงาน ๑. แผนงานเพิ่มเติมศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้และทุ่งสัมฤทธิ์ให้ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ๒. แผนงานพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฐานเศรษฐกิจชีวภาพ (NeEC – Bioeconomy)
--	--

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี	“ตักสิลาเมืองแห่งเศรษฐกิจมั่นคง สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี”
--	---

สาระสำคัญ แผนพัฒนา จังหวัด	เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุนสู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๑. ภาคการเกษตรมีความเข้มแข็งและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับจังหวัด ๒. การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน ๓. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
---	---

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด	๑. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตร เพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร	๒. ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	๓. เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี
---	---	--	---	---

	↓	↓	↓	↓
แผนงาน	๑. แผนงานพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร ๒. แผนงานส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน ๓. แผนงานส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ๔. แผนงานเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มภาคการเกษตร เพื่อสร้างอาชีพ	๑. แผนงานส่งเสริมพัฒนาการแปรรูป ผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า ๒. แผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ๓. แผนงานส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษา ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้า บริการและการท่องเที่ยวสู่ชุมชน	๑. แผนงานสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ๒. แผนงานพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพ ๓. แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	๑. แผนงานส่งเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ๒. แผนงานเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคง การสาธารณสุข และการศึกษา ๓. แผนงานอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
	↓	↓	↓	↓
โครงการสำคัญ	๑. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ๒. โครงการจังหวัดมหาสารคามสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางสมุนไพร ๓. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ๔. โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรอย่างเหมาะสม ๕. โครงการคมนาคมขนส่งเพื่อการเกษตร ๖. โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ๗. โครงการพัฒนาและส่งเสริม ศูนย์นวัตกรรมเกษตรแปรรูป ๘. โครงการพัฒนาและแปรรูปสินค้าภาคการเกษตร ๙. โครงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกร	๑. โครงการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ๒. โครงการส่งเสริมพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ๓. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม ๔. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ๕. โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้า บริการและการท่องเที่ยวสู่ชุมชน	๑. โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาทักษะด้านการค้าการลงทุน ๒. โครงการสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน และเพิ่มช่องทางการตลาด ๓. โครงการยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน ๔. โครงการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน ๕. โครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค	๑. โครงการส่งเสริมการน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต ๒. โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย ๓. โครงการส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาคในทุกระดับแบบครบวงจร ๔. โครงการการป้องกัน แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ๕. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคง ด้านสาธารณสุขและด้านการศึกษา ๖. โครงการส่งเสริมมหาสารคามสู่เมืองคาร์บอนต่ำ (Low-Carbon City) ๗. โครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่เพื่อยกระดับเป็นเมือง Smart City ๘. โครงการเสริมสร้างความมั่นคงด้านสังคม ๙. โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการศึกษาทุกระดับ ๑๐. โครงการป้องกัน แก้ไขปัญหา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ๑๑. โครงการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย ๑๒. โครงการจัดหาน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

๓. สารสำคัญแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓.๑ ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

ความเป็นมาของจังหวัดมหาสารคาม

จังหวัดมหาสารคาม เป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สืออีสาน) เป็นมืองคณนามที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) ทรงพระราชทานให้เป็นชื่อเมืองครั้งทรงโปรดเกล้าฯ ตั้งเมืองเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๐๘ มีความหมายว่า ถิ่นฐานที่อุดมสมบูรณ์ด้วยความดีงามทั้งปวง มีท้าวมหาชัย (กวด) เป็นเจ้าเมือง

ท้าวมหาชัย (กวด) ได้พาผู้คนออกจากเมืองร้อยเอ็ดมาทางทิศตะวันตก ประมาณ ๑,๐๐๐ เส้น จึงหยุดตั้งอยู่บริเวณที่ดอน แล้วจัดพิธีการฝังเสาหลักเมือง บริเวณนั้นได้สร้างวัดชื่อวัดดอนเมือง แต่ราษฎรนิยมเรียกว่า “วัดข้าวฮ้าว” อยู่ได้ประมาณ ๖ เดือน เห็นว่าขาดแคลนแหล่งน้ำ จึงย้ายมาตั้งระหว่างกุดยางใหญ่ กับหนองกระทุ่ม ซึ่งเป็นชุมชนที่มีผู้คนอาศัยอยู่บ้างแล้ว คือบ้านจาน ประกอบกับทางออกไปเล็กน้อยทางทิศตะวันตกก็มีหนองหัวช้าง (บริเวณทิศใต้วัดนาควิชัย) และถัดจากหนองกระทุ่มออกไปเล็กน้อย ก็เป็นห้วยคเคาง นับว่าเป็นชัยภูมิที่มีแหล่งน้ำสมบูรณ์ จึงได้ตั้งเป็นเมืองมหาสารคาม มีพระเจริญราชเดช (กวด) เป็นเจ้าเมืองคนแรก ส่วนท้าวบัวทองได้พาผู้คนจำนวนหนึ่งไปตั้งถิ่นที่อยู่บริเวณบ้านลาดริมฝั่งลำน้ำชี ตามที่ตนเห็นเหมาะสม และเสนอตั้งเป็นเมืองตั้งแต่แรก โดยเมืองมหาสารคามเมื่อแรกตั้งยังต้องขึ้นอยู่กับความดูแลบังคับบัญชาของพระขัติยวงษา (จัน) เจ้าเมืองร้อยเอ็ด

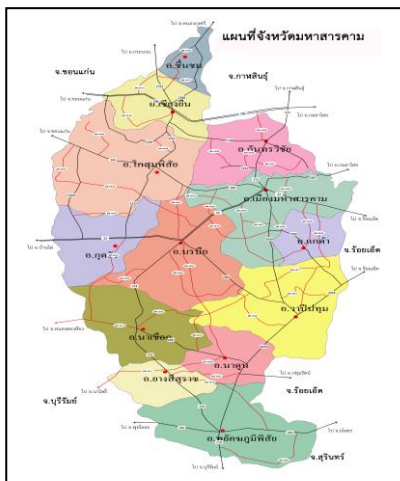
พุทธศักราช ๒๔๕๖ หม่อมเจ้าพนมราช นวรัตน์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นปลัดมณฑลประจำจังหวัด โดยความเห็นชอบของพระมหาอำมาตยาธิบดี (เส็ง วิริยะศิริ) และได้ย้ายศาลากลางจังหวัดมาตั้ง ณ ที่ศาลากลางหลังเดิมหรือที่ว่าการอำเภอเมืองมหาสารคามในปัจจุบัน ต่อมาในปี พุทธศักราช ๒๔๕๒ ได้ย้ายศาลากลางจังหวัดมาตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบัน คือ บริเวณถนนเลียบเมืองมหาสารคาม – ร้อยเอ็ด ตำบลเวียงนาง อำเภอเมืองมหาสารคาม จากอดีตจนถึงปัจจุบันจังหวัดมหาสารคามมีผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองและผู้ว่าราชการจังหวัด รวม ๕๑ คน

๓.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานด้านกายภาพ

(๑) ที่ตั้งและขนาดพื้นที่

จังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ ๕,๒๙๑.๖๘๓ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓,๓๐๗,๓๐๑.๘๘๗ ไร่ มีพื้นที่เป็นลำดับที่ ๑๔ ของภาคและเป็นลำดับที่ ๔๑ ของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทางทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดบุรีรัมย์

(๒) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปของจังหวัดมหาสารคาม เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ถึงลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่โดยทั่วไปมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๓๐ - ๒๓๐ เมตร ด้านทิศตะวันตก และทิศเหนือเป็นที่สูงในเขตอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืน และอำเภอกันทรวิชัย ครอบคลุมพื้นที่ ประมาณ ครึ่งหนึ่งของพื้นที่จังหวัด และค่อย ๆ ลาดเทมาทางทิศตะวันออกและทิศใต้มีลำน้ำสำคัญสายหลักไหลผ่าน ได้แก่ ลำน้ำชี

(๓) ลักษณะภูมิอากาศ

มีลักษณะฝนตกสลับกับอากาศแห้ง (Wet and dry climate) มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี อยู่ที่ประมาณ ๑๑๘ มิลลิเมตร/ปี อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีอยู่ที่ประมาณ ๒๗.๘๘ องศาเซลเซียส ในช่วงเดือน เมษายนของทุกปีจังหวัดจะมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยประมาณ ๓๙ องศาเซลเซียส ส่วนอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ในช่วง เดือนมกราคม อยู่ที่ประมาณ ๑๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปีอยู่ที่ประมาณ ๒๗ องศาเซลเซียส จังหวัดมีฤดูกาลต่างๆ แบ่งเป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมไปจนถึงเดือนมิถุนายน ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กรกฎาคมไปจนถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์

(๔) เขตการปกครอง และจำนวนประชากร

๑) จังหวัดแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๓ อำเภอ ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๘ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๑๒๓ แห่ง และหมู่บ้าน ๑,๙๔๔ หมู่บ้าน โดยอำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุดคือ โกสุมพิสัย (๘๒๗.๙) รองลงมาคือ อำเภอบรบือ (๖๘๑.๖) อำเภอนาปีนรุฒ (๖๐๕.๘) และอำเภอเมืองมหาสารคาม (๕๕๖.๗) ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ : จำนวนอำเภอ หมู่บ้าน ตำบล อบต. เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง พื้นที่ของจังหวัดมหาสารคาม

อำเภอ	เขตการปกครอง					พื้นที่ (ตร.กม.)
	หมู่บ้าน	ตำบล	อบต.	เทศบาลตำบล	เทศบาลเมือง	
เมืองมหาสารคาม	๑๘๕	๑๔	๑๓	๑	๑	๕๕๖.๗
กันทรวิชัย	๑๘๓	๑๐	๘	๓	-	๓๗๒.๒
โกสุมพิสัย	๒๓๓	๑๗	๑๗	๑	-	๘๒๗.๙
เชียงยืน	๑๑๖	๘	๗	๒	-	๒๘๙.๐
นาเชือก	๑๔๕	๑๐	๑๐	๑	-	๕๒๘.๒
บรบือ	๒๐๙	๑๕	๑๕	๑	-	๖๘๑.๖
พยัคฆภูมิพิสัย	๒๒๗	๑๔	๑๔	๑	-	๔๐๙.๘
วาปีปทุม	๒๔๑	๑๕	๑๕	๑	-	๖๐๕.๘
นาโดน	๙๔	๙	๖	๓	-	๒๔๘.๔
แกดำ	๘๘	๕	๔	๒	-	๑๔๙.๕
ยางสีสุราช	๙๑	๗	๗	-	-	๒๔๒.๕
กุฉีกรัง	๘๕	๕	๕	-	-	๒๖๗.๐
ชื่นชม	๔๗	๔	๒	๒	-	๑๑๓.๐
รวม	๑,๙๔๔	๑๓๓	๑๒๓	๑๘	๑	๕,๒๙๑.๖

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดมหาสารคาม

๒) จังหวัดมีประชากรจำนวน ๙๓๗,๙๑๕ คน แบ่งเป็นชาย จำนวน ๔๖๐,๐๙๕ คน และหญิง จำนวน ๔๗๗,๘๒๐ คน โดยอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน ๑๕๒,๔๕๘ คน อันดับสอง คือ อำเภอโกสุมพิสัย จำนวน ๑๑๗,๖๒๕ คน อันดับสาม คือ อำเภอนาแก จำนวน ๑๑๑,๓๐๔ คน และอันดับสี่ คือ อำเภอบรบือ จำนวน ๑๐๖,๑๓๑ คน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒ : จำนวนประชากร แยกเป็น ชาย หญิง และจำนวนครัวเรือน จำแนกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนบ้าน
เมืองมหาสารคาม	๗๒,๕๐๒	๗๙,๙๕๖	๑๕๒,๔๕๘	๖๒,๐๘๓
แกดำ	๑๔,๘๑๕	๑๔,๗๗๓	๒๙,๕๘๘	๘,๔๓๔
โกสุมพิสัย	๕๗,๗๔๓	๕๙,๘๘๒	๑๑๗,๖๒๕	๓๖,๙๙๔
กันทรวิชัย	๓๘,๔๐๔	๔๑,๖๕๗	๘๐,๐๖๑	๓๑,๓๒๓
เชียงยืน	๒๙,๔๒๐	๓๐,๔๗๔	๕๙,๘๙๔	๒๑,๑๒๖
บรบือ	๕๒,๖๕๔	๕๓,๔๗๗	๑๐๖,๑๓๑	๓๗,๕๘๘
นาแก	๓๐,๑๐๖	๓๐,๕๐๔	๖๐,๖๑๐	๒๐,๑๒๒
พยัคฆภูมิพิสัย	๔๓,๐๐๗	๔๔,๐๖๐	๘๗,๐๖๗	๒๗,๑๘๕
วาปีปทุม	๕๕,๑๖๓	๕๖,๑๔๑	๑๑๑,๓๐๔	๓๓,๗๗๖
นาดูน	๑๘,๕๕๘	๑๘,๖๖๕	๓๗,๒๒๓	๑๐,๘๑๘
ยางสีสุราช	๑๗,๒๒๙	๑๗,๔๔๑	๓๔,๖๗๐	๑๐,๑๒๔
กุตุรัง	๑๘,๕๑๓	๑๘,๓๔๙	๓๖,๘๖๒	๑๐,๙๗๑
ชื่นชม	๑๑,๙๘๑	๑๒,๔๔๑	๒๔,๔๒๒	๗,๑๙๐
รวม	๔๖๐,๐๙๕	๔๗๗,๘๒๐	๙๓๗,๙๑๕	๓๑๗,๗๓๔

ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง (ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๗)

(๕) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑) การไฟฟ้า

จังหวัดมหาสารคาม มีผลการสำรวจข้อมูลจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำแนกตามประเภทต่าง ๆ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ พบว่า

๑.๑) จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ทั้งสิ้น ๓๒๘,๓๒๕ ราย โดยอำเภอที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ามากที่สุด อันดับแรก คือ อำเภอเมืองมหาสารคาม เท่ากับ ๖๒,๔๕๖ ราย รองลงมาได้แก่ อำเภอโกสุมพิสัย เท่ากับ ๔๒,๔๒๓ ราย อันดับสาม ได้แก่ อำเภอกันทรวิชัย เท่ากับ ๓๒,๒๓๙ ราย

๑.๒) จากสถิติข้อมูลหน่วยการใช้ไฟฟ้า (กิโลวัตต์/ชั่วโมง) ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ จังหวัดได้จำหน่ายกระแสไฟฟ้า ให้ส่วนต่างๆ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย สถานธุรกิจ และอุตสาหกรรม ส่วนที่ราชการและสาธารณะ และอื่นๆ รวม ๙๗๐,๖๗๒,๖๔๕.๓๔ กิโลวัตต์/ชั่วโมง

ตารางที่ ๓ : ผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำแนกตามประเภทผู้ใช้ไฟฟ้า เป็นรายอำเภอ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

อำเภอ	จำนวน ผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)					
		รวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและ อุตสาหกรรม	สถานที่ราชการ และสาธารณะ	อื่นๆ	ไฟฟรี
รวมยอด	๓๒๘,๓๒๕	๙๗๐,๖๗๒,๖๔๘.๓๔	๔๓๑,๒๓๕,๐๖๐.๒๑	๔๗๙,๗๐๐,๐๙๗.๐๔	๑๕,๗๒๓,๕๙๔.๙๙	๑๙,๐๓๐,๔๔๓.๖๗	๒๔,๙๘๓,๔๔๙.๔๓
เมืองมหาสารคาม	๖๒,๔๔๖	๒๘๒,๖๕๘,๔๘๙.๕๐	๑๐๑,๔๐๔,๙๑๒.๐๕	๑๖๑,๔๑๖,๓๗๗.๘๗	๔,๕๙๒,๕๓๔.๗๗	๗,๐๖๔,๒๕๕.๒๖	๘๑๘,๐๔๐.๕๕
แกดำ	๙,๗๓๑	๑๖,๕๗๘,๔๘๖.๖๔	๑๐,๙๖๗,๐๗๗.๔๐	๔,๖๖๓,๖๑๖.๐๘	๔๗๘,๖๖๒.๐๐	๒๔๗,๑๐๑.๑๐	๒๒๒,๐๓๐.๐๖
กันทรวิชัย	๓๒,๒๓๙	๑๓๓,๖๕๒,๒๖๖.๗๙	๔๙,๖๓๕,๙๓๘.๓๗	๗๗,๔๕๖,๗๔๔.๖๒	๑,๙๑๐,๕๖๔.๐๐	๓,๙๙๑,๓๖๐.๒๕	๖๕๗,๖๕๙.๕๕
โกสุมพิสัย	๔๒,๔๒๓	๑๐๕,๕๖๖,๘๕๙.๕๘	๕๖,๒๔๒,๑๑๑.๘๔	๓๙,๕๕๕,๗๓๑.๙๗	๒,๒๕๙,๖๘๑.๓๖	๔,๘๙๔,๕๕๗.๓๗	๒,๖๑๔,๗๗๐.๐๔
เขยีย่น	๒๐,๗๔๔	๖๒,๖๐๙,๑๙๗.๐๔	๓๐,๓๐๖,๕๓๗.๐๑	๒๙,๔๑๕,๐๕๖.๙๘	๖๘๙,๖๙๕.๓๖	๔๘๘,๑๔๓.๖๙	๑,๗๑๓,๗๖๐.๐๐
บรบือ	๓๗,๔๓๗	๘๘,๖๘๑,๗๖๒.๐๕	๔๑,๐๔๑,๖๙๔.๗๒	๔๔,๘๑๘,๘๘๓.๔๘	๑,๔๔๒,๙๘๖.๗๘	๓๖๐,๒๗๙.๖๐	๑,๐๑๗,๙๑๗.๔๗
นาเชือก	๑๖,๖๐๘	๖๐,๕๑๗,๐๘๘.๓๓	๑๗,๘๘๘,๖๘๕.๗๐	๑๐,๘๙๗,๓๓๕.๕๙	๖๖๔,๒๗๖.๐๐	๓๕๕,๖๔๙.๓๐	๗๐๘,๑๔๑.๗๔
นาูนี	๑๕,๓๐๕	๒๖,๘๑๓,๑๐๑.๓๖	๑๖,๕๘๙,๓๔๑.๘๐	๘,๖๖๖,๕๙๘.๗๗	๓๘๑,๘๒๙.๓๖	๑๘๒,๗๕๓.๐๐	๙๙๗,๕๗๘.๔๓
พยัคฆภูมิพิสัย	๒๖,๐๖๐	๗๐,๖๓๘,๖๒๐.๙๗	๓๒,๔๙๙,๘๑๗.๐๐	๓๓,๓๕๕,๒๑๙.๑๑	๑,๑๔๕,๘๓๘.๓๘	๕๘๐,๓๔๙.๕๐	๓,๐๕๗,๓๙๖.๙๘
วาปีปทุม	๓๓,๕๐๙	๗๐,๐๓๘,๗๑๗.๖๔	๓๘,๔๒๓,๒๕๑.๘๓	๒๘,๑๑๖,๕๘๑.๖๒	๘๓๕,๓๔๕.๙๘	๔๖๗,๖๗๓.๖๓	๒,๑๙๕,๘๒๔.๘๘
ยางสีสุราช	๑๒,๘๘๑	๒๑,๕๒๖,๑๔๐.๓๙	๑๔,๔๓๒,๘๑๒.๐๐	๖,๐๒๐,๓๑๘.๓๙	๓๒๖,๖๕๓.๐๐	๒๒๗,๒๔๐.๕๐	๕๑๙,๑๑๖.๕๐
กุตุ้ง	๑๒,๐๒๒	๔๑,๗๔๗,๒๖๗.๗๔	๑๓,๔๑๖,๙๐๔.๐๐	๒๔,๙๐๘,๓๒๘.๑๕	๕๕๐,๐๘๖.๐๐	๖๐,๘๒๑.๐๐	๒,๘๑๑,๑๒๘.๕๙
ชื่นชม	๖,๙๒๐	๑๙,๖๔๔,๖๔๗.๓๑	๘,๓๘๕,๕๒๙.๔๙	๑๐,๔๐๙,๓๐๔.๔๑	๔๔๕,๔๔๒.๐๐	๑๑๑,๒๕๙.๔๗	๒๙๒,๗๑๑.๙๔

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ปี ๒๕๖๗

๒) การประปา

จังหวัดมีพื้นที่ให้บริการน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ อำเภอกุตุ้ง อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอลำปำปทุม จำแนกการให้บริการออกเป็น ๒ สาขา คือ

๒.๑) การประปาส่วนภูมิภาค สาขามหาสารคาม มีพื้นที่ให้บริการน้ำประปา ๔ อำเภอ ประกอบด้วย

๒.๑.๑) อำเภอเมืองมหาสารคาม ให้บริการพื้นที่ เทศบาลเมืองมหาสารคาม, เทศบาลตำบลแวงน่าง, อบต.แก้ง, อบต.แก้งเลิงจาน, อบต.เขวาส, อบต.ท่าสองคอน, อบต.แก้ง, อบต.แวงน่าง, อบต.หนองกุ้ง, อบต.หนองโน, อบต.หนองปลิง, และ อบต.ห้วยแอ่ง

๒.๑.๒) อำเภอกันทรวิชัย ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลขามเรียง, เทศบาลตำบลโคกพระ, เทศบาลตำบลท่าขอนยาง, อบต.ขามพัฒนา, อบต.คันธารราษฎร์, อบต.โคกพระ, อบต.ศรีสุข และ อบต.มะค่า

๒.๑.๓) อำเภอโกสุมพิสัย ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลหัวขวาง และ อบต.หัวขวาง

๒.๑.๔) อำเภอบรบือ ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลบรบือ, อบต.โนนราษี, อบต.บรบือ อบต.บ่อใหญ่, อบต.หนองลิ้ม, อบต.หนองโก, อบต.หนองจิก และ อบต.กุตุ้ง (อำเภอกุตุ้ง)

๒.๒) การประปาส่วนภูมิภาคพยัคฆภูมิพิสัยมีพื้นที่รับผิดชอบในการให้บริการน้ำประปา ๒ อำเภอ คือ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอลำปำปทุม

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค สาขามหาสารคาม : กรกฎาคม ๒๕๖๗

๓) การสื่อสารโทรคมนาคม

๓.๑) จังหวัดมีที่ทำการไปรษณีย์ ๑๓ แห่ง ได้แก่ ๑) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอเมืองมหาสารคาม ๒) ที่ทำการไปรษณีย์ สาขานอนศรีสวัสดิ์ ๓) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอกันทรวิชัย ๔) ที่ทำการไปรษณีย์ สาขาท่าขอนยาง ๕) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอยางสีสุราช ๖) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอบรบือ ๗) ที่ทำการไปรษณีย์ อำเภอโกสุมพิสัย ๘) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอแกดำ ๙) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอลำปำปทุม ๑๐) ที่ทำการไปรษณีย์

อำเภอเขียงยืน ๑๑) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอนาเชือก ๑๒) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอนาดูน ๑๓) ที่ทำการไปรษณีย์
อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

ที่มา : ที่ทำการไปรษณีย์จังหวัดมหาสารคาม

๓.๒) จังหวัดมหาสารคาม มีสถานีวิทยุกระจายเสียงหลัก จำนวน ๔ สถานี ได้แก่
๑) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดมหาสารคาม (สวท.) ๒) สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพบก
หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนจังหวัดมหาสารคาม (รด.) ๓) สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศ ๐๑๔
มหาสารคาม (ทอ.) ๔) สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส.) นอกจากนี้ยังมีสถานีวิทยุชุมชน
อีกจำนวน ๖๔ แห่ง และสถานีเคเบิลทีวี ๒ แห่ง

ที่มา : สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดมหาสารคาม : กรกฎาคม ๒๕๖๗

๔) การคมนาคม

การคมนาคมขนส่งของจังหวัดมหาสารคาม จะใช้การคมนาคมทางถนนเป็นหลัก
ประกอบด้วย ถนนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน ถนนทางหลวงแผ่นดินสายรองประธาน ถนนทางหลวงแผ่นดิน
ที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด กับอำเภอ หรือสถานที่สำคัญ และทางหลวงชนบทและทางหลวงท้องถิ่น ดังนี้

๔.๑) ถนนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน ประกอบด้วย

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓ (บ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-ยโสธร-อุบลราชธานี) เป็นเส้นทางที่มีความสำคัญในระดับภาค ทำหน้าที่เชื่อมโยงจังหวัดตอนกลางกับจังหวัดตอนล่าง
ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางทิศตะวันออก

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓ (ตอนเลี้ยวเมืองด้านตะวันออกและด้านตะวันตก) เป็นระบบถนนวงแหวนของชุมชนเมืองมหาสารคาม มีบทบาทในการแบ่งเบาปริมาณการจราจร
ของระบบถนนสายหลัก และทำให้การเชื่อมโยงติดต่อของชุมชนภายในจังหวัดมีประสิทธิภาพมากขึ้น
และทำหน้าที่เป็นทางเลี้ยวเมือง (BY PASS) กรณีไม่ต้องการผ่านชุมชนเมืองมหาสารคาม

๔.๒) ถนนทางหลวงแผ่นดินสายรองประธาน ประกอบด้วย

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๘ (มหาสารคาม-โกสุมพิสัย-ท่าพระเชื่อมโยงกับถนนมิตรภาพจังหวัดขอนแก่น) เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดมหาสารคาม กับจังหวัดขอนแก่น ผ่านอำเภอโกสุมพิสัย
เทศบาลตำบลท่าพระ และบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ)

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๓ (มหาสารคาม-กันทรวิชัย-กาฬสินธุ์) เชื่อมโยง
ระหว่างจังหวัดมหาสารคาม กับจังหวัดกาฬสินธุ์ ผ่านอำเภอกันทรวิชัย อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๙ (บรบือ-นาเชือก-พยัคฆภูมิพิสัย-บุรีรัมย์) เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดมหาสารคาม กับจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นจังหวัดทางตอนใต้ของภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๙ (สายขอนแก่น - เขียงยืน - กาฬสินธุ์)

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๒ (สายพยัคฆภูมิพิสัย - พุทไธสง - สุวรรณภูมิ)

๔.๓) ถนนทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด กับอำเภอ หรือสถานที่สำคัญ

เพื่อให้สามารถติดต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีบทบาทในการแบ่งเบา
ปริมาณการจราจรของระบบถนนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน และทำหน้าที่การเชื่อมโยงติดต่อระหว่าง
ชุมชนสำคัญของจังหวัด ประกอบด้วย

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๔๐ (อำเภอเมืองมหาสารคาม - อำเภอวาปีปทุม - อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย - จังหวัดบุรีรัมย์)

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๔๕ (ร้อยเอ็ด – หนองคูโคก – อำเภอนาคู)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๓๗ (สายโกสุมพิสัย – เชียงยืน)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๕๒ (สายเชียงยืน – ชื่นชม – กระนวน)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๐๐ (สายโกสุมพิสัย – กุดรัง)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๒๒ (สายโกสุมพิสัย – กุดรัง – บรบือ – นาคู)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๖๓ (สายบรบือ – วาปีปทุม)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๘๑ (สายนาเชือก – นาคู)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑๘ (สายกันทรวิชัย – เชียงยืน)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๘๐ (สายมหาสารคาม – แกดำ)

๔.๔) ทางหลวงชนบทและทางหลวงท้องถิ่น

เป็นระบบถนนที่เชื่อมโยงติดต่อระหว่างชุมชนศูนย์กลางชนบทและพื้นที่ชนบท เป็นเส้นทางที่นำผลผลิตจากพื้นที่เกษตรกรรมมายังตลาดที่เป็นชุมชนศูนย์กลางของพื้นที่และการกระจายสินค้า ตลอดจนการบริการต่าง ๆ ไปสู่พื้นที่โดยรอบและมีบทบาทในการแบ่งเบาปริมาณการจราจรของระบบถนนประธานและทำหน้าที่เชื่อมโยงติดต่อระหว่างชุมชนสำคัญของจังหวัด

๓.๑.๒ ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

๑) ด้านเศรษฐกิจ

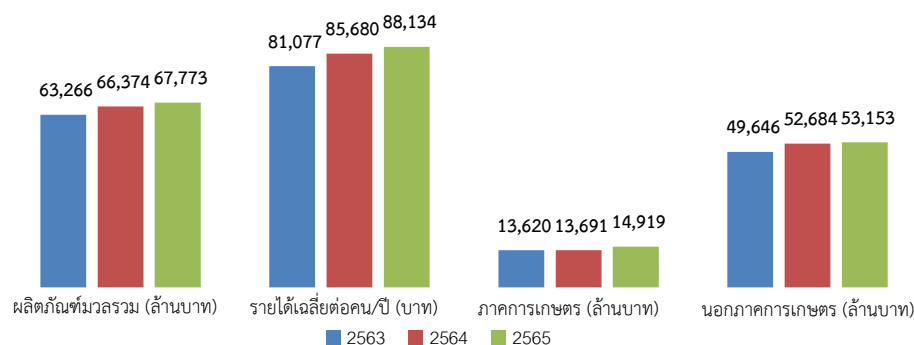
๑.๑) ผลผลิตมวลรวมจังหวัด

ประมาณการมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดมหาสารคามปี ๒๕๖๕ มูลค่า ๖๗,๗๗๓ ล้านบาท รายได้ประชากรต่อหัว ปี ๒๕๖๕ มีมูลค่า ๘๘,๑๓๔ บาท คิดเป็นลำดับที่ ๕๗ ของประเทศ และเป็นลำดับที่ ๘ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสาขาที่มีมูลค่าสูงสุดและมีความสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัด จำแนกเป็น

- ภาคเกษตร มีมูลค่า ๑๔,๖๑๙ ล้านบาท ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพสำคัญได้แก่ การทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ การเกษตรจึงเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม

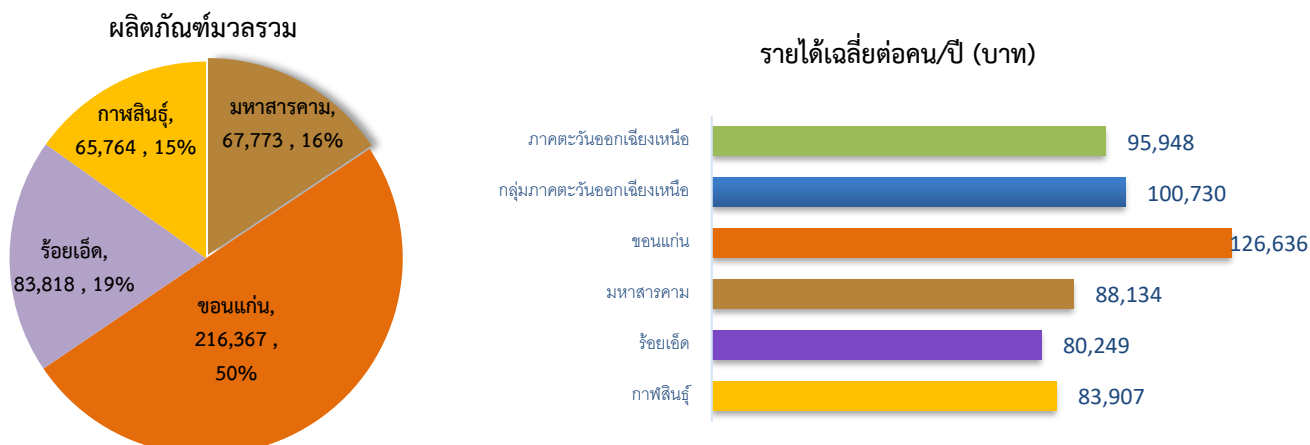
- นอกภาคเกษตร มีมูลค่า ๕๓,๑๕๓ ล้านบาท และมีสาขาที่มีมูลค่าสูงสุด ๓ อันดับแรก คือ อันดับ ๑ สาขาการศึกษา มีมูลค่า ๑๒,๐๔๒ ล้านบาท โดยจังหวัดมหาสารคาม มีนิสิต นักศึกษา ในมหาวิทยาลัย มากกว่า ๕๐,๐๐๐ คน ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัด อันดับ ๒ สาขาการผลิต มีมูลค่า ๙,๘๒๖ ล้านบาท และอันดับ ๓ การขายส่งและการขายปลีก มีมูลค่า ๖,๖๑๖ ล้านบาท ตามลำดับ

แผนภูมิที่ ๑ เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมหาสารคาม ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิที่ ๒ เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์จังหวัดมหาสารคามกับจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนกลาง พ.ศ. ๒๕๖๕

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๒) ด้านการเกษตร

จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๓๐๗,๓๐๑.๘๗ ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๒,๔๒๔,๑๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒๙ ของพื้นที่จังหวัด

๑.๒.๑) พืชเศรษฐกิจหลัก จังหวัดมีพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ในรอบปีเพาะปลูก ๒๕๖๖/๖๗ พบว่า มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๑๙๖,๔๘๔.๓๑ ไร่ มีผลผลิต ๗๘๖,๗๙๑.๘๒ ตัน มูลค่า ๑๑,๓๖๐.๙๖ ล้านบาท มันสำปะหลัง ๑๖๓,๒๖๑ ไร่ มีผลผลิต ๔๙๒,๘๗๕ ตัน มูลค่า ๑,๓๙๔.๘๔ ล้านบาท และอ้อยโรงงาน ๑๑๕,๔๗๐.๒๑ ไร่ มีผลผลิต ๑๒,๒๘๘,๘๐๗.๘๔ ตัน มูลค่า ๑,๕๘๓.๖๕ ล้านบาท ปรากฏตามตาราง

ตารางที่ ๔ : แสดงเนื้อที่ปลูกข้าวนาปี เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และมูลค่าผลผลิต
จำแนกเป็นรายอำเภอ ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๖/๒๕๖๗

อำเภอ	ข้าวนาปี				
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
เมืองมหาสารคาม	๑๙๗,๔๑๖.๖๕	๑๙๗,๔๑๖.๖๕	๗๖,๕๙๗.๖๖	๓๘๘	๑,๐๘๕.๕๗
กันทรวิชัย	๗๕,๔๓๐.๖๖	๗๕,๔๓๐.๖๖	๓๐,๐๒๑.๔๐	๓๙๘	๓๐๗.๔๖
โกสุมพิสัย	๒๕๕,๘๒๙.๐๐	๒๓๖,๗๑๒.๗๕	๙๘,๒๓๕.๗๙	๔๑๕	๑,๔๔๖.๓๙
เชียงยืน	๑๖๙,๖๓๔.๐๐	๑๖๙,๖๓๔.๐๐	๖๙,๘๘๙.๒๑	๔๑๒	๖๘๐.๐๑
นาเชือก	๑๓๑,๓๒๓.๐๐	๑๓๑,๓๒๓.๐๐	๔๗,๐๑๓.๖๓	๓๕๘	๗๒๒.๔๓
บรบือ	๒๘๘,๖๔๑.๐๐	๒๘๘,๖๔๑.๐๐	๑๐๑,๖๐๑.๖๓	๓๕๒	๑,๓๖๗.๘๔
พยัคฆภูมิพิสัย	๑๔๗,๕๙๑.๐๐	๑๔๗,๕๙๑.๐๐	๔๙,๒๙๕.๓๙	๓๓๔	๙๑๗.๘๒
วาปีปทุม	๒๘๒,๓๒๗.๐๐	๒๘๒,๓๒๗.๐๐	๑๐๓,๘๙๖.๓๔	๓๖๘	๑,๑๔๑.๑๔
นาइन	๒๙๔,๖๖๙.๐๐	๒๙๐,๗๕๙.๐๐	๙๘,๒๗๖.๕๔	๓๓๘	๒,๐๔๕.๗๕
แกดำ	๑๒๐,๓๖๓.๐๐	๑๒๐,๓๖๓.๐๐	๔๒,๔๘๘.๑๔	๓๕๓	๕๕๖.๐๘

อำเภอ	ข้าวนาปี				
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต เฉลี่ย ต่อไร่ (กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
ยางสีสุราช	๙๔,๒๐๙.๐๐	๙๔,๒๐๙.๐๐	๓๒,๒๑๙.๔๘	๓๔๒	๓๙๙.๐๓
กุตุรัง	๑๐๑,๔๓๘.๐๐	๑๐๑,๔๓๘.๐๐	๓๒,๖๖๓.๐๔	๓๒๒	๕๑๘.๙๖
ชื่นชม	๓๗,๖๑๓.๐๐	๓๗,๖๑๓.๐๐	๑๑,๖๖๐.๐๓	๓๑๐	๑๖๙.๑๖
ยอดรวม	๒,๑๙๖,๔๘๔.๓๑	๒,๑๙๖,๔๘๔.๐๖	๗๘๖,๗๙๑.๘๒	๓๖๒	๑๑,๓๖๐.๙๖

หมายเหตุ : เป็นตัวเลขประมาณการ จะมีความชัดเจนเมื่อได้สรุปผลเป็นข้อมูลเอกภาพแล้วเท่านั้น

ที่มา : ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร ๒๕๖๓

ตารางที่ ๕ : แสดงเนื้อที่ปลูกมันสำปะหลัง เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และมูลค่าผลผลิต
จำแนกเป็นรายอำเภอ ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๖

อำเภอ	มันสำปะหลัง				
	เนื้อที่ เพาะปลูก(ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
เมืองมหาสารคาม	๕,๘๐๐	๕,๖๖๗	๑๙,๖๓๐	๓,๔๖๔	๕๕.๕๕๒๙
กันทรวิชัย	๒๒๐	๑๔๐	๔๓๑	๓,๐๗๙	๑.๒๑๙๗๓
โกสุมพิสัย	๕๖,๐๑๕	๕๖,๓๐๔	๑๔๔,๖๐๗	๓,๑๒๓	๔๐๙.๒๓๗๘
เขียงยืน	๕,๒๐๐	๔,๕๒๓	๑๔,๖๐๐	๓,๒๒๘	๔๑.๓๑๘
นาเชือก	๑๓,๔๙๙	๑๓,๑๙๓	๔๑,๗๑๖	๓,๑๖๒	๑๑๘.๐๖
บรบือ	๒๙,๒๖๘	๒๘,๘๒๑	๙๐,๕๒๗	๓,๑๔๑	๒๕๖.๑๙
พยัคฆภูมิพิสัย	๔๒	๔๒	๑๒๒	๒,๙๐๕	๐.๓๕
วาปีปทุม	๑,๖๒๕	๑,๕๘๗	๕,๐๒๙	๓,๑๖๙	๑๔.๒๓
นาโดน	๒,๖๖๕	๒,๖๖๕	๘,๖๗๒	๓,๒๕๔	๒๔.๕๔
แกดำ	๔๕๕	๔๕๕	๑,๓๘๕	๓,๐๔๔	๓.๙๒
ยางสีสุราช	๑,๐๙๘	๑,๐๙๘	๓,๖๘๓	๓,๓๕๔	๑๐.๔๒
กุตุรัง	๔๓,๘๑๔	๔๓,๕๖๕	๑๕๑,๑๒๗	๓,๔๖๙	๕๒๗.๖๙
ชื่นชม	๓,๕๖๐	๓,๕๖๐	๑๑,๓๔๖	๓,๑๘๗	๓๒.๑๑
ยอดรวม	๑๖๓,๒๖๑	๑๕๑,๖๒๐	๔๙๒,๘๗๕	๓,๒๕๑	๑,๓๙๔.๘๔

ที่มา : ข้อมูลเอกภาพ (ประชุมพิจารณาพร้อมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ๒๕๖๗

ตารางที่ ๖ : แสดงเนื้อที่ปลูกอ้อยโรงงาน เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และมูลค่าผลผลิต
จำแนกเป็นรายอำเภอ ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๖/๒๕๖๗

อำเภอ	อ้อยโรงงาน				
	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ (ตัน.)	มูลค่า (ล้านบาท)
เมืองมหาสารคาม	๘,๖๗๒.๐๐	๘,๖๗๒.๐๐	๘๖,๗๒๐.๐๐	๑๐.๐๐	๘๕.๓๘
แกดำ	๑๐๕.๐๐	๑๐๕.๐๐	๘๙๒.๕๐	๘.๕๐	๐.๘๘
โกสุมพิสัย	๕๓,๕๐๐.๐๐	๕๓,๕๐๐.๐๐	๕๗๗,๒๖๕.๐๐	๑๐.๗๙	๖๙๘.๔๙
กันทรวิชัย	๑๔๑.๗๕	๑๔๑.๗๕	๑,๔๑๗.๕๐	๑๐.๐๐	๑.๔๒
เขยงยี่น	๒,๓๓๕.๐๐	๒,๓๓๕.๐๐	๒๑,๒๔๘.๕๐	๙.๑๐	๒๓.๕๖
บรบือ	๑๐,๐๕๕.๐๐	๑๐,๐๕๕.๐๐	๑๐๐,๕๕๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๗๔.๙๖
นาเชือก	๒,๙๐๕.๐๐	๒,๙๐๕.๐๐	๒๗,๓๐๗.๐๐	๙.๔๐	๓๘.๒๓
พยัคฆภูมิพิสัย	๑,๒๖๗.๐๐	๑,๒๖๗.๐๐	๑๐,๘๒๐.๑๘	๘.๕๔	๑๑.๙๐
วาปีปทุม	๑,๖๒๐.๐๐	๑,๖๒๐.๐๐	๑๘,๘๒๔.๔๐	๑๑.๖๒	๒๗.๖๗
นาดูน	๖๐๐.๐๐	๖๐๐.๐๐	๖,๐๐๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๔๔
ยางสีสุราช	๗๐๔.๔๖	๗๐๔.๔๖	๗,๐๔๔.๖๐	๑๐.๐๐	๕.๖๓
กุตุรัง	๑,๗๐๓.๐๐	๑,๗๐๓.๐๐	๑๑,๙๒๑.๐๐	๗.๐๐	๑๕.๕๐
ชื่นชม	๓๑,๘๖๒.๐๐	๓๑,๘๖๒.๐๐	๓๑๘,๖๒๐.๐๐	๑๐.๐๐	๔๗๗.๙๓
ยอดรวม	๑๑๕,๔๗๐.๒๑	๑๑๕,๔๗๐.๒๑	๑,๑๙๙,๗๓๕.๔๘	๑๐.๓๙	๑,๕๘๓.๖๕

หมายเหตุ : เป็นตัวเลขประมาณการ จะมีความชัดเจนเมื่อได้สรุปผลเป็นข้อมูลเอกภาพแล้วเท่านั้น

ที่มา : ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร ๒๕๖๗

ตารางที่ ๗ : แสดงเนื้อที่เพาะปลูกพืช เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และมูลค่าผลผลิต
จำแนกตามชนิดของพืช ปีการเพาะปลูก ๒๕๖๖/๒๕๖๗

ชนิดพืช	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ยต่อ ไร่ (กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
ข้าวนาปี	๒,๑๙๖,๔๘๔.๓๑	๒,๑๗๓,๔๕๘.๐๖	๗๘๖,๗๙๑.๘๒	๓๖๒ .๐๐	๑๑,๓๖๐.๙๖
มันสำปะหลัง	๑๖๓,๒๖๑	๑๕๑,๖๒๐.๐๐	๔๙๒,๘๗๕.๐๐	๓,๒๕๑.๐๐	๑,๓๙๔.๘๔
อ้อยโรงงาน	๑๑๕,๔๗๐.๒๑	๑๑๕,๔๗๐.๒๑	๑,๑๙๙,๗๓๕.๔๘	๑๐.๓๙	๑,๕๘๓.๖๕
ยางพารา	๑๑,๕๑๖.๐๐	๑๐,๐๐๘.๐๐			
ยูคาลิปตัส	๘,๗๒๕.๐๐	๘๘๙.๐๐	๑๒,๙๑๘.๐๐	๑๔,๕๓๐.๙๓	๑๔.๘๙
มันแกว	๑,๖๓๔.๐๐	๑,๐๓๗.๐๐	๓,๑๔๙.๐๐	๓๐๓๖.๖๔	๒๙.๑๑
ยาสูบ	๑,๔๒๘.๐๐	๑,๔๒๘.๐๐	๔๐๖.๙๐	๓๗๓.๗๕	๕๐.๓๙
หม่อน	๑,๒๖๖.๐๐	๒๐๐.๐๐	๕๖๐.๓๐	๒๘๐๑.๕๐	๔.๕๐
กก	๑,๐๙๐.๐๐	๘๕๐.๐๐	๑,๐๒๐.๐๐	๑๒๐๐.๐๐	๔๐.๘๐

หมายเหตุ : เป็นตัวเลขประมาณการ จะมีความชัดเจนเมื่อได้สรุปผลเป็นข้อมูลเอกภาพแล้วเท่านั้น

ที่มา : ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร ๒๕๖๗

ตารางที่ ๘ : แสดงเนื้อที่เพาะปลูกพืชข้าวนาปีที่ผ่านมาการรับรองมาตรฐานอินทรีย์/GAP ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูกข้าว (ไร่)				
	เนื้อที่ทั้งหมด	ผ่านมาตรฐานอินทรีย์	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่ปลูกทั้งหมด	ผ่านมาตรฐาน GAP	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่ปลูกทั้งหมด
รวมยอด	๒,๐๗๐,๖๕๕	๖,๘๑๔.๘๕	๐.๓๓	๑๙,๖๘๐.๔๗	๐.๙๕
เมืองมหาสารคาม	๑๘๘,๐๘๘	๑,๘๘๘.๐๐	๑.๐๐	๑๘๓.๐๐	๐.๑๐
บรบือ	๒๖๖,๒๙๘	๔๕๙.๐๐	๐.๑๗	๒,๗๒๖.๐๐	๑.๐๒
วาปีปทุม	๒๗๓,๙๘๖	๕๑๙.๐๐	๐.๑๙	๕๖๘.๐๐	๐.๒๑
โกสุมพิสัย	๒๓๔,๕๑๖	๙๘๒.๑๐	๐.๔๒	๒,๖๖๐.๐๐	๑.๑๓
กันทรวิชัย	๑๗๑,๖๒๖	๒๘๕.๐๐	๐.๑๗	๖,๐๑๖.๗๒	๓.๕๑
พยัคฆภูมิพิสัย	๒๗๗,๘๗๖	๑,๔๒๘.๐๐	๐.๕๑	๔๖๙.๐๐	๐.๑๗
เขยีย่น	๑๒๕,๔๗๖	๓๐๐.๐๐	๐.๒๔	๑,๔๐๐.๗๕	๑.๑๒
นาเชือก	๑๔๓,๕๔๑	-	-	๒,๓๗๗.๐๐	๑.๖๖
นาइन	๑๑๒,๒๐๔	๙๕๒.๗๕	๐.๘๕	๒๙๘.๐๐	๐.๒๗
แกดำ	๗๐,๒๔๕	-	-	๑๕๗.๐๐	๐.๒๒
ยางสีสุราช	๙๑,๗๕๕	-	-	-	-
กุดรัง	๘๓,๕๓๙	-	-	๒,๒๗๘.๐๐	๒.๗๓
ชื่นชม	๓๑,๕๐๕	-	-	๕๔๗.๐๐	๑.๗๔

ที่มา : ศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น , กรมการข้าว : ตุลาคม ๒๕๖๐

๑.๓) การปศุสัตว์

ตารางที่ ๙ : ข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อของจังหวัดมหาสารคาม ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

โคเนื้อ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	๕๒	๖๗
จำนวนโคเนื้อที่เลี้ยง (ตัว)	๓๔๒,๗๖๖	๓๕๖,๔๒๓
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๖๐,๙๐๒	๖๔,๔๖๐
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	๘๑.๐๒	๗๖.๔๙
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๒๘,๓๕๗.๐๐	๒๖,๗๗๑.๕๐
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนโค)	๙,๗๑๙,๘๑๕,๔๖๒	๙,๕๔๑,๙๗๘,๓๔๕
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	๘	๘

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๐ : ข้อมูลการเลี้ยงโคนมของจังหวัดมหาสารคาม ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

โคนม	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	๑๗๑	๑๕๙
จำนวนโคนมที่เลี้ยง (ตัว)	๗,๒๗๒	๗,๘๑๐
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๒๑๙	๒๓๖
ปริมาณน้ำนมที่รีดได้ทั้งปี (กก.)	๘,๙๕๗,๐๐๐	๕,๕๔๓,๑๐๐
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๒๐.๐๒	๒๑.๐๕
มูลค่ารวมน้ำนมดิบ (บาท)	๑๗๙,๓๑๙,๑๔๐	๑๑๖,๖๘๒,๒๕๕

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๑ : ข้อมูลการเลี้ยงสุกรของจังหวัดมหาสารคาม ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

โคนม	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	๑๘๐	๒๐๗
จำนวนสุกรที่เลี้ยง (ตัว)	๑๓๓,๔๕๐	๑๓๘,๐๑๓
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๒,๗๓๑	๒,๗๙๒
ราคาเฉลี่ยเนื้อชำแหละแล้ว (บาท/กก.)	๑๑๓	๑๐๙
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๗,๒๐๐	๗,๒๐๐
มูลค่ารวม (เฉลี่ย/ตัว x จำนวนสุกร)	๙๖๐,๘๔๐,๐๐๐	๙๙๓,๖๙๓,๖๐๐
จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)	๙	๙

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๒ : ข้อมูลการเลี้ยงไก่ของจังหวัดมหาสารคาม ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

โคนม	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗
จำนวนฟาร์มตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (แห่ง)	๔๒๔	๔๕๓
จำนวนไก่ที่เลี้ยง (ตัว)	๔,๔๒๔,๐๒๐	๔,๗๑๗,๘๑๘
จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยง (ราย)	๗๕,๑๓๒	๘๑,๐๘๔
ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	๓๙	๔๓
ราคาเฉลี่ย (บาท/ตัว)	๑๑๗	๑๒๙
มูลค่ารวม (บาท)	๕๑๗,๖๑๐,๓๔๐	๖๐๘,๕๙๘,๕๒๒

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๓ : จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GFM และ GAP ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖

ปี พ.ศ.	มาตรฐานฟาร์ม GFM	มาตรฐานฟาร์ม GAP
๒๕๖๓	๑๖๗	๓๒๗
๒๕๖๔	๔๐๖	๓๒๙
๒๕๖๕	๕๙๖	๓๗๙
๒๕๖๖	๗๐๙	๓๕๘

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗

๑.๔) การประมง

จังหวัดมหาสารคามมีเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๔,๙๗๖ ครัวเรือน โดยมีจำนวนสัตว์เลี้ยงที่มีผลการผลิตที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร คือ อันดับหนึ่ง ปลานิล จำนวน ๓,๔๙๐.๖๐ ตัน อันดับสอง ปลาตะเพียน จำนวน ๑,๑๘๙.๓๒ ตัน และอันดับสาม จำนวน ๗๔๖.๔๖ ตัน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ : จำนวนสัตว์น้ำเศรษฐกิจของจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

ปี พ.ศ.	ครัวเรือนที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ปลานิล	ปลาตะเพียน	ปลาไน	ปลาหมอ	กุ้ง	ปลาช่อน	ปลาดุก
๒๕๖๕	๑๖,๓๙๕	๒,๐๒๔.๗๔	๘๔๘.๖๓	๕๒.๒๙	๒.๕๖	๐.๖๒	๑.๔๓	๕๗๘.๗๔
๒๕๖๖	๑๔,๙๗๖	๓,๔๙๐.๖๐	๑,๑๘๙.๓๒	๖๗.๗	๔.๐๓	๒.๖๔	๑.๖๖	๗๔๖.๔๖

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗

๑.๔) ข้อมูลด้านหม่อนไหม

จังหวัดมหาสารคามมีเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมทั้งสิ้น ๔,๖๒๙ ราย พื้นที่ปลูก ๒,๓๑๔.๕๐ ไร่ และแบ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรผลิตผ้าไหมตรานกยุงพระราชทาน จำนวน ๒๗ กลุ่ม , กลุ่มผู้ผลิตเส้นไหมมาตรฐาน (GI) จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๒ กลุ่ม , กลุ่มผลิตเส้นไหมมาตรฐาน (มกษ.) จำนวน ๒ กลุ่ม และร้านค้าจำหน่ายผ้าไหมตรานกยุงพระราชทาน จำนวน ๑๖ ร้านค้า นอกจากนี้ยังมี Smart Farmer หม่อนไหม จำนวน ๑๑๒ ราย และมีหม่อนไหมอาสา จำนวน ๘๑ ราย

ตารางที่ ๑๕ : ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไหมของจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

ผลิตภัณฑ์ไหม	พ.ศ. ๒๕๖๕	พ.ศ. ๒๕๖๖
พื้นที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ไร่)	๒,๒๖๒.๐๐	๒,๓๑๔.๕๐
เกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ราย)	๔,๕๒๔	๔,๖๒๙
ผู้ผลิตผ้าไหมและหรือผลิตภัณฑ์ไหม (ราย)	๕๓๔	๕๓๔
ผลผลิตเส้นไหม (กก./ปี)	๒๑,๙๒๓	๒๕,๒๕๑
ราคาเส้นไหมเฉลี่ย (บาท/กก.)	๑,๕๐๐	๑,๗๐๐
มูลค่าผลผลิตเส้นไหมรวม (บาท/ปี)	๓๒,๘๘๔,๕๐๐	๔๒,๙๒๖,๗๐๐

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ กรกฎาคม ๒๕๖๗

๑.๔) ด้านการอุตสาหกรรม

ข้อมูลจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๙ โรงงาน มีจำนวนเงินลงทุนรวม ๑๒,๐๘๓ ล้านบาท โดยมีสาขาอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนมากที่สุด ๓ อันดับแรกของจังหวัด ได้แก่

๑.๔.๑) อุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วยน้ำตาล เช่น น้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายแดง รองลงมาได้แก่น้ำแข็งก้อนเล็ก การฆ่าสัตว์และชำแหละไก่ การผลิตและบรรจุอาหารเสริม ทำนมสดพาสเจอร์ไรส์ ปัจจุบัน มีโรงงานทั้งสิ้น ๔๐ โรงงาน เงินลงทุน ๓,๙๘๙.๓๙ ล้านบาท

๑.๔.๒) อุตสาหกรรมเกษตร ประกอบด้วยการผลิตมันสำปะหลัง การทำแป้ง รองลงมาได้แก่ การสี ผัด หรือขัดข้าว และการต้ม นึ่ง หรืออบพืช เมล็ดพืช ปัจจุบันมีโรงงานทั้งสิ้น ๒๕ โรงงาน เงินลงทุน ๒,๔๘๒.๕๕ ล้านบาท

๑.๔.๓) อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม ประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตโซดา และน้ำดื่ม ปัจจุบันมีโรงงานทั้งสิ้น ๑ โรงงาน เงินลงทุน ๑,๔๘๐.๐๐ ล้านบาท

ตารางที่ ๑๖ : ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมและอัตราการเปลี่ยนแปลง พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

ประเภท/สาขาอุตสาหกรรม	ปี พ.ศ. ๒๕๖๕		ปี พ.ศ. ๒๕๖๖	
	จำนวน (แห่ง)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จำนวน (แห่ง)	เงินลงทุน (ล้านบาท)
๑. การเกษตร	๒๕	๒,๔๘๒.๕๕	๒๕	๒,๔๘๒.๕๕
๒. อาหาร	๔๐	๓,๙๘๙.๓๙	๔๐	๓,๙๘๙.๓๙
๓. เครื่องดื่ม	๑	๑,๔๘๐.๐๐	๑	๑,๔๘๐.๐๐
๔. สิ่งทอ	๗	๓๗๑.๐๐	๗	๓๗๑.๐๐
๕. เครื่องแต่งกาย	๒	๔๐.๓๔	๒	๔๐.๓๔
๖. เครื่องหนัง	๐	-	๐	-
๗. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	๒๑	๑๖๔.๗๗	๒๑	๑๖๔.๗๗
๘. เพอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	๑	๐.๘๐	๑	๐.๘๐
๙. กระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	๐	-	๐	-
๑๐. สิ่งพิมพ์	๑	๗๖.๑๖	๑	๗๖.๑๖
๑๑. เคมี	๑	๑๗๘.๐๐	๑	๑๗๘.๐๐
๑๒. ปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	๑๑	๓๑๙.๙๖	๑๑	๓๑๙.๙๖
๑๓. ยาง	๐	-	๐	-
๑๔. พลาสติก	๗	๑๕๖.๒๕	๗	๑๕๖.๒๕
๑๕. โลหะ	๖๐	๙๓๙.๔๘	๖๐	๙๓๙.๔๘
๑๖. โลหะ	๒	๖๑.๒๕	๒	๖๑.๒๕
๑๗. ผลิตภัณฑ์โลหะ	๗	๖๘.๔๒	๗	๖๘.๔๒
๑๘. เครื่องจักรกล	๑	๑๑.๕๐	๑	๑๑.๕๐
๑๙. ไฟฟ้า อเล็กทรอนิกส์	๒	๓๓.๘๘	๓	๕๒.๘๘
๒๐. ขนส่ง	๒๔	๙๔๔.๖๓	๒๔	๙๔๔.๖๓
๒๑. พลังงานไฟฟ้า	๔	๒๔๑.๑๙	๔	๒๔๑.๑๙
๒๒. อื่นๆ	๒๐	๔๘๑.๗๘	๒๑	๕๐๑.๕๘
รวม	๒๓๗	๑๒,๐๔๔.๓๕	๒๓๙	๑๒,๐๘๓.๑๕

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗

๑.๕) การพาณิชย์

๑.๕.๑) ดัชนีราคาผู้บริโภค

ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดมหาสารคามเดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑๑๐.๑ เมื่อเทียบกับดัชนีราคาเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑๑๐.๔ ลดลงร้อยละ -๐.๓

• ดัชนีหมวดอาหาร และเครื่องดื่ม ลดลงร้อยละ -๐.๗ สาเหตุมาจากผักและผลไม้ ลดลงร้อยละ -๘.๖ อาหารบริโภค-นอกบ้าน ลดลงร้อยละ -๐.๒

• ดัชนีราคาหมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม สูงขึ้นร้อยละ ๐.๑ สาเหตุมาจากหมวดเคหะสถาน สูงขึ้นร้อยละ ๐.๑ หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล สูงขึ้นร้อยละ ๐.๒ หมวดพาหนะการขนส่งและการสื่อสาร สูงขึ้นร้อยละ ๐.๑ และหมวดการบันเทิงการอ่าน การศึกษา และการศาสนา สูงขึ้นร้อยละ ๐.๑

• ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐานของจังหวัดมหาสารคาม เดือนมิถุนายน ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑๐๙.๐ เมื่อเทียบกับเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๗ เท่ากับ ๑๐๙.๕ อัตราไม่เปลี่ยนแปลง

ตารางที่ ๑๗ : ดัชนีราคาผู้บริโภคจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามประเภทของดัชนีและหมวดสินค้า

หมวด	เมษายน ๒๕๖๗	พฤษภาคม ๒๕๖๗	มิถุนายน ๒๕๖๗
ดัชนีราคาผู้บริโภค	๑๐๙.๒	๑๑๐.๔	๑๑๐.๑
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	๑๑๐.๗	๑๑๓.๐	๑๑๒.๒
หมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม	๑๐๘.๔	๑๐๘.๖	๑๐๘.๗
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	๑๐๘.๙	๑๐๙.๐	๑๐๙.๐

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม : กรกฎาคม ๒๕๖๗

๑.๕.๒) การสำรวจจำนวนธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน ปรากฏข้อมูลดังนี้

๑) ธนาคารพาณิชย์ จำนวน ๓๓ สาขา ประกอบด้วย ธนาคารกรุงไทย (๙) , ธนาคารกรุงเทพ (๗) , ธนาคารไทยพาณิชย์ (๕) , ธนาคารกสิกรไทย (๖) , ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (๓) , ธนาคารทีทีบีธนชาติ (๒) , ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (๑)

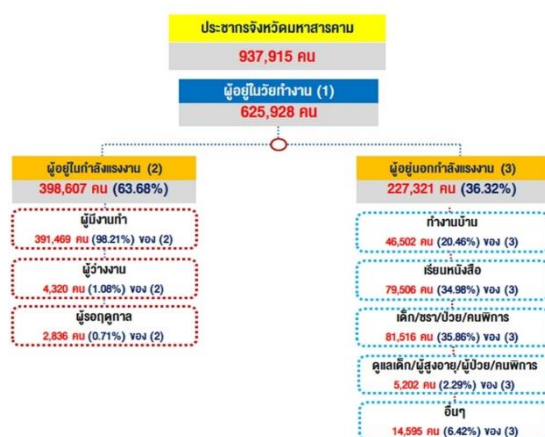
๒) สถาบันการเงินจำนวน ๒๙ สาขา จำแนกได้ ดังนี้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (๑๘) , ธนาคารออมสิน (๙) , ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (๑) , ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (๑)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สิงหาคม ๒๕๖๔

๑.๖) แรงงาน

๑.๖.๑) โครงสร้างประชากรแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภูมิที่ ๓ โครงสร้างกำลังแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม (ไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๖๗)

จากแผนภูมิที่ ๓ รายละเอียด ดังนี้

๑. จังหวัดมหาสารคามมีประชากรจำนวน ๙๓๗,๙๑๕ คน เป็นประชากรผู้อยู่นวัยทำงาน อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๒๕,๙๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๗๓ ของจำนวนประชากรจังหวัดมหาสารคาม

๒. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (ผู้พร้อมทำงาน) จำนวน ๓๙๘,๖๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๖๘ ของผู้อยู่ในวัยทำงาน จำแนกดังนี้

๒.๑ เป็นผู้มีงานทำ จำนวน ๓๙๑,๔๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๒๑ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน

๒.๒ เป็นผู้ว่างงาน จำนวน ๘,๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๘ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน

๒.๓ เป็นผู้ที่รอฤดูกาล จำนวน ๒,๙๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๕ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน

๓. ผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน (ผู้ไม่พร้อมทำงาน จำนวน ๒๒๗,๓๒๑ คน) คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๒ ของผู้อยู่ในวัยทำงาน จำแนกดังนี้

๓.๑ ทำงานบ้าน จำนวน ๔๖,๕๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔๖ ของผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน

๓.๒ เรียนหนังสือ จำนวน ๓๙,๕๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘๘ ของผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน

๓.๓ เด็ก/ชรา/ป่วย/พิการ จำนวน ๘๑,๕๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๖ ของผู้อยู่นอก

กำลังแรงงาน

๓.๔ อื่นๆ จำนวน ๑๐,๘๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๒ ของผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน

๑.๖.๒) จำแนกแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. แรงงานในระบบ จำนวน ๘๐,๔๕๕ คน (ร้อยละ ๒๐.๕๕ ของผู้มีงานทำ)

๒. แรงงานนอกระบบ จำนวน ๓๒๙,๓๙๙ คน (ร้อยละ ๘๔.๑๔ ของผู้มีงานทำ)

จำแนก ดังนี้

(๑) ทำงานอยู่ในภาคเกษตร มีจำนวน ๒๓๘,๔๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๓๙

(๒) ทำงานนอกภาคการเกษตร จำนวน ๙๐,๙๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๑

๑.๖.๓) ค่าจ้างขั้นต่ำและเครือข่ายด้านแรงงาน

ค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดมหาสารคาม วันละ ๓๔๐ บาท ประกาศบังคับใช้เมื่อวันที่

๑ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นต้นมา

๑.๖.๔) ด้านการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

มีผู้เข้ารับการทดสอบ จำนวน จำนวน ๘,๖๘๙ คน ผ่านการทดสอบ จำนวน ๗,๑๒๘ คน (คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๐๔) อายุเฉลี่ย ๒๗ ปี จำนวนสาขาอาชีพที่ทดสอบ ๓๕ สาขาอาชีพ โดยมีกลุ่มที่เข้ารับการฝึกและผ่านการทดสอบมากที่สุดในสาขาช่างไฟฟ้าภายในอาคาร จำนวน ๒,๐๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๐ ของผู้ผ่านการทดสอบ อันดับรองลงมาคือ ช่างบำรุงรักษารถยนต์ จำนวน ๑,๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๙ ของผู้ผ่านการทดสอบ และพนักงานการใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน ๕๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๘ ของผู้ผ่านการทดสอบ ตามตาราง

ตารางที่ ๑๘ : การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ผู้ผ่านการฝึก จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑. ช่างไฟฟ้าภายในอาคาร	๒,๐๑๐	๒๘.๒๐
๒. ช่างบำรุงรักษารถยนต์	๑,๑๖๑	๑๖.๒๙
๓. พนักงานการใช้คอมพิวเตอร์	๕๘๓	๘.๑๘
๔. ช่างก่ออิฐ	๕๔๙	๗.๗๐
๕. พนักงานนวดไทย	๕๔๑	๗.๕๙

อาชีพ	ผู้ผ่านการฝึก จำนวน (คน)	ร้อยละ
๖. ช่างปรับ	๓๒๔	๔.๕๕
๗. ช่างปูกระเบื้องผนังและพื้น	๒๖๘	๓.๗๖
๘. ช่างเครื่องปรับอากาศ	๑๘๔	๒.๕๘
๙. ผู้ประกอบอาหารไทย	๑๗๘	๒.๕๐
๑๐. ช่างซ่อมไมโครคอมพิวเตอร์	๑๖๙	๒.๓๗
อื่นๆ	๑,๑๖๑	๑๖.๒๙
รวม	๗,๑๒๘	

ที่มา สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานมหาสารคาม (ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๖๖)

๒) ด้านสังคม และความมั่นคง

๒.๑) การศึกษา

ตารางที่ ๑๙ : จำนวนสถานศึกษา ผู้เรียน และผู้สอน ในจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา ๒๕๖๖
จำแนกตามสังกัด

สังกัด	สถานศึกษา	ผู้เรียน	ผู้สอน
๑. กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)			
๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)			
๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑	๑๙๖	๒๑,๗๑๓	๑,๙๐๘
๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๒	๒๒๑	๒๒,๘๑๗	๒,๑๘๙
๓) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓	๑๔๕	๑๖,๔๖๖	๑,๕๕๖
๔) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	๓๕	๓๒,๔๘๔	๑,๙๘๖
๕) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดมหาสารคาม	๑	๔๒๑	๖๑
รวม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	๕๙๘	๙๓,๙๐๑	๗,๖๙๐
๑.๒ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)			
๑) ประเภทสถานศึกษาทั่วไป	๓๐	๘,๔๘๙	๖๑๔
๒) ประเภทสถานศึกษาการกุศลของวัด	๔	๑๘๘๗	๑๑๔
รวม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	๓๔	๑๐,๓๗๖	๗๒๘
๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)			
๑) อาชีวศึกษา (รัฐบาล)	๖	๑๒,๓๕๓	
๒) อาชีวศึกษา (เอกชน)	๓	๑,๑๕๑	
รวม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	๙	๑๓,๕๐๔	
๑.๔ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) – ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ	๑๓	๑๙,๖๘๑	๓๖๐
รวม กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.)	๑๓	๑๙,๖๘๑	๓๖๐
รวม กระทรวงศึกษาธิการ	๖๕๔	๑๓๗,๔๖๒	๘,๗๗๘
๒. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.)			
๑) โรงเรียนสาธิต	๓	๓,๘๐๕	
๒) สถาบันอุดมศึกษา	๒	๕๕,๔๒๒	
๒.๑) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๑	๔๓,๗๙๕	

สังกัด	สถานศึกษา	ผู้เรียน	ผู้สอน
๒.๑) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	๑	๑๑,๖๒๗	
รวม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.)	๕	๕๙,๒๒๗	
๓. กระทรวงมหาดไทย (มท) : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.)			
๑) โรงเรียนในสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๖	๙,๕๔๕	
๑.๑) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	๒๐	๔,๕๒๐	
๑.๒) โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม (ทม.)	๗	๒,๙๕๑	
๑.๓) โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	๔	๕๙๗	
๑.๔) โรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบล (ทต.)	๕	๑,๔๗๗	
๒) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดมหาสารคาม (ศพด.)	๓๑๓	๑๐,๘๒๘	
รวม กระทรวงมหาดไทย (มท) : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.)	๓๔๙	๒๐,๓๗๓	
๔. กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) : วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม	๑	๕๘๖	
๕. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.) : มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตมหาสารคาม	๑	๗๒๗	๒๗
๖. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) : โรงเรียนพระปริยัติธรรม	๙	๖๘๙	๗๑
รวมทั้งสิ้น	๑,๐๑๙	๒๑๙,๐๖๔	

ที่มา : สำนักงานศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา ๒๕๖๖

หมายเหตุ ข้อมูลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ และข้อมูลระดับอุดมศึกษา ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

๒.๒) สถานบริการสาธารณสุข

จังหวัดมหาสารคาม มีสถานบริการสาธารณสุขทั้งของรัฐและของเอกชน จำนวน ๕๘๗ แห่ง ร้านขายยา ๒๘๐ แห่ง มีแพทย์รวมทั้งหมด ๓๐๒ คน จำนวนแพทย์ต่อประชากร ๑ ต่อ ๓,๑๒๘ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขมากขึ้น และมีโอกาสได้รับการทางการแพทย์มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาสุขภาพ เนื่องจากประชาชนยังขาดความตระหนักเกี่ยวกับโรคภัยต่างๆ และมีพฤติกรรมด้านสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง

ตารางที่ ๒๐ : ข้อมูลทรัพยากรสาธารณสุข

ชื่อสถานบริการสาธารณสุข	ขนาด	ที่ตั้ง
โรงพยาบาลทั่วไป	ขนาด ๕๓๘ เตียง	๑ แห่ง (รพ.มหาสารคาม:S)
โรงพยาบาลชุมชน	ขนาด ๑๖๕ เตียง	๑ แห่ง (รพ.บรบือ:M๒)
	ขนาด ๑๒๐ เตียง	๒ แห่ง (รพ.โกสุมพิสัย:M๒, วาปีปทุม:M๒)
	ขนาด ๑๑๑ เตียง	๑ แห่ง (รพ.พยัคฆภูมิพิสัย: M๒)
	ขนาด ๖๘ เตียง	๑ แห่ง (รพ.นาเชือก:F๒)
	ขนาด ๖๐ เตียง	๒ แห่ง (รพ.กันทรวิชัย:F๒,รพ.เขียงยืน:F๑)
	ขนาด ๓๐ เตียง	๕ แห่ง (รพ.ยางสีสุราชF๒,รพ.นาดันF๒,รพ.แกดำ:F๒ รพ.ชื่นชม:F๒,รพ.กุฉี:F๒)
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล		๑๗๕ แห่ง (สังกัด สสจ.มหาสารคาม ๔๗ แห่ง, สังกัด อบจ.มหาสารคาม ๑๒๘ แห่ง)
ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง		๔ แห่ง
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย		๑ แห่ง (โรงพยาบาลสุทธาเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
โรงพยาบาลเอกชน	ขนาด ๕๐ เตียง	๑ แห่ง (โรงพยาบาลไทยอินเตอร์มหาสารคาม)
คลินิกเวชกรรม		๑๒๖ แห่ง

ชื่อสถานบริการสาธารณสุข	ขนาด	ที่ตั้ง
คลินิกทันตกรรม		๕๘ แห่ง
การพยาบาลและการผดุงครรภ์		๑๒๒ แห่ง
เทคนิคการแพทย์		๖ แห่ง
คลินิกแพทย์แผนไทย		๕ แห่ง
กายภาพบำบัด		๓ แห่ง
สหคลินิก		๖ แห่ง
คลินิกเฉพาะทางด้านเวชกรรม		๕๙ แห่ง
คลินิกการประกอบโรคศิลปะ การแพทย์แผนจีน		๕ แห่ง
การแพทย์แผนไทยประยุกต์		๓ แห่ง
ร้านขายยา		
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน		๑๕๐ แห่ง
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน เฉพาะบรรจุเสร็จ		๑๕ แห่ง
ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ สำหรับสัตว์		๑๓ แห่ง
ร้านขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร		๑๒ แห่ง
สถานที่ขายวัตถุดิบสมุนไพร ๒		๒๐ แห่ง
สถานที่ขายวัตถุดิบสมุนไพร ๓		๑ แห่ง
สถานที่ครอบครองวัตถุดิบสมุนไพร ประเภท ๔		๓๒ แห่ง
สถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร		๘ แห่ง
สถานที่ครอบครองวัตถุดิบสมุนไพร ประเภท ๓		๑ แห่ง
สถานที่จำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๒		๒๘ แห่ง

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๒.๓) ข้อมูลบุคลากรสาธารณสุข

ตารางที่ ๒๑ : จำนวนของแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ อัตราต่อประชากรแยกตาม
โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน ของจังหวัดมหาสารคาม ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

ประเภทบุคลากร	รพท.	รพช.	รวม	จำนวนต่อประชากร
๑. แพทย์	๑๕๙	๑๔๓	๓๐๒	๑ : ๓,๑๒๘
๒. ทันตแพทย์	๑๙	๖๙	๘๘	๑ : ๑๐,๗๓๔
๓. เภสัชกร	๔๖	๘๔	๑๓๐	๑ : ๗,๒๖๖
๔. พยาบาลวิชาชีพ	๖๕๗	๘๙๕	๑,๕๕๒	๑ : ๖๐๙

ที่มา : ข้อมูลจากระบบ HROPS เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗

๓) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๓.๑) ป่าไม้

จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ป่าไม้ ๑๓๑,๖๒๐ ไร่ (ข้อมูลกรมป่าไม้ ปี พ.ศ.๒๕๖๖) คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๗ ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด บริเวณอำเภอกุดรัง อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู และอำเภอนาหว้า และมีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑๐ แห่ง เนื้อที่ ๒๕๔,๓๑๒ ไร่ (พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติส่วนใหญ่มอบให้ สปก. ปฏิรูปที่ดิน) มีวนอุทยาน จำนวน ๒ แห่ง เนื้อที่รวม ๒๔๔ ไร่ คือ วนอุทยานโกสัมพี ตั้งอยู่อำเภอโกสัมพีสัย และวนอุทยานชีหลง ตั้งอยู่อำเภอกันทรวิชัย มีเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๑ แห่ง เนื้อที่ ๓๔๓ ไร่ และพื้นที่อนุรักษ์เพิ่มเติม ๑ แห่ง เนื้อที่ ๓๐๐ ไร่

ตารางที่ ๒๒ : จำนวนเนื้อที่ป่าไม้ของจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔		ปี พ.ศ. ๒๕๖๕		ปี พ.ศ. ๒๕๖๖	
เนื้อที่ป่า (ไร่)	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่จังหวัด	เนื้อที่ป่า (ไร่)	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่จังหวัด	เนื้อที่ป่า (ไร่)	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่จังหวัด
๑๓๒,๗๙๒	๔.๐๒	๑๓๒,๕๑๓	๔.๐๐	๑๓๑,๖๒๐	๓.๙๗

ที่มา : ศูนย์ป่าไม้จังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗

๓.๒) แหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทาน

- แหล่งน้ำชลประทานจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วยอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๑๘ แห่ง รวมพื้นที่ชลประทาน ๕๓,๑๒๐ ไร่ (ตารางที่ ๒๓)
- โครงการป้องกันอุทกภัยบ้านตูม - บ้านดัว พื้นที่ชลประทาน ๓๗,๐๐๐ ไร่ (ตารางที่ ๒๔)
- แหล่งน้ำชลประทานพื้นที่คาบเกี่ยว ได้แก่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาหนองหวาย , โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีกลาง , โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเสียวใหญ่ , โครงการชลประทานร้อยเอ็ด (อ่างเก็บน้ำห้วยแอ่ง , อ่างเก็บน้ำห้วยแล้ง) ซึ่งมีพื้นที่ชลประทานที่อยู่ในเขตจังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งหมด ๑๗๕,๒๐๓ ไร่ (ตารางที่ ๒๕)
- สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๙๙ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๑๗๕,๑๙๓ ไร่ (ตารางที่ ๒๖)

ตารางที่ ๒๓ : แสดงข้อมูลอ่างเก็บน้ำขนาดกลางของจังหวัดมหาสารคาม

ที่	อ่างเก็บน้ำ	อำเภอ	พื้นที่รับน้ำฝน (ตร.ม.)	ระดับเก็บกัก (ม.รทก.)	ปริมาณความจุน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	ประเภทลุ่มน้ำชี/มูล
๑	ห้วยคะคาง	เมือง	๗๒.๕๐	๑๖๒.๘๕	๔.๑๒๖	๔,๑๘๖	ชี
๒	แก่งเลิงจาน	เมือง	๒๐๘.๐๐	๑๔๓.๘๘	๘.๐๒๔	๓,๐๐๐	ชี
๓	หนองกระทุ่ม	เมือง	๓๘.๐๐	๑๔๐.๑๕	๒.๖๓๖	๒,๔๐๙	ชี
๔	หนองแวงน้อย	เมือง	๒๔.๔๐	๑๕๒.๐๐	๐.๓๘๕	อุบิโกค-บริโกค	ชี
๕	ห้วยขอนสัก	โกสัมพีสัย	๗๘.๑๐	๑๗๕.๐๐	๘.๖๕๙	๗,๓๖๖	ชี
๖	หนองแกดำ	แกดำ	๔๓.๕๐	๑๖๑.๗๘	๑.๖๒๕	๑,๗๐๐	ชี
๗	หนองบัว	กันทรวิชัย	๒๖.๐๐	๑๔๔.๔๘	๓.๕๘๐	๑,๙๒๙	ชี
๘	หนองเทวราช	เขียงยืน	๘.๙๕	๑๙๘.๐๐	๑.๖๐๖	๖๐๐	ชี
๙	ห้วยประดู่	บรบือ	๑๖.๗๕	๑๖๒.๓๒	๒.๘๐๔	๒,๗๒๐	ชี
๑๐	ร่องหัวช้าง	บรบือ	๒๕.๐๐	๑๖๗.๗๗	๑.๒๙๐	๑,๔๖๐	ชี
๑๑	ห้วยเชียงคำ	บรบือ	๒๑.๘๐	๑๗๘.๗๐	๕.๐๖๖	๓,๒๐๐	มูล
๑๒	หนองบ่อ	บรบือ	๒๐.๕๐	๑๗๑.๐๐	๓.๕๘๔	๒,๐๐๐	มูล
๑๓	เอกสัถย์สุนทร	บรบือ	๘.๐๐	๑๗๙.๕๓	๐.๘๗๐	๑,๕๐๐	มูล
๑๔	หนองคูขาด	บรบือ	๒.๒๔	๒๐๑.๐๐	๐.๓๖๘	๓๘๐	มูล

ที่	อ่างเก็บน้ำ	อำเภอ	พื้นที่รับ น้ำฝน (ตร.ม.)	ระดับ เก็บกัก (ม.รทก.)	ปริมาณ ความจุน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)	ประเภท ลุ่มน้ำ ชี/มูล
๑๕	ห้วยค้อ	นาเชือก	๒๐๘.๐๐	๑๖๖.๐๐	๓๑.๓๓๘	๑๘,๕๑๐	มูล
๑๖	ห้วยจอกขวาง	วาปีปทุม	๑๔๑.๐๐	๑๔๐.๐๐	๓.๐๓๖	๑,๐๑๓	มูล
๑๗	หนองไฮ	วาปีปทุม	๗.๘๐	๑๔๔.๑๖	๒.๒๔๔	๑,๑๔๗	มูล
๑๘	ฮองซองแมว	วาปีปทุม	๓.๐๐	๑๕๒.๐๐	๐.๕๖๔	อุบิโกค-บริโกค	มูล
รวม					๘๑.๘๐๕	๕๓,๑๒๐	

ตารางที่ ๒๔ : แสดงข้อมูลพื้นที่โครงการป้องกันและบรรเทาอุทกภัยบ้านตูม-ตัว

ที่	โครงการ	อำเภอ	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	ลุ่มน้ำ
๑	ป้องกันอุทกภัยบ้านตูม-ตัว	เมือง	๓๗,๐๐๐	ชี
รวม			๓๗,๐๐๐	

ตารางที่ ๒๕ : แสดงข้อมูลพื้นที่ชลประทานของโครงการฯที่คาบเกี่ยวในเขต จังหวัดมหาสารคาม

ที่	โครงการ	อำเภอ	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	ลุ่มน้ำ
๑	ส่งน้ำและบำรุงรักษาหนองหวาย	รวม	๑๒๓,๒๕๖	
	- อำเภอโกสุมพิสัย	โกสุมพิสัย	๘๗,๔๔๗	ชี
	- อำเภอเชียงยืน	เชียงยืน	๓๕,๘๐๙	ชี
๒	ส่งน้ำและบำรุงรักษาชีกลาง	รวม	๑๑,๕๘๐	
	- เขื่อนมหาสารคาม	โกสุมพิสัย	๘,๖๐๐	ชี
	- เขื่อนวังยาง	เมือง	๒,๙๘๐	ชี
๓	ส่งน้ำและบำรุงรักษาเสียวใหญ่	รวม	๓๓,๕๕๓	
	- อำเภอบรบือ		๓๓,๕๕๓	มูล
๔	ชลประทานร้อยเอ็ด (บางส่วน)	รวม	๖,๘๑๔	
	- อ่างเก็บน้ำห้วยแอ่ง	เมือง	๔,๕๙๔	มูล
	- อ่างเก็บน้ำห้วยแล้ง	วาปีปทุม	๒,๒๒๐	มูล
รวม			๑๗๕,๒๐๓	

ตารางที่ ๒๖ : แสดงข้อมูลพื้นที่สถานีสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้าในเขตจังหวัดมหาสารคาม รายอำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวน (แห่ง)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	ลุ่มน้ำ
๑	เมือง	๓๕	๕๙,๑๐๐	ชี
๒	กันทรวิชัย	๒๗	๕๖,๕๐๐	
๓	โกสุมพิสัย	๒๘	๔๒,๘๙๓	
๔	ชื่นชม	๕	๖,๗๐๐	
๕	เชียงยืน	๓	๗,๐๐๐	
๖	วาปีปทุม	๑	๓,๐๐๐	
		๙๙	๑๗๕,๑๙๓	

หมายเหตุ : ที่มาของข้อมูล โครงการชลประทานมหาสารคาม ปี ปรับฐานข้อมูลเมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๖

๓.๓) ทรัพยากรดิน

สามารถจำแนกกลุ่มดินของจังหวัดมหาสารคามได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

(๑) กลุ่มดินไร่ สามารถแบ่งย่อยเป็น กลุ่มดินไร่ทั่วไป มีพื้นที่เพียงเล็กน้อย ครอบคลุมพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดดินไร่กลุ่มนี้อยู่ในพื้นที่บางส่วนของอำเภอลำปุม และอำเภอแกลง กลุ่มดินไร่ทรายส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณทิศตะวันตกของจังหวัด บริเวณอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ และอำเภอนาเชือก

(๒) กลุ่มดินนา ส่วนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศใต้ของจังหวัดสามารถแยกออกเป็นกลุ่มย่อยตามคุณสมบัติของดินได้เป็น กลุ่มดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเชียงยืน อำเภอลำปุม อำเภอนาคู อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และบางส่วนของอำเภอเมืองมหาสารคาม กลุ่มดินนาดี อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำชีทางทิศเหนือ ของจังหวัดซึ่งครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอโกสุมพิสัยและอำเภอกันทรวิชัย และบางส่วนของทางตอนใต้ของจังหวัด

(๓) กลุ่มดินคละ ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณตอนกลางของจังหวัด สามารถแบ่งย่อยได้เป็นกลุ่มดินไร่ทั่วไป คละกับดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู และอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และกลุ่มดินไร่ทรายคละกับดินไร่ทั่วไป อยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอแกลง และอำเภอลำปุม

ทั้งนี้ พบว่าจังหวัดมหาสารคามมีดินที่เป็นปัญหา ประมาณ ๒,๔๔๒,๗๒๔ ไร่ ได้แก่ ดินเค็ม ดินทรายจัด และดินปนกรวด สำหรับพื้นที่ดินเค็มพบว่ามีกระจายทั่วไปทางตอนกลางและตอนล่างของจังหวัด สามารถจำแนกตามระดับความเค็ม ดังนี้

(๑) ดินเค็มน้อย (slightly salt affected areas) เป็นบริเวณที่พบคราบเกลือ มีปริมาณน้อยกว่า ๑% ของพื้นที่ มีอยู่ประมาณ ๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒ ของพื้นที่นาในจังหวัดส่วนใหญ่ อยู่ในพื้นที่อำเภอเชียงยืน อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอลำปุม และอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ทั้งนี้ พื้นที่ดินเค็มน้อยหากมีการใช้ประโยชน์ดินอย่างไม่เหมาะสม เกลือจากน้ำใต้ดินมีโอกาสที่จะแพร่กระจายทำให้ดินแปรสภาพไปเป็นดินเค็มปานกลาง หรือ เป็นดินเค็มมาก

(๒) ดินเค็มปานกลาง (moderately salt affected areas) คือพื้นที่บริเวณที่พบคราบเกลือกระจายตามผิวดินมีปริมาณ ๑ - ๑๐% ของพื้นที่ที่มีปริมาณรองลงมาครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑.๗ แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕ ของพื้นที่จังหวัดอยู่ในที่ราบในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

(๓) ดินเค็มมาก (highly salt affected areas) คือบริเวณที่พบคราบเกลือตามผิวดินกระจายอยู่ทั่วไปมีปริมาณมากกว่า ๑๐ % ของพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑.๗ แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕ ของพื้นที่จังหวัดอยู่ในบริเวณอำเภอลำปุม

พื้นที่ดินทรายจัดมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงต่ำมาก มีความสามารถในการอุ้มน้ำน้อย มีเนื้อที่ ๑,๑๗๗,๒๕๖ ไร่ หรือร้อยละ ๓๕.๖๐ ของพื้นที่จังหวัด พบมากด้านทิศตะวันตกของจังหวัด ในเขตอำเภอบรบือ อำเภอโกสุมพิสัย รองลงมา ในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง และอำเภอนาคูดินค่อนข้างเป็นทราย มีเนื้อที่ ๑,๐๑๔,๒๐๕ ไร่ หรือ ร้อยละ ๓๐.๖๗ ของพื้นที่จังหวัด พบมากในเขตอำเภอลำปุม รองลงมา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอเชียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคามดินปนกรวดเป็นดินต้นปนลูกรัง ปนกรวดที่มีการระบายน้ำได้ปานกลาง มีเนื้อที่ ๔,๖๓๐ ไร่ หรือ ร้อยละ ๐.๑๔ ของพื้นที่จังหวัดพบมากในเขตพื้นที่ อำเภอนาคู รองลงมาในเขตพื้นที่ อำเภอลำปุม อำเภอกันทรวิชัย และ อำเภอบรบือ

๔) การท่องเที่ยวของจังหวัดมหาสารคาม

๔.๑) แหล่งท่องเที่ยวทางประเพณีและวัฒนธรรม มีดังนี้

๑) งานนมัสการพระธาตุนาดูน อำเภอนาดูน เป็นงานประเพณีประจำปีซึ่งจัดขึ้นในช่วงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี เพื่อเป็นการนมัสการองค์พระธาตุ ในงานมีขบวนแห่ประเพณี ๑๒ เดือน การแสดงตำนานนครจำปาศรี

๒) งานบุญเบิกฟ้า จัดขึ้นในวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี ถือเป็นงานประเพณีประจำปี ของชาวจังหวัดมหาสารคาม และเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งมีแนวความคิดที่ฟื้นฟูเกี่ยวกับการทำนา เพื่อให้คนทั้งหลายได้ตระหนักถึงความสำคัญของชาวนา และการบำรุงดิน อันเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตข้าว กำหนดจัดงาน ๑๐ วัน ๑๐ คืน

๓) งานออนซอนกลองยาว เป็นงานประเพณีของชาวอำเภอนาปีพุม ซึ่งทุกหมู่บ้านมีคณะกลองยาว โดยมีการผลิตกลอง ยาวเสียงดี ไว้สำหรับประกวดกลองยาวชิงชนะเลิศระดับประเทศ ซึ่งจะจัดงานหลังวันมาฆบูชา ประมาณ ๑ เดือน หรือประมาณกลางเดือนมีนาคมของทุกปี

๔) งานประเพณีแข่งเรือยาว ลอยกระทง ล่องเรือไฟ เป็นงานประเพณีชาวพุทธที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมากระทั่งปัจจุบัน จะจัดขึ้นในวันออกพรรษา เพื่ออนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีอันดีงาม สถานที่จัดงานบริเวณบึงบอน ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย

๕) งานบุญพาข้าวลิง หรือบุญเลี้ยงอาหารลิง เป็นงานประจำปีของชาวอำเภอกุสุมาลย์ ยึดเอาวันที่ ๒ เมษายนของทุกปีเป็นวันจัดงาน เพื่อหารายได้สมทบเป็นกองทุนจัดซื้ออาหารไว้เลี้ยงฝูงลิงตลอดทั้งปี ซึ่งเป็นการแสดงออก ในการทำบุญให้ทานแก่สัตว์

๖) พระพุทธรูป ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย เป็นพระพุทธรูปยืนข้างต้นโพธิ์จนโดนต้นโพธิ์ห่อหุ้มไปบางส่วน มีลักษณะเป็นพระที่ทำมาจากหินทราย ศิลปะยุคทวารวดี สูงราว ๔ เมตร พระพุทธรูปเป็นพระพุทธรูปสำคัญของจังหวัดมหาสารคาม ด้วยมีความเก่าแก่จนกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนให้เป็นวัตถุสำคัญและเป็นสมบัติของชาติ

๗) พระพุทธรูปเมืองหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “หลวงพ่อยืน” ตั้งอยู่ที่วัดสุวรรณาวาสไม่ไกลจากพระพุทธรูปยืนข้างต้นโพธิ์จนโดนต้นโพธิ์ห่อหุ้มไปบางส่วน ด้วยเป็นพระที่มีตำนานการสร้างร่วมกัน ถูกสร้างขึ้นมาพร้อมๆ กันด้วยวัตถุประสงค์การสร้างเดียวกัน ลักษณะเป็นพระที่ทำมาจากศิลาแลงสูงราว ๔ เมตร กว้าง ๑ เมตร เป็นศิลปะแบบทวารวดีเช่นเดียวกันกับพระพุทธรูปยืน

๘) วัดป่าวังน้ำเย็น ตำบลเก็ก อำเภอมะนังมหาสารคาม วัดแห่งนี้มีศาลาการเปรียญไม้ที่ใหญ่มหึมา สร้างโดยใช้เสาไม้สักนับร้อยๆ ต้น ภายในวัดยังมีเจดีย์ศรีมหาสารคาม ที่องค์เจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระพุทธรูปทองคำ ๓ องค์ พระเนื้อผง ๘๔,๐๐๐ องค์ พระบูชา ๘๔,๐๐๐ องค์ รวมถึง พระพิมพ์เก่าแก่จากกรุพระนาคน

๔.๒) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีดังนี้

๑) วนอุทยานโกสัมพ ตั้งอยู่ที่บ้านหัวขวาง ตำบลหัวขวาง อำเภอกโกสัมพสัย มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕๐ ไร่ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำชี มีสภาพเป็นป่าเบญจพรรณ มีต้นไม้หลากหลายชนิด ทำให้ทัศนียภาพ ร่มรื่น นอกจากนี้ยังมีฝูงลิงแสมชนสีทองอาศัยอยู่บนพันตัว

๒) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูลำพัน ตั้งอยู่ที่ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓๕๐ ไร่ ภายในเป็นป่าพรุน้ำจืด หรือป่าทาม ผสมกับป่าบก ทำให้มีความหลากหลายของพันธุ์พืช และสัตว์ป่าเป็นที่อยู่ของปูทูลกระหม่อม หรือปูแ่ง ซึ่งเป็นปูที่หายากและพบเพียงแห่งเดียวที่ป่าดูลำพัน

๓) อุทยานวังมัจฉา ตั้งอยู่ที่บ้านโขงกุดหวาย ตำบลเก็ก อำเภอมะนังมหาสารคาม มีพื้นที่เป็นเกาะล้อมรอบด้วยน้ำเป็นแหล่งปลาชุกชุม บนเกาะมีสัตว์ป่าหลากหลายชนิดเหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนและชมธรรมชาติ

๔) สะพานไม้วัดป่าวังเกาะเก็ก ตั้งอยู่ที่ตำบลเก็ก อำเภอมะนังมหาสารคาม วัดป่าแห่งนี้มีดีที่สะพานไม้ ด้วยวัดป่าวังเกาะเก็กตั้งอยู่ในพื้นที่ดินที่ถูกลำน้ำชีหลงล้อมรอบ จนมีสภาพเป็นเกาะ พระอาจารย์กมล (หลวงพ่อดู่) จึงได้ร่วมกับชาวบ้านและนักศึกษาที่มาออกค่ายอาสาพัฒนาลงมือทำการก่อสร้างสะพานแห่งนี้ ตัวสะพานได้นำแบบมาจากสะพานมอญ และได้เพิ่มศาลาพักตรงกึ่งกลางเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้คน ทั้งนี้ บริเวณคุ้งน้ำใต้สะพานมีฝูงปลาชุกโดยยักษ์อาศัยอยู่จำนวนมาก และภายในวัดมีลักษณะเป็นปารกทึบ มีฝูงหมูป่า เป็นจำนวนมาก

๕) สะพานไม้แกดำ ตั้งอยู่ที่ตำบลแกดำ อำเภอกแกดำ เป็นสะพานไม้ยาวประมาณ ๑ กิโลเมตร ทอดจากชายฝั่งหนองแกดำด้านวัดดาวดึงษ์แกดำ ไปยังหมู่บ้านหัวข้าวคำ ว่า ข้าว ภาษาอีสาน แปลว่า สะพาน ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งมานี้ น่าจะเป็นไปได้ว่า สะพานและหมู่บ้านสร้างขึ้นมาพร้อมๆ กันแก่คนเฒ่า ที่รู้จักในหมู่บ้านอายุ ๘๐ กว่าปี ก็บอกว่าเกิดมาก็เห็นสะพานอยู่อย่างนี้แล้วเหมือนกัน แต่ถ้าถามถึงคนผู้สร้างสะพาน ล้วน ล้มหายตายจากไปหมดแล้ว จึงประมาณอายุของสะพานได้น่าจะ ๑๐๐ ปี สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการไปมาหาสู่กันระหว่างคน ๒ ฝากฝั่งหนอง

๔.๓) สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัด

สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคาม ในช่วงครึ่งปีแรก ระหว่างเดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๗ มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งสิ้น ๒๙๕,๒๒๐ คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน ๒๙๐,๔๖๐ คน ชาวต่างชาติ จำนวน ๔,๗๖๐ คน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๔๒.๑๗ มีรายได้จากการท่องเที่ยว ระหว่างเดือน มกราคม - มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๔๖๘.๖๖ ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๔๐.๑๒ เนื่องจากความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจและราคาน้ำมันที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชะลอการเดินทาง ประกอบกับความแปรปรวนของสภาพอากาศส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรต่ำ คุณภาพไม่ดี ทำให้รายได้ของประชาชนลดลง จากเหตุผลดังกล่าวทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไทย เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและใช้จ่ายในจังหวัดมหาสารคามลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า

ตารางที่ ๒๗ : แสดงแนวโน้มของสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด ในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ปี พ.ศ.	ครึ่งปีแรก (วันที่ ๑ ม.ค. - ๓๐ มิ.ย.)				ครึ่งปีหลัง (วันที่ ๑ ก.ค. - ๓๑ ธ.ค.)			
	ผู้เยี่ยมเยือน (คน)		รายได้ (ล้านบาท)		ผู้เยี่ยมเยือน (คน)		รายได้ (ล้านบาท)	
	คนไทย	ชาวต่างชาติ	คนไทย	ชาวต่างชาติ	คนไทย	ชาวต่างชาติ	คนไทย	ชาวต่างชาติ
๒๕๖๖	๕๐๕,๒๐๐	๕,๒๖๖	๗๖๙.๙๐	๑๒.๗๕	๒๔๔,๓๖๘	๕,๔๒๒	๔๓๖.๙๕	๑๒.๙๘
๒๕๖๗	๒๙๐,๔๖๐	๔,๗๖๐	๔๕๗.๐๕	๑๑.๖๑				

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗๔

ตารางที่ ๒๘ : แสดงสถิตินักท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคาม ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖

ปี พ.ศ.	จำนวน (คน)				รายได้ (ล้านบาท)			
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	รวมทั้งสิ้น	%change	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	รวมทั้งสิ้น	%change
๒๕๖๑	๗๑๓,๑๐๖	๙,๖๑๕	๗๒๒,๗๒๑	+ ๑.๘๔	๑,๑๔๓.๑๒	๑๗.๗๐	๑,๑๖๐.๘๒	+ ๖.๒๑
๒๕๖๒	๗๓๗,๘๑๙	๙,๙๕๖	๗๔๗,๗๗๕	+๓.๔๗	๑,๑๗๙.๕๙	๑๘.๐๔	๑,๑๙๗.๖๓	+๓.๑๗
๒๕๖๓	๔๔๙,๗๙๖	๒,๗๐๗	๔๕๒,๕๐๓	-๓๙.๔๙	๖๐๓.๐๐	๓.๕๓	๖๐๗	-๔๙.๓๒
๒๕๖๔	-	๒๓,๖๓๖	๒๓,๖๓๖	-๙๔.๗๘	๓๐.๙๕	๐	๓๐.๙๕	-๙๔.๙๐
๒๕๖๕	๓๘๔,๔๐๖	๕,๑๓๔	๓๘๙,๕๔๐	+๑,๕๔๘	๔๔๙.๑๙	๑๔.๐๔	๔๖๓	+๑,๓๙๕
๒๕๖๖	๗๔๙,๕๖๘	๑๐,๖๘๘	๗๖๐,๒๕๖	+๙๕.๑๗	๑,๒๐๖.๘๕	๒๕.๗๓	๑,๒๓๒.๕๘	+๑๖๖.๒๒
๒๕๖๗	๒๙๐,๔๖๐	๔,๗๖๐	๒๙๕,๒๒๐	-๖๑.๑๗	๔๕๗.๐๕	๑๑.๖๑	๔๖๘.๖๖	-๖๑.๙๘

หมายเหตุ : ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ วันที่ ๑ ม.ค. - ๓๐ มิ.ย. ๒๕๖๗

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมหาสารคาม กรกฎาคม ๒๕๖๗๔

๓.๑.๓ ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

๑) ปัญหาความยากจน

ประชากรจังหวัดมหาสารคามยังมีรายได้ต่อคนต่ปีต่ำ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรทำนา และรับจ้างทั่วไป ซึ่งอาชีพดังกล่าวนี้มีรายได้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดมหาสารคามวันละ ๓๔๐ บาท ทั้งนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี ๒๕๖๕ มีมูลค่า ๘๘,๑๓๔ บาท และเมื่อเปรียบเทียบกับด้านรายได้กับจังหวัดอื่นๆ พบว่า จังหวัดมหาสารคาม อยู่ลำดับ ๕๗ โดยเรียงลำดับทั้งหมด ๗๗ จังหวัด และลำดับที่ ๘ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒) ปัญหาการศึกษา

จังหวัดมหาสารคามเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีนิสิตนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย มากกว่า ๕๐,๐๐๐ คน ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดมหาสารคาม โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์สูงเป็นอันดับ ๒ รองจากภาคเกษตร ถึงแม้ว่ารัฐขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง โดยจัดโครงการเรียนฟรี ๑๕ ปี ก็ตาม แต่ปัญหาทางการศึกษาโดยเฉพาะคุณภาพการศึกษาของจังหวัดยังอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องพัฒนาให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นมืออาชีพ นอกจากนี้ปัญหาของการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ที่จบการศึกษามีความรู้และทักษะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ส่งผลต่อปัญหาการว่างงาน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหาการศึกษาของจังหวัดอย่างเป็นระบบ โดยเพิ่มการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มากขึ้น และเน้นการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะของนิสิตนักศึกษา และพัฒนาครูให้มีคุณภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ จากการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ พบว่า ต้องการให้มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ พัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ ตลอดจนให้เด็กและเยาวชนทั้งหมดสามารถอ่านออก เขียนได้ และเรียนจบแล้วมีงานทำ นอกจากนี้เห็นว่าจังหวัดควรมีการจัดทำข้อมูลสถิติทางการศึกษาที่ครบถ้วนและทันสมัย รวมทั้งการเสริมสร้าง และพัฒนานักเรียน/นักศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน และพัฒนาให้จังหวัด เป็น HUB ทางด้านแรงงานฝีมือ

๓) ปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน

จังหวัดมหาสารคาม มีพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีแหล่งน้ำต้นทุนสายหลัก คือ แม่น้ำชี แต่การบริหารจัดการใช้แม่น้ำ ยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอ ประกอบกับสภาพดินมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ขาดความอุดมสมบูรณ์ และระบบชลประทานไม่ทั่วถึง ปัญหาคือ จังหวัดยังขาดระบบชลประทานเพื่อส่งเสริมการเพาะปลูกเป็นอย่างมาก ตลอดจนปัญหาเส้นทางคมนาคมขนส่ง ซึ่งปัญหาที่พบโดยส่วนมากคือ เส้นทางมีสภาพชำรุดทุรทุรม ทำให้การลำเลียงพืชเศรษฐกิจหลักของเกษตรกรเป็นไปด้วยความลำบาก ทำให้เกิดปัญหาในการขนส่ง ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรไปสู่ตลาดเกิดความเน่าเสีย ไม่ทันต่อการกระจายสินค้า และประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ภาครัฐแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน

๔) ปัญหาสถานการณ์ภัยแล้ง/น้ำท่วม

ปัญหาด้านภัยแล้ง นับวันยิ่งทวีความรุนแรงและขยายวงกว้างออกไป โดยในรอบ ๑๐ ปี ที่ผ่านมา ปริมาณน้ำฝนที่ตกอยู่ระดับต่ำสุดในรอบ ๑๐ ปี ส่งผลให้ในหลายพื้นที่ของจังหวัดมหาสารคามประสบกับปัญหาแหล่งน้ำดิบที่จะนำไปผลิตน้ำประปา แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งทางจังหวัดก็ได้ระดมให้ความช่วยเหลือทั้งการทำฝายดิน เป่าล้างบ่อบาดาล ขุดลอกคลอง รวมถึงการนำรถบรรทุกน้ำอุปโภคบริโภคออกไปแจกจ่ายให้กับราษฎรที่ประสบภัยแล้ง นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมให้เกษตรกรขุดสระน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ ในหน้าแล้ง

และปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย ตลอดจนพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายในเขตพื้นที่เพื่อจะได้มีปริมาณน้ำที่เพียงพอสำหรับการใช้อุปโภคบริโภค และการเกษตร

ปัญหาน้ำท่วม เนื่องจากจังหวัดมหาสารคามตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำชี มีแม่น้ำชี เป็นแม่น้ำสายหลักเมื่อถึงฤดูฝน น้ำชีจะเอ่อท่วมทั้ง ๒ ฝั่ง ในพื้นที่อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอกันทรวิชัย และอำเภอเมืองมหาสารคาม ซึ่งส่งผลกระทบต่อราษฎรในพื้นที่ทั้ง ๓ อำเภอ พื้นที่นาถูกน้ำท่วมเสียหายทุกปี แนวทางแก้ไขกำหนดจะพัฒนาแก้มลิง เพื่อกักเก็บน้ำในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำชี

๓.๑.๔ ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๘ จังหวัดมหาสารคามได้ดำเนินการภายใต้ ๔ ประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการ การท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

ซึ่งจังหวัดมหาสารคามได้ดำเนินโครงการภายใต้ประเด็นการพัฒนาโดยมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แต่ละด้านตามประเด็นการพัฒนา ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๘ เป็นแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ ๒๙ : แสดงงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๘

โครงการ	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร (บาท)		
	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘
๑. ด้านการเกษตร	๗๑,๖๖๗,๒๐๐	๑๐๐,๑๙๒,๗๐๐	๕๓,๖๑๗,๒๐๐
๒. ด้านการค้าการลงทุนการท่องเที่ยว	๑๑๘,๕๐๒,๘๐๐	๙๖,๗๓๘,๐๐๐	๙๓,๘๖๓,๖๐๐
๓. ด้านการศึกษา	-	-	-
๔. ด้านสังคม	๒,๖๑๙,๕๐๐	๑,๖๕๘,๓๐๐	๑,๗๖๘,๐๐๐
๕. ด้านสิ่งแวดล้อม		๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐,๐๐๐
๖. ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ	๙,๐๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐
รวมทั้งสิ้น	๒๐๑,๗๘๙,๕๐๐	๒๑๗,๕๘๙,๐๐๐	๒๑๘,๒๔๘,๘๐๐

ในภาพรวมการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (๑) ด้านการเกษตร จังหวัดได้เน้นการพัฒนาเพิ่มผลผลิตของพืชเศรษฐกิจของจังหวัดให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจของจังหวัด การสร้างความเข้มแข็งให้ภาคการเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันให้กับเกษตรกร (๒) ด้านการค้าการลงทุน การท่องเที่ยว จังหวัดเน้นการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่งเพื่อเป็นการลดต้นทุนด้านการขนส่ง ส่วนในด้านการท่องเที่ยวจังหวัดเน้นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วัฒนธรรม แบบวิถีอีสาน (๔) ด้านสังคมจังหวัดให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ในการพึ่งพาตนเอง และอาชีพเสริมนอกฤดูกาลเกษตร ไม่ว่าจะเป็นการผลิตผ้าไหม เสื่อกก ซึ่งได้มีการส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าให้สนองตอบความต้องการของตลาด

(๓) ด้านการศึกษาจังหวัดไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อน จากการดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ มีผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

๑) เศรษฐกิจภาพรวม

เศรษฐกิจในภาพรวมของจังหวัดมหาสารคาม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจำนวน ๖๗,๗๗๓ ล้านบาท ประกอบด้วย เศรษฐกิจภาคการเกษตร มีมูลค่าเท่ากับ ๑๔,๖๑๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๗ และนอกภาคการเกษตร มีมูลค่าเท่ากับ ๕๓,๑๕๔ ล้านบาท คิดเป็น ๗๘.๔๓ โดยมีสาขาภาคการค้า/บริการ/อื่นๆ มีมูลค่ามากเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน ๒๙,๙๒๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๑๖ รองลงมาคือ ภาคการเกษตร จำนวน ๑๔,๖๑๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๗ จะเห็นได้ว่าจังหวัดมหาสารคามเศรษฐกิจจากภาคการค้า/บริการ มากที่สุด และรองลงมาคือภาคเกษตร

ตารางที่ ๓๐ : แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมหาสารคาม

ผลิตภัณฑ์มวลรวม	หน่วย : ล้านบาท			อัตราการเปลี่ยนแปลง	
	ปี พ.ศ. ๒๕๖๓	ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	ปี พ.ศ. ๒๕๖๕
๑.ภาคการเกษตร	๑๓,๖๒๐	๑๓,๖๙๑	๑๔,๖๑๙	๐.๕๒	๖.๗๘
๒.ภาคอุตสาหกรรม	๙,๗๔๓	๑๑,๕๒๑	๑๑,๑๘๖	๑๘.๒๕	-๓.๑๗
๓.ภาคการศึกษา	๑๑,๓๑๗	๑๑,๖๐๗	๑๒,๐๔๒	๒.๕๖	๓.๗๕
๔.ภาคการค้า/บริการ/อื่นๆ	๒๘,๕๘๖	๒๙,๕๕๕	๒๙,๙๒๖	๓.๓๙	๑.๒๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมทุกสาขา	๖๓,๒๖๖	๖๖,๓๗๔	๖๗,๗๗๓	๔.๙๑	๒.๑๑

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒) ด้านการเกษตร มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑๔,๖๑๙ ล้านบาทปรับตัวสูงขึ้นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๗๘ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยในภาพรวมจังหวัดมีพื้นที่ทำการเกษตรรวมทั้งหมด ๒.๘๒ ล้านไร่ พืชหลักที่มีการเพาะปลูกแก่ ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา มะนาว ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดหวาน แต่เนื่องจากการผลิตยังต้องอาศัยปัจจัยทางธรรมชาติเป็นสำคัญ จากปัญหาภัยแล้งที่รุนแรงขึ้นทุกปี ทั้งปริมาณน้ำเพื่อการเกษตร สภาพดินที่เสื่อมโทรม การระบาดของศัตรูพืช ทำให้ส่งผลกระทบต่อผลผลิตของผลผลิตและมูลค่าการผลิตภาคการเกษตร

๓) ด้านอุตสาหกรรม มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม จำนวน ๑๑,๑๘๖ ล้านบาท ซึ่งปรับตัวลดลงคิดเป็นร้อยละ -๓.๑๗ เทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งเท่ากับ ๑๑,๕๒๑ ล้านบาท โดยข้อมูลเดือน พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มีโรงงานอุตสาหกรรมรวม ๒๔๔ แห่ง เงินลงทุนทั้งสิ้น ๑๒,๑๔๓.๘๐ ล้านบาท มีจำนวน คนงานที่อยู่ในระบบ ๖,๙๕๗ คน ปัญหาภาคอุตสาหกรรม คือ ระบบ Logistics และระบบการกระจายสินค้ายังไม่ทั่วถึง

๔) ด้านการศึกษา จากข้อมูลเฉพาะในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่าอัตราส่วนครูต่อนักเรียนอยู่ที่ ๑ : ๑๑ คน และมีอัตราส่วนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ ๓๓ คน และมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเท่ากับ ๘ ปี ซึ่งปรับตัวลดลงจากปี ๒๕๖๐ ในด้านคุณภาพการศึกษาที่พิจารณาจากข้อมูลคะแนน O-NET มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น และ IQ มีการปรับตัวลดลง ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยภาพรวม อย่างไรก็ตามค่าสัดส่วนของเด็กที่มี EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน อยู่ที่ร้อยละ ๘๑.๙๕ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ย

๕) ด้านการค้า/บริการ/อื่นๆ

- ด้านการค้าและธุรกิจขนาดย่อม ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จังหวัดมหาสารคามมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาขายส่งและขายปลีกรวมเท่า ๖,๖๑๑ ล้านบาท มีการปรับตัวที่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๘ โดยมีวิสาหกิจชุมชนได้รับการอนุมัติจดทะเบียนปรับตัวลดลง ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการจดทะเบียนจำนวน ๓,๓๓๕ แห่ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จดทะเบียน ๓,๔๐๗ แห่ง รายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้า OTOP จำนวน ๒,๒๐๖ ล้านบาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายได้จำหน่ายสินค้า OTOP จำนวน ๑๙๑๖ ล้านบาท กำไรของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ กำไร จำนวน ๔,๗๒๘ ล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กำไรจำนวน ๓,๙๑๙ ล้านบาท

- ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดมหาสารคาม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นมา ส่งผลกระทบต่อรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง โดย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดมีมูลค่ารายได้การท่องเที่ยวจำนวน ๑,๑๙๘ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีมูลค่าจำนวน ๖๐๗ ล้านบาท และปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมูลค่าจำนวน ๓๑ ล้านบาท

ประเด็นที่ยังเป็นปัญหา

(๑) น้ำสำหรับการเกษตรยังไม่เพียงพอและทั่วถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูแล้ง เกษตรกรประสบปัญหาขาดแคลนนํ้าอย่างหนัก จังหวัดจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาแหล่งน้ำให้กระจายครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำผิวดิน (แก้มลิง ขุดลอก) การขุดเจาะบ่อบาดาล และขุดบ่อน้ำขนาดเล็กในไร่นา เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

(๒) เกษตรกรยังทำการเกษตรแบบดั้งเดิมซึ่งกระบวนการผลิตเป็นการผลิตตามห้วงฤดูกาล และมีต้นทุนการผลิตที่สูง จังหวัดจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการ โดยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต รวมถึงเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเกษตรกร

(๓) ปัญหาตลาดรองรับสินค้าทางการเกษตร และราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำ เกษตรกรมีรายได้ต่ำกว่าต้นทุน จึงต้องส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร รวมถึงพัฒนากระบวนการผลิตไปสู่มาตรฐานรองรับเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร

๓.๒ ประเด็นการพัฒนา

๓.๒.๑ บทวิเคราะห์

จังหวัดมีการประเมินสภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกจังหวัดเพื่อให้รู้ถึงสถานะที่เป็นจริงในด้านจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภัยคุกคามที่ต้องระมัดระวัง เพื่อเป็นพื้นฐานของการกำหนดยุทธศาสตร์พื้นฐานของการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่เหมาะสม

จุดแข็ง(Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
s๑ : ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ เหมาะแก่การเป็นแหล่งผลิตและแปรรูปสินค้าทางการเกษตร s๒ : มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม s๓ : เป็นศูนย์กลางในการบริการทางวิชาการของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ s๔ : เป็นศูนย์กลางการผลิต/แปรรูปพืชสมุนไพร เป็น Hub สมุนไพร s๕: ที่ตั้งจังหวัดอยู่กึ่งกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เหมาะแก่การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง เชื่อมโยงไปได้ทุกทิศทาง s๖ : มีผลิตภัณฑ์ที่มีความโดดเด่นในอัตลักษณ์ และวัฒนธรรมพื้นบ้าน (ผ้าไหม) s๗ : สัดส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทออันดับต้นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ s๘ : มีพื้นที่รับรองเกษตรอินทรีย์ทั้งพืชสมุนไพร ข้าว และผัก s๙ : มีศักยภาพในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) และเชิงวัฒนธรรม	w๑ : เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มไม่สามารถลดต้นทุนการผลิต ทำให้มีรายได้ต่ำ w๒ : สภาพดินมีการความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ขาดความอุดมสมบูรณ์ และปัญหาดินเค็มส่งผลให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากดินได้อย่างเต็มที่ w๓ : ระบบชลประทานไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง อีกทั้งระบบชลประทานที่มีอยู่ยังใช้การโดยขาดประสิทธิภาพ w๔ : ผลผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน และการเพาะปลูกชนิดพืชไม่เหมาะสมกับพื้นที่ w๕ : อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรขั้นต้น มูลค่าเพิ่มต่ำ ขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายทางการตลาด w๖ : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไม่เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้การลงทุนใหม่มีน้อยส่งผลให้อัตราการจ้างงานที่ต่ำ w๗ : อัตราการลดลงของประชากรสูงสุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งมีปัญหาทางโภชนาการในแม่และเด็ก ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและพัฒนาการของเด็ก ที่จะเป็นกำลังแรงงานในอนาคต w๘ : จังหวัดมีพื้นที่ป่าไม้น้อย อีกทั้งการบริหารจัดการขยะยังขาดประสิทธิภาพ และไม่มีแหล่งกำจัดขยะอย่างถูกวิธี w๙ : แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม สิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอและไม่ได้มาตรฐานบางแห่งตั้งอยู่ห่างไกลเข้าถึงได้ยากกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวมีน้อยและขาดการประชาสัมพันธ์

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
O๑ : โครงการรถไฟทางคู่ของรัฐบาล (บ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-มุกดาหาร-นครพนม) เป็นโอกาสการพัฒนาเมือง ขยายการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและลดต้นทุน โลจิสติกส์ของจังหวัด O๒ : การพัฒนาระบบโครงข่ายทางหลวง เชื่อมต่อสถานีรถไฟทางคู่แนวใหม่ สายบ้านไผ่-นครพนม O๓ : กระแสของสังคมโลกให้ความสำคัญต่อการดูแลสุขภาพรวมทั้งประชากรผู้สูงอายุ เพิ่มขึ้นทำให้มีความต้องการสินค้าและบริการด้านสุขภาพสูงขึ้น O๔ : รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองรอง O๕ : นโยบายด้านอาหารปลอดภัย เมืองเกษตรสีเขียว การบริหารจัดการ พื้นที่เกษตรกรรม เกษตรกรปราดเปรื่อง และการบริหารจัดการน้ำและดิน เพื่อการเกษตร ส่งผลดีต่อการพัฒนา สินค้าเกษตร O๖ : นโยบายรัฐบาล กำหนดให้มหาสารคาม เป็นเมืองสมุนไพร ตามแผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย O๗ : เทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งผลต่อการเข้าถึงบริการ ของภาครัฐได้สะดวกรวดเร็วขึ้น	T๑ : ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพที่ลดลง ของผลผลิตทางการเกษตร T๒ : ปัจจัยการผลิตมีการปรับราคาสูงขึ้น ส่งผล กระทบต่อต้นทุนการผลิตภาคการเกษตร T๓ : การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อศักยภาพ ด้านแรงงาน ประกอบกับประชากรวัยแรงงาน ในพื้นที่เกษตรกรรมย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพ ในชุมชนเมือง T๔ : เงินเฟ้อและราคาสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้หนี้ครัวเรือนมีอัตราเพิ่มขึ้น กระทบต่อ เศรษฐกิจในภาพรวม T๕ : การเกิดโรคอุบัติใหม่และโรคระบาด ส่งผลกระทบต่อ เศรษฐกิจและสังคม T๖ : การแพร่ระบาดของยาเสพติดและคดี อาชญากรรม ส่งผลกระทบต่อสังคม โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชน T๗ : ความไม่แน่นอนและขาดความต่อเนื่อง ทางการเมือง ส่งผลต่อนโยบายการพัฒนา ประเทศในส่วนภูมิภาค

ตาราง TOWS MATRIX

ด้านที่เป็นจุดแข็งและมีโอกาสในการพัฒนา - ส่งเสริมพัฒนาการผลิตภาคการเกษตร - พัฒนาโครงข่ายด้านคมนาคม - ส่งเสริมการนำองค์ความรู้มาเพิ่มมูลค่าด้านการเกษตร สินค้าและ บริการ - การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม	ด้านที่เป็นจุดอ่อนแต่มีโอกาการพัฒนา - ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน โดยนำองค์ความรู้มาส่งเสริม พัฒนาภาคการเกษตร - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
ด้านที่เป็นจุดแข็งแต่มีข้อจำกัดในการพัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างเพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร (แหล่งน้ำ,ดิน,ปุ๋ย)	ด้านที่เป็นจุดอ่อนและมีข้อจำกัด - การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ - การส่งเสริมให้เกษตรกร → ลดการใช้สารเคมี เน้นการทำเกษตรปลอดภัย และส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยใช้เอง - การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต - การพัฒนาระบบสาธารณสุข → ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพ - การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๒.๒ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

๑) เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๕)

“ตักสิลาเมืองแห่งเศรษฐกิจมั่นคง สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ”

๒) แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

“เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้า การลงทุน สู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี”

๓.๒.๓ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

๑. ภาคการเกษตรมีความเข้มแข็งและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับจังหวัด

เศรษฐกิจภาคการเกษตร มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี

๒. การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน

มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี

๓. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

อายุเฉลี่ยการมีสุขภาพดีของประชาชนจังหวัดมหาสารคามอายุเฉลี่ย ๗๑.๕ ปี

๓.๒.๔ ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด / วัตถุประสงค์ / ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด / เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค ในแต่ละประเด็นการพัฒนาของจังหวัดมหาสารคาม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตร เพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

๑) วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
๒. เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตสินค้าเกษตร

๒) ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๓) เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค

แนวทางการพัฒนาภาคที่ :

๑. พัฒนาภาคเกษตรโดยเทคโนโลยีสมัยใหม่มุ่งสู่ฐานเศรษฐกิจชีวภาพที่มีมูลค่าสูงเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
๒. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๑) วัตถุประสงค์

เพื่อนำภูมิปัญญามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด

๒) ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๒. รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของจังหวัดเพิ่มขึ้น

๓) เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค

แนวทางการพัฒนาภาคที่ :

๕. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มศักยภาพด้านการค้า การลงทุน เพื่อรองรับ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

๑) วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒) ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการค้าการลงทุน
๒. จำนวนแรงงานที่ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

๓. จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่สามารถเข้าถึงแหล่งทุน
๔. จำนวนของระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้รับการพัฒนา

๓) เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค

แนวทางการพัฒนาภาคที่ :

๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
๔. พัฒนาเมืองเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัยให้ได้มาตรฐาน และแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข
ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

๑) วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเชิดชูปกป้องสถาบันสำคัญของชาติ
๒. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๓. เพื่อส่งเสริมสุขภาวะของประชาชนในพื้นที่
๔. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยและเด็กวัยเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
๕. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

๒) ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

๑. จำนวนกิจกรรมเทิดพระเกียรติและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้น
๒. ร้อยละจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชีวิตประจำวัน
๓. อายุเฉลี่ยการมีสุขภาพดีของคนจังหวัดมหาสารคาม
๔. ระดับสติปัญญาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น
๕. ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน (ขยะ, น้ำเสีย, มลพิษทางอากาศ)
๖. ร้อยละของการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

๓) เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค

แนวทางการพัฒนาภาคที่ :

๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัยให้ได้มาตรฐาน และแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แบบฟอร์มสรุปแผนงานและโครงการสำคัญของจังหวัด (ทบทวน พ.ศ. 2569)

จังหวัดมหาสารคาม

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด : เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุน สู้สังคมมีสุข
ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ส่งเสริมและ พัฒนาการผลิตภาคการเกษตร เพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร	ตัวชี้วัดที่ 1 ผลผลิตทั้งหมดรวม ภาคเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	3	3	3	3	3	15
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : ส่งเสริมการ นำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา เพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์	ตัวชี้วัดที่ 1 รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น	1.5	2	3	3	3	12.5
	ตัวชี้วัดที่ 2 รายได้จากการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ของจังหวัดเพิ่มขึ้นร้อยละ	3	3	3	3	3	15
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	ตัวชี้วัดที่ 1 จำนวนผู้ประกอบการ ที่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการค้าการ ลงทุน	300	300	300	300	300	1,500
	ตัวชี้วัดที่ 2 จำนวนแรงงานที่ได้รับการ พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน	500	500	500	500	500	2,500
	ตัวชี้วัดที่ 3 จำนวนกลุ่มเป้าหมาย ที่สามารถเข้าถึงแหล่งทุน	50	50	50	50	50	250
	ตัวชี้วัดที่ 4 จำนวนของระบบโครงสร้าง พื้นฐาน เพื่อรองรับการขยายตัว ทาง เศรษฐกิจ ได้รับการพัฒนา	20	20	20	20	20	100
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : พัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคม มีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี	ตัวชี้วัดที่ 1 จำนวนกิจกรรม เทิดพระเกียรติและเชิดชูสถาบัน พระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้น	100	100	100	100	100	500
	ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละจำนวนหมู่บ้าน/ ชุมชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง มาใช้ในชีวิตประจำวัน	50	60	70	80	90	90
	ตัวชี้วัดที่ 3 อายุเฉลี่ยการมีสุขภาพดีของ คนจังหวัดมหาสารคาม	69.5	70	70.5	71	71.5	71.5
	ตัวชี้วัดที่ 4 ระดับสติปัญญาของเด็ก ปฐมวัยเพิ่มขึ้น	101.5	102	102.5	103	103.5	103.5
	ตัวชี้วัดที่ 5 ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ได้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน (ขยะ, น้ำเสีย, มลพิษทางอากาศ)	50	60	70	80	90	90
	ตัวชี้วัดที่ 6 ร้อยละของการเพิ่มพื้นที่สีเขียว	0.02	0.04	0.06	0.08	0.10	0.10

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ ชาติ/แผน แม่บท	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2567
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตร เพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร				2,980,000,000	2,980,000,000	2,860,000,000	2,860,000,000	2,860,000,000	14,540,000,000
แผนงานที่ 1 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร				2,410,000,000	2,410,000,000	2,410,000,000	2,410,000,000	2,410,000,000	12,050,000,000
1 โครงการที่ 1 พัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร	2,19	1,2,3	โครงการ ชลประทาน	1,400,000,000	1,400,000,000	1,400,000,000	1,400,000,000	1,400,000,000	7,000,000,000
1.1 แก้มลิง	2,19	1,2,3	โครงการ ชลประทาน	300,000,000	300,000,000	300,000,000	300,000,000	300,000,000	1,500,000,000
1.2 ขุดลอกแหล่งน้ำ	2,19	1,2,3	โครงการ ชลประทาน	250,000,000	250,000,000	250,000,000	250,000,000	250,000,000	1,250,000,000
1.3 การบริหารจัดการระบบน้ำ บาดาลและธนาคารน้ำใต้ดิน	2,19	1,2,3	โครงการ ชลประทาน	250,000,000	250,000,000	250,000,000	250,000,000	250,000,000	1,250,000,000
1.4 ซ่อมแซมและปรับปรุงระบบ การบริหารจัดการน้ำ	2,19	1,2,3	โครงการ ชลประทาน	600,000,000	600,000,000	600,000,000	600,000,000	600,000,000	3,000,000,000
2 โครงการที่ 2 การบริหารจัดการพื้นที่เกษตร อย่างเหมาะสม	2,3	1,2,3	สถานีพัฒนาที่ดิน	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	50,000,000
2.1 การบริหารจัดการดิน เพื่อการเกษตร	2,3	1,2,3	สถานีพัฒนาที่ดิน	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	50,000,000
3 โครงการที่ 3 การคมนาคมขนส่ง เพื่อการเกษตร	2,7	1,3	องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	1,000,000,000	1,000,000,000	1,000,000,000	1,000,000,000	1,000,000,000	5,000,000,000
3.1 ก่อสร้าง/ซ่อมแซมถนนลาดยาง	2,7	1,3	องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	400,000,000	400,000,000	400,000,000	400,000,000	400,000,000	2,000,000,000
3.2 ก่อสร้าง/ซ่อมแซมถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก	2,7	1,3	องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	500,000,000	500,000,000	500,000,000	500,000,000	500,000,000	2,500,000,000
3.3 ก่อสร้างถนนลูกรังและหินคลุก	2,7	1,3	องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
แผนงานที่ 2 ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน				150,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000	750,000,000
1 โครงการที่ 1 การพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน สินค้าเกษตร	2,3	1,2,3	สนง.เกษตรและ สหกรณ์จังหวัด	150,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000	750,000,000
1.1 ส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจ หลักของจังหวัด	2,3	1,2,3	สนง.เกษตรและ สหกรณ์จังหวัด	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	250,000,000
1.2 ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ให้ได้รับมาตรฐาน	2,3	1,2,3	สนง.สาธารณสุข จังหวัด	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	250,000,000
1.3 ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ	2,3	1,2,3	สนง.เกษตรและ สหกรณ์จังหวัด	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	250,000,000

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ ชาติ/แผน แม่บท	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2567
แผนงานที่ 3 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร				270,000,000	270,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000	990,000,000
1 โครงการที่ 1 การพัฒนาและส่งเสริมศูนย์ วิสาหกิจเกษตรแปรรูป	2,3	1,2,3	มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	170,000,000	170,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	490,000,000
1.1 พัฒนาศูนย์วิสาหกิจ เกษตรแปรรูป	2,3	1,2,3	มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	170,000,000	170,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	490,000,000
2 โครงการที่ 2 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร	2,3	1,2,3	สนง.อุตสาหกรรม จังหวัด	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
2.1 ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ สินค้าภาคการเกษตร	2,3	1,2,3	สนง.อุตสาหกรรม จังหวัด	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
แผนงานที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มภาคการเกษตรเพื่อสร้างอาชีพ				150,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000	750,000,000
1 โครงการที่ 1 โครงการสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่กลุ่ม เกษตรกร	2,3	1,2,3	สนง.เกษตร จังหวัด	150,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000	150,000,000	750,000,000
1.1 ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย ด้านการเกษตร	2,3	1,2,3	สนง.เกษตรจังหวัด	75,000,000	75,000,000	75,000,000	75,000,000	75,000,000	375,000,000
1.2 ส่งเสริมเกษตรกรรวมยั่งยืน	2,3	1,2,3	สนง.เกษตรจังหวัด	75,000,000	75,000,000	75,000,000	75,000,000	75,000,000	375,000,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์				550,000,000	550,000,000	550,000,000	550,000,000	550,000,000	2,750,000,000
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมพัฒนาการแปรรูป ผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า				80,000,000	80,000,000	80,000,000	80,000,000	80,000,000	400,000,000
1 โครงการที่ 1 การส่งเสริมพัฒนาการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่า	4,3	1,2,3	สนง.พัฒนาชุมชน จังหวัด	80,000,000	80,000,000	80,000,000	80,000,000	80,000,000	400,000,000
1.1 การพัฒนาและแปรรูป ผลิตภัณฑ์สินค้า ของจังหวัด	4,3	1,2,3	สนง.พัฒนาชุมชน จังหวัด	80,000,000	80,000,000	80,000,000	80,000,000	80,000,000	400,000,000
แผนงานที่ 2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์				400,000,000	400,000,000	400,000,000	400,000,000	400,000,000	2,000,000,000
1 โครงการที่ 1 การส่งเสริม การท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม	2,5	1,2,3	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	1,000,000,000
1.1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม	2,5	1,2,3	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	1,000,000,000
2 โครงการที่ 2 การส่งเสริม การท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์	2,5	1,2,3	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	1,000,000,000
2.1 ส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์	2,5	1,2,3	สนง.การ ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	1,000,000,000

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ ชาติ/แผน แม่บท	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2567
แผนงานที่ 3 ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษา ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการและการท่องเที่ยวสู่ชุมชน				70,000,000	70,000,000	70,000,000	70,000,000	70,000,000	350,000,000
1 โครงการที่ 1 การส่งเสริมการถ่ายทอด องค์ความรู้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าบริการและการ ท่องเที่ยวสู่ชุมชน	2,5	1,2,3	มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	70,000,000	70,000,000	70,000,000	70,000,000	70,000,000	350,000,000
1.1 พัฒนาสินค้า บริการ และการ ท่องเที่ยวด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น	2,5	1,2,3	มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	70,000,000	70,000,000	70,000,000	70,000,000	70,000,000	350,000,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ				2,350,000,000	2,550,000,000	2,550,000,000	2,550,000,000	2,550,000,000	12,550,000,000
แผนงานที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม				100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
1 โครงการที่ 1 ส่งเสริม ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนา ทักษะด้านการค้า การลงทุน	2,8	1,2,3	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	250,000,000
1.1 พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ด้านการค้าการลงทุน	2,8	1,2,3	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	250,000,000
2 โครงการที่ 2 สร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน และเพิ่มช่องทางการตลาด	2,8	1,2,3	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	250,000,000
2.1 สร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน	2,8	1,2,3	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	50,000,000
2.2 ส่งเสริมและเพิ่มช่องทางการ การตลาด	2,8	1,2,3	สนง.พาณิชย์ จังหวัด	40,000,000	40,000,000	40,000,000	40,000,000	40,000,000	200,000,000
แผนงานที่ 2 พัฒนาศักยภาพฝีมือแรงงานเพื่อสร้างความมั่นคง ทางอาชีพ				50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	250,000,000
1 โครงการที่ 1 การยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน	3,16	1,2,3	สนง.พัฒนาฝีมือ แรงงาน มหาสารคาม	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	250,000,000
1.1 ยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน	3,16	1,2,3	สนง.พัฒนาฝีมือ แรงงาน มหาสารคาม	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	50,000,000	250,000,000
แผนงานที่ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ				2,200,000,000	2,400,000,000	2,400,000,000	2,400,000,000	2,400,000,000	11,800,000,000
1 โครงการที่ 1 พัฒนาระบบ การคมนาคมขนส่ง เพื่ออำนวยความสะดวก ด้านการค้าการลงทุน	2,7	1,2,3	แขวงทางหลวง มหาสารคาม	1,700,000,000	1,900,000,000	1,900,000,000	1,900,000,000	1,900,000,000	9,300,000,000
1.1 ก่อสร้าง/ปรับปรุง/ซ่อมแซม/ ขยายผิวจราจรถนนลาดยาง	2,7	1,2,3	แขวงทางหลวง มหาสารคาม	1,200,000,000	1,200,000,000	1,200,000,000	1,200,000,000	1,200,000,000	6,000,000,000
1.2 ก่อสร้าง/ปรับปรุง/ซ่อมแซม/ ขยายผิวจราจรถนนคอนกรีต เสริมเหล็ก	2,7	1,2,3	แขวงทางหลวง มหาสารคาม	500,000,000	700,000,000	700,000,000	700,000,000	700,000,000	3,300,000,000

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ ชาติ/แผน แม่บท	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2567
2 โครงการที่ 2 การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค	2,7	1,2,3		500,000,000	500,000,000	500,000,000	500,000,000	500,000,000	2,500,000,000
2.1 พัฒนาระบบไฟฟ้า	2,7	1.3.	การไฟฟ้าส่วน ภูมิภาค มหาสารคาม	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	1,000,000,000
2.2 พัฒนาระบบประปา	2,7	1.3.	การประปาส่วน ภูมิภาค มหาสารคาม	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	1,000,000,000
2.3 พัฒนาระบบโทรคมนาคม	2,7	1.3.	โทรคมนาคม จังหวัดมหาสารคาม	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่ สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี				670,000,000	630,500,000	630,500,000	630,500,000	630,500,000	3,192,000,000
แผนงานที่ 1 ส่งเสริมความเข้มแข็ง ให้ชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	4,16	1,2,3	สง.พัฒนาชุมชน จังหวัด	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
1 โครงการที่ 1 การส่งเสริมการน้อมนำหลัก ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำรงชีวิต	4,16	1,2,3	สง.พัฒนาชุมชน จังหวัด	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
1.1 ส่งเสริมการน้อมนำหลัก ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำรงชีวิต	4,16	1,2,3	สง.พัฒนาชุมชน จังหวัด	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
แผนงานที่ 2 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคง การสาธารณสุข และ การศึกษา				170,000,000	230,500,000	230,500,000	230,500,000	230,500,000	1,092,000,000
1 โครงการที่ 1 การเสริมสร้าง ความมั่นคงด้านสังคม	3,13	1,2,3	สง.สาธารณสุข จังหวัด	70,000,000	70,000,000	70,000,000	70,000,000	70,000,000	350,000,000
1.1 การเสริมสร้าง ความมั่นคงด้านสังคม	1,1	1,2,3	ที่ทำการปกครอง จังหวัด	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	100,000,000
1.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	1,11	1,2,3	ที่ทำการปกครอง จังหวัด	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	100,000,000
1.3 การยกระดับคุณภาพชีวิต ของประชาชน ในจังหวัด ทุกช่วงวัย	3,11	1,2,3	สง.สาธารณสุข จังหวัด	15,000,000	15,000,000	15,000,000	15,000,000	15,000,000	75,000,000
1.4 การพัฒนาและสร้างระบบ รับมือและปรับตัวต่อโรค อุบัติใหม่	3,13	1,2,3	สง.สาธารณสุข จังหวัด	15,000,000	15,000,000	15,000,000	15,000,000	15,000,000	75,000,000
2 โครงการที่ 2 การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ การศึกษาทุกระดับ	3,13	1,2,3	สนง.ศึกษาธิการ จังหวัด	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
2.1 การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ การศึกษาทุกระดับ	3,12	1,2,3	สนง.ศึกษาธิการ จังหวัด	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ/แผนแม่บท	แหล่งงบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2567
3 โครงการที่ 3 การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ เพื่อยกระดับเป็นเมือง Smart City	2,6	1,2,3	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	-	60,500,000	60,500,000	60,500,000	60,500,000	242,000,000
3.1 Smart Governance (การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ)	2,6	1,2,3	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	20,000,000
3.2 Smart People (พลเมืองอัจฉริยะ)	2,6	1,2,3	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	-	8,000,000	8,000,000	8,000,000	8,000,000	32,000,000
3.3 Smart Living (การดำรงชีวิตอัจฉริยะ)	2,6	1,2,3	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	-	8,000,000	8,000,000	8,000,000	8,000,000	32,000,000
3.4 Smart Environment (สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ)	2,6	1,2,3	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	-	8,000,000	8,000,000	8,000,000	8,000,000	32,000,000
3.5 Smart Economy (เศรษฐกิจอัจฉริยะ)	2,6	1,2,3	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	-	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	6,000,000
3.6 Smart Energy (พลังงานอัจฉริยะ)	2,6	1,2,3	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	10,000,000	40,000,000
3.7 Smart Mobility (ขนส่งอัจฉริยะ)	2,6	1,2,3	เทศบาลเมืองมหาสารคาม	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	20,000,000	80,000,000
แผนงานที่ 3 แผนงานอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน				400,000,000	300,000,000	300,000,000	300,000,000	300,000,000	1,600,000,000
1 โครงการที่ 1 การป้องกัน แก้ไขปัญหาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ	5,18	1,2,3	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	1,000,000,000
1.1 อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ป่าไม้, ชายะ, น้ำเสีย, มลพิษทางอากาศ)	5,18	1,2,3	สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	200,000,000	1,000,000,000
2 โครงการที่ 2 การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย	5,18	1,2,3	สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
2.1 ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย	5,18	1,2,3	สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
3 โครงการที่ 3 โครงการจัดหาน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	5,18	1,3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
3.1 จัดหาน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	5,18	1,3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	100,000,000	500,000,000
ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ	6	1	สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม	9,000,000	9,000,000	9,000,000	9,000,000	9,000,000	45,000,000
รวมทั้งสิ้น				6,559,000,000	6,710,500,000	6,590,500,000	6,590,500,000	6,590,500,000	33,041,000,000

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนากาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	เสริมสร้างการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และได้กำหนดประเด็นในด้านการเกษตรสร้างมูลค่า ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ มีเป้าหมายในด้านความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น การมีผลผลิตของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายเหตุที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ซึ่งจากสถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา แม้ว่ารัฐบาลได้ให้การส่งเสริมการผลิตและพัฒนาภาคการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน แต่ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย อาทิ น้ำเพื่อการเกษตร โดยร้อยละ ๘๓ ของพื้นที่การเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน ดังนั้น จึงได้กำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนในหมายเหตุที่ ๑ เป้าหมายที่ ๑ มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูงขึ้น อาทิ ผลผลิตเกษตรปลอดภัย สมุนไพร แปรรูป อาหารทางการแพทย์ อาหารทางเลือก กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่างอุปสรรคและอุปทาน รวมทั้ง การใช้น้ำซ้ำ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ เร่งพัฒนาและฟื้นฟูระบบชลประทานและการกระจายน้ำ ในพื้นที่เขตชลประทานพร้อมทั้งพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน รวมถึงแหล่งน้ำชุมชน ตลอดจนการจัดการตะกอนที่เหมาะสมโดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๔ ยังได้กำหนดในด้านการบริหารจัดการและวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบและสมดุล ตลอดจนพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๓๐๗,๓๐๔ ไร่ และจากสถิติเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๒,๘๑๘,๔๘๙ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๘๕.๒๒ ของพื้นที่จังหวัดโดยมีพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ในรอบปีเพาะปลูก ๒๕๖๕/๖๖

หัวข้อ	รายละเอียด
	พบว่า มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๑๓๐,๐๒๓ ไร่ มีผลผลิต ๖๘๓,๒๑๑ ตัน มูลค่า ๙,๐๗๓.๐ ล้านบาท มันสำปะหลัง ๑๖๓,๔๙๒ ไร่ มีผลผลิต ๕๒๗,๘๓๒ ตัน มูลค่า ๑๒๑๙.๒๙ ล้านบาท และอ้อยโรงงาน ๑๓๒,๒๗๕.๐๐ ไร่ มีผลผลิต ๕๔๘,๗๔๘.๓๐ ตัน มูลค่า ๔๙๓.๘๗ ล้านบาท จากสภาพพื้นที่ดังกล่าว จึงทำให้ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยจังหวัดมีพื้นที่การเกษตรถึงร้อยละ ๘๕ ของพื้นที่ทั้งหมด แต่พบว่ามีระบบชลประทานในพื้นที่ลุ่มน้ำเพียงร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่เท่านั้น ประกอบกับพื้นที่จังหวัดส่วนใหญ่มีความแห้งแล้งและแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมส่วนใหญ่ไม่ได้มีการปรับปรุง ทำให้มีสภาพดินเค็มไม่สามารถกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และการบริโภคได้ ประกอบกับการหวังพึ่งน้ำฝนหรือน้ำผิวดินที่มีอยู่ไม่เพียงพอทำให้แต่ละปีพื้นที่การเกษตรและเกษตรกรต้องประสบปัญหาภัยแล้งอย่างหนัก อีกประการหนึ่งจังหวัดมหาสารคาม ไม่มีภูเขา มีพื้นที่ป่าไม้น้อยมากเพียง ๓.๘๑% ทำให้เกิดภาวะภัยแล้งและฝนทิ้งช่วงการหวังพึ่งพาน้ำฝนหรือน้ำผิวดินเพื่อทำการเกษตรจึงไม่สามารถทำให้เกษตรกรอยู่รอดได้ เกษตรกรต้องการมีน้ำสำหรับทำการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำทั้งระบบ ดังนั้น จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยมีกิจกรรมหลักในด้านการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร เพื่อเสริมสร้างการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ให้เพียงพอต่อภาคการเกษตรและอุปโภค บริโภค ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ และค่าเฉลี่ย ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	แก้มลิง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานมหาสารคาม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเสียวใหญ่ อำเภอในพื้นที่จังหวัด ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ชุดลอกแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานมหาสารคาม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเสียวใหญ่ อำเภอในพื้นที่จังหวัด ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การบริหารจัดการระบบน้ำบาดาลและธนาคารน้ำใต้ดิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมหาสารคาม โครงการชลประทานมหาสารคาม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเสียวใหญ่ อำเภอในพื้นที่จังหวัด ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ซ่อมแซมและปรับปรุงระบบการบริหารจัดการน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๖๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๖๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โครงการชลประทานมหาสารคาม โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเสียวใหญ่ อำเภอในพื้นที่จังหวัด ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	โครงการชลประทานมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๒,๘๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	แหล่งน้ำได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้เพียงพอต่อการเกษตรกรรม /อุปโภคบริโภค ครอบคลุมพื้นที่จังหวัด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกร /ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำอย่างเพียงพอต่อความต้องการ

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนากาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรอย่างเหมาะสม
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	เสริมสร้างการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	จากสถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา แม้ว่ารัฐบาลได้ให้การส่งเสริมการผลิตและพัฒนาภาคการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน แต่ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย อาทิ การเพาะปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม โดยร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่การเกษตรเป็นที่ดินที่ไม่เหมาะสมกับการผลิตพืชและเป็นกลุ่มดินที่มีปัญหา ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง จึงได้กำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยกลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ กำหนดให้มีการส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าสูงเพิ่มขึ้น ประกอบกับกลยุทธ์ที่ ๓ การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเพิ่มมูลค่าเพิ่มสูงจากแบบอย่างความสำเร็จในประเทศ เช่น เกษตรตามโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียวเกษตรปลอดภัย วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยวเกษตร โดยกำหนดกลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน ผ่านการดำเนินการปกป้อง จัดการอย่างยั่งยืนและฟื้นฟูธรรมชาติหรือระบบนิเวศที่เปลี่ยนไป เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์และเป็นประโยชน์ ต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ดังนั้น จังหวัดมหาสารคามซึ่งมีพื้นที่ ๓.๓ ล้านไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน ๒.๘ ล้านไร่ และประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร การผลิตสินค้าเกษตรโดยเฉพาะ ข้าว มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ยังเป็นพืชหลักที่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงเพาะปลูกเป็นอาชีพสำคัญ และในระยะต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการปลูกพืชเชิงเดี่ยว มาเป็นการเพาะปลูกในรูปแบบผสมผสาน เช่น ปลูกพืชผัก ผลไม้ต่างๆ เพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลทรัพยากรดินที่ได้สำรวจโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถจำแนกกลุ่มดินของจังหวัดมหาสารคามได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ๑. กลุ่มดินไร่สามารถแบ่งย่อยเป็นกลุ่มดินไร่ทั่วไป มีพื้นที่เพียงเล็กน้อยครอบคลุมพื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดดินไร่กลุ่มนี้อยู่ในพื้นที่บางส่วนของอำเภอนาปีพุม และอำเภอกุดคำ กลุ่มดินไร่ทรายส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณทิศตะวันตก

หัวข้อ	รายละเอียด
	ของจังหวัด บริเวณอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือและอำเภอนาเชือก ๒. กลุ่มดินนาส่วนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศใต้ของจังหวัดสามารถแยกออกเป็นกลุ่มย่อยตามคุณสมบัติของดินได้เป็นกลุ่มดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเชียงยืน อำเภอนาโพธิ์ อำเภอวาปีปทุม อำเภอโนนสูง อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และบางส่วนของอำเภอเมืองมหาสารคาม กลุ่มดินนาดี อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำชีทางทิศเหนือของจังหวัดซึ่งครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอโกสุมพิสัยและอำเภอกันทรวิชัย และบางส่วนของทางตอนใต้ของจังหวัด ๓. กลุ่มดินทะเลส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณตอนกลางของจังหวัด สามารถแบ่งย่อยได้เป็นกลุ่มดินไร่นาทั่วไป คละกับดินนาทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่ ของอำเภอเมือง อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอโนนสูง และอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และกลุ่มดินไร่นาทรายเป็นดินไร่นาทั่วไปอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอแกลง และอำเภอวาปีปทุม ทั้งนี้ พบว่าจังหวัดมหาสารคามมีดินที่เป็นปัญหาประมาณ ๒,๔๔๒,๗๒๔ ไร่ ได้แก่ ดินเค็ม ดินทรายจัด และดินปนกรวด สำหรับพื้นที่ดินเค็มพบว่ามีกระจายทั่วไปทางตอนกลางและตอนล่างของจังหวัด สามารถจำแนกตามระดับความเค็ม ดังนี้ ๑. ดินเค็มน้อย (slightly salt affected areas) เป็นบริเวณที่พบคราบเกลือมีปริมาณน้อยกว่า ๑% ของพื้นที่ มีอยู่ประมาณ ๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒ ของพื้นที่นาในจังหวัดส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอเชียงยืน อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ อำเภอนาเชือก อำเภอวาปีปทุม และอำเภอ พยัคฆภูมิพิสัย ทั้งนี้ พื้นที่ดินเค็มน้อยหากมีการใช้ประโยชน์ดินอย่างไม่เหมาะสมเกลือจากน้ำใต้ดินมีโอกาสที่จะแพร่กระจายทำให้ดินแปรสภาพไปเป็นดินเค็มปานกลาง หรือ เป็นดินเค็มมาก ๒. ดินเค็มปานกลาง (moderately salt affected areas) คือพื้นที่บริเวณที่พบคราบเกลือกระจายตามผิวดินมีปริมาณ ๑ - ๑๐% ของพื้นที่ที่มีปริมาณรองลงมาครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑.๗ แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕ ของพื้นที่จังหวัดอยู่ในที่ราบในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ๓. ดินเค็มมาก (highly salt affected areas) คือบริเวณที่พบคราบเกลือตามผิวดินกระจายอยู่ทั่วไปมีปริมาณมากกว่า ๑๐ % ของพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑.๗ แสนไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕ ของพื้นที่จังหวัดอยู่ในบริเวณอำเภอวาปีปทุม พื้นที่ดินทรายจัดมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงต่ำมาก มีความสามารถในการอุ้มน้ำน้อย มีเนื้อที่ ๑,๑๗๗,๒๕๖ ไร่ หรือร้อยละ ๓๕.๖๐ ของพื้นที่จังหวัด พบมากด้านทิศตะวันตกของจังหวัด ในเขตอำเภอบรบือ อำเภอโกสุมพิสัย รองลงมาในเขตพื้นที่ อำเภอนาเชือก และอำเภอโนนสูง ดินค่อนข้างเป็นทราย มีเนื้อที่ ๑,๐๑๔,๒๐๕ ไร่ หรือ ร้อยละ ๓๐.๖๗ ของพื้นที่จังหวัด พบมากในเขตอำเภอวาปีปทุม รองลงมา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอเชียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคาม ดินปนกรวดเป็นดินต้นปนลูกรังปนกรวด ที่มีการระบายน้ำได้ปานกลาง มีเนื้อที่ ๔,๖๓๐ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๑๔ ของพื้นที่จังหวัดพบมากในเขตพื้นที่อำเภอโนนสูง รองลงมาในเขตพื้นที่ อำเภอวาปีปทุม อำเภอกันทรวิชัย

หัวข้อ	รายละเอียด
	และ อำเภอบรบือ จากปัญหาดังกล่าวจังหวัดมหาสารคามจึงได้จัดทำโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรอย่างเหมาะสมเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งจะเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามได้
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกพืชให้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่เป็นรูปแบบเพื่อผลิตสินค้าเกษตรอื่นที่เหมาะสม ๒. เพื่อลดพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสม ให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่และลด Supply ส่วนเกินจากตลาดที่เป็นผลให้ผลผลิตมีราคาตกต่ำและไม่มีคุณภาพ
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ และค่าเฉลี่ย ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การบริหารจัดการดินเพื่อการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สถานีพัฒนาที่ดินมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชได้รับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เกิดความเหมาะสมแก่การปลูกพืชและทำการเกษตรอย่างยั่งยืน จำนวน ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ไร่
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	การผลิตภาคเกษตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด ลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการคมนาคมขนส่งเพื่อการเกษตร
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	เสริมสร้างการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
๔. หลักการและเหตุผล	ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่ง ยังเป็นปัจจัยหลักอันดับต้นๆ ของประเทศในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนรวมถึงการอำนวยความสะดวกต่อการคมนาคมขนส่ง ที่จะรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจระดับประเทศ หรือเศรษฐกิจภายในภูมิภาค หรือแม้กระทั่งเป็นประโยชน์ต่อประชาชนระดับรากหญ้าเพื่อไปมาหาสู่กัน รองรับการแข่งขันสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกร ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ข้อ ๒ รัฐบาลได้ให้นโยบายด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยให้ความสำคัญกับการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่ง ความมั่นคงและพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัย และพัฒนา เพื่อสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม สร้างความมั่นคง และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหารและความยั่งยืนของภาคเกษตร กลยุทธ์ที่ ๗ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์ม และกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร กลยุทธ์ย่อยที่ ๗.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการรวบรวมและขนส่งสินค้าเกษตร เพื่อเชื่อมโยงผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร โดยในห่วงการพัฒนาที่ผ่านมายังมีข้อจำกัดที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนาภาคเกษตรของไทย ในหลายๆ ด้าน ดังนั้น เพื่อลดข้อจำกัดและเอื้อให้เกิดการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการรวบรวม ขนส่ง และกระจายสินค้าเกษตรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพซึ่งในปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับความต้องการและจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงการบริหารจัดการให้ทันสมัยและรวดเร็ว ปัญหาเส้นทางคมนาคมขนส่งของจังหวัดที่พบโดยส่วนมาก คือ เส้นทางมีสภาพชำรุดทุุดโทรม ทำให้การลำเลียงพืชเศรษฐกิจหลักของเกษตรกรเป็นไปด้วยความลำบาก ทำให้เกิดปัญหาในการขนส่ง ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรไปสู่ตลาด เกิดความเน่าเสีย ไม่ทันต่อการกระจายสินค้า

หัวข้อ	รายละเอียด
	และประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ภาครัฐแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อการคมนาคมขนส่งระหว่างชุมชนกับชุมชน หรือระหว่างชุมชนกับตัวเมืองมีความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย ๒. เพื่อลดต้นทุนการขนส่งสินค้าการเกษตร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ และค่าเฉลี่ย ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้าง ซ่อมแซมถนนลาดยาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แขวงทางหลวงชนบทมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้าง ซ่อมแซมถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แขวงทางหลวงชนบทมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้างถนนลูกรังและหินคลุก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แขวงทางหลวงชนบทมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวงชนบทมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาดำเนินการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	โครงการเป้าหมายโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการคมนาคมขนส่งเพื่อการเกษตรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรในพื้นที่มีเส้นทางการคมนาคมขนส่งสินค้าทางการเกษตรได้สะดวกรวดเร็ว และปลอดภัย

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนากาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
๓. แนวทางการพัฒนา	ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน
๔. หลักการและเหตุผล	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ได้กำหนดกลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูง กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ กำหนดแผนที่น่าสนใจในการพัฒนาและทำธุรกิจผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูงที่มีศักยภาพทางการตลาดในอนาคต โดยให้มีการจัดทำแผนที่นำทางสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปมูลค่าเพิ่มสูงรายผลิตภัณฑ์อย่างครบวงจร เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนให้มีการพัฒนาและจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สาขาเกษตรแปรรูป ประกอบกับกลยุทธ์ที่ ๓ การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเพิ่มมูลค่าเพิ่มสูงจากแบบ อย่างความสำเร็จในประเทศ เช่น เกษตรตามโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียวเกษตรปลอดภัย วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยวเกษตร โดยกำหนดกลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน ผ่านการดำเนินการปกป้อง จัดการอย่างยั่งยืนและฟื้นฟูธรรมชาติหรือระบบนิเวศที่เปลี่ยนไป เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ และเป็นประโยชน์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และกลยุทธ์ที่ ๓.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการขยายผลรูปแบบเกษตรกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น อาทิ สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยชีวภาพ พร้อมทั้งให้มีการจัดเก็บข้อมูลปริมาณการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง จังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๒,๘๑๘,๔๘๙ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๘๕.๒๒ ของพื้นที่จังหวัดโดยมีพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ในรอบปีเพาะปลูก ๒๕๖๕/๖๖ พบว่า มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๑๓๐,๐๒๓ ไร่ มีผลผลิต ๖๘๓,๒๑๑ ตัน มูลค่า ๙,๐๗๓.๐ ล้านบาท มันสำปะหลัง ๑๖๓,๔๙๒ ไร่ มีผลผลิต ๕๒๗,๘๓๒ ตัน มูลค่า ๑๒๑๙.๒๙ ล้านบาท และอ้อยโรงงาน ๑๓๒,๒๗๕.๐๐ ไร่ มีผลผลิต ๕๔๘,๗๔๘.๓๐ ตัน มูลค่า ๔๙๓.๘๗ ล้านบาท นอกจากการปลูกพืชเศรษฐกิจหลักดังกล่าวแล้วเกษตรกร ในจังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
	ยังยึดการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพเสริมมายาวนาน จากฐานข้อมูลของกรมปศุสัตว์ ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๕๙,๘๐๕ ราย โคเนื้อ ๓๓๓,๔๐๐ ตัว โดยอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พันธุ์โคเนื้อที่เลี้ยงเป็นโคพันธุ์พื้นเมืองและลูกผสมพันธุ์อเมริกันบราห์มัน เป็นการเลี้ยงลักษณะแบบดั้งเดิม เกษตรกรต้องพบเจอกับความเสี่ยงและสูญเสียจากปัญหาโรคระบาด เนื่องจากยังไม่มีความรู้และระบบการป้องกันโรคภายในฟาร์มอย่างเหมาะสม ตลอดจนผลตอบแทนจากอาชีพนี้ในอดีตจนถึงปัจจุบันไม่แตกต่างกัน ทำให้เกษตรกรมีรายได้ค่อนข้างต่ำ เกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อรายย่อยจึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีการเลี้ยงแบบรวมกลุ่มแบบวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาจนนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาวอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงโคเนื้อให้เป็นโคเนื้อที่มีคุณภาพสูงขึ้น เช่น การบริหารจัดการฟาร์มที่มีคุณภาพ การจัดการด้านอาหารสัตว์พัฒนาฟาร์มโคเนื้อเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มโคเนื้อที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (Good Farming Management : GFM) สามารถเพิ่มมูลค่าด้านการตลาด การแปรรูป/ผลิตภัณฑ์เนื้อโค ให้เป็นสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จากประมาณการมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดมหาสารคามปี ๒๕๖๔ มูลค่า ๖๖,๐๒๔ ล้านบาท โดยสาขาที่มีมูลค่าสูงสุดและมีความสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับจังหวัด จำแนกเป็น ภาคเกษตร มีมูลค่า ๑๓,๘๒๑ ล้านบาท และนอกภาคเกษตร มีมูลค่า ๕๒,๒๐๓ ล้านบาท ดังนั้น จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร เพื่อส่งเสริมและขับเคลื่อนการดำเนินงานให้กับภาคเกษตรให้เกิดความยั่งยืน สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองได้อีกทางหนึ่ง
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้สินค้าด้านการเกษตรของจังหวัดมีการพัฒนาคุณภาพได้มาตรฐาน ๒. เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร ๓. เพื่อยกระดับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อเข้าสู่ฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม ๔. เพื่อเป็นการลดรายจ่ายและมีรายได้เพิ่มขึ้น ๕. เพิ่มพื้นที่เกษตรกรรายยั่งยืน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ และค่าเฉลี่ย ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้ได้รับมาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณ ของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	ผลผลิตด้านการเกษตรได้รับการส่งเสริมเป็นเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกร มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำเกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ เนื่องจากการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตร

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาและส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมเกษตรแปรรูป
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน
๔. หลักการและเหตุผล	ศูนย์ความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หรืออุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม) ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เลขที่ ๔๑ หมู่ที่ ๒๐ ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ ภายใต้ชื่อ “ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ” (UBI) โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) วัตถุประสงค์เพื่อนำองค์ความรู้ ผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยบ่มเพาะให้เกิดธุรกิจใหม่ กระทั่งเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ สภามหาวิทยาลัยมหาสารคามได้เห็นชอบให้เปลี่ยนชื่อจากศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ เป็น “ศูนย์ความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม” (University Industry cooperation Center : UIC) ปัจจุบันศูนย์ความร่วมมือฯ ดำเนินงานภายใต้กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการได้ดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งมั่นเป็นกลไกในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันอุดมศึกษาและภาคเอกชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based economy) โดยอาศัยการพึ่งพาตนเองทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ” และมีพันธกิจหลัก ดังนี้ - สนับสนุนช่วยเหลือผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการเริ่มดำเนินธุรกิจ บนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงาน ให้มีความสะดวก รวดเร็วแก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการ ในรูปแบบ One Stop Service - สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงสถาบันการศึกษาทุกระดับ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความรู้ และประสบการณ์อื่น ๆ ที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ - เชื่อมโยงช่องว่างระหว่างนักวิจัยและผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยี - ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจข้างต้น ศูนย์ความร่วมมือฯ ดำเนินงานหลักทั้งสิ้น ๗ แผนงาน ได้แก่ - แผนงานบ่มเพาะผู้ประกอบการ (UBI และ TBI) - แผนงานการให้บริการผู้ประกอบการ (Service Platform)

หัวข้อ	รายละเอียด
	- แผนงานพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและวิจัยของภาคเอกชนในพื้นที่ (IRTC) - แผนงานการวิจัยร่วมกับภาคเอกชน (Co-research) - แผนงานการสร้างกำลังคนและทักษะแห่งอนาคต เพื่อตอบโจทย์การพัฒนานวัตกรรมของประเทศ - แผนงานยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจท้องถิ่นในภูมิภาค ด้วยองค์ความรู้ภูมิปัญญาและ นวัตกรรม - แผนงานนักรุกกิจเทคโนโลยีรุ่นใหม่ จากพันธกิจการดำเนินการดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ให้สอดคล้องตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และนโยบายของประเทศ นำมาสร้างเป็นกรอบการทำงานของศูนย์ความร่วมมือฯ เพื่อดำเนินการให้บริการเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ ทั้งนี้ ได้ดำเนินการกำหนดกรอบการดำเนินงานร่วมกับมหาวิทยาลัยเครือข่ายอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในทุกมิติอย่างเต็มที่แล้วนั้น ยังพบว่าศักยภาพการให้บริการของภาคีเครือข่ายอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาคเริ่มมีข้อจำกัดเกิดขึ้น โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานการให้บริการ ซึ่งพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยสนับสนุนให้เป็นพื้นที่ให้บริการและสิ่งสนับสนุนต่างๆ ในเชิงกายภาพในปัจจุบันถูกใช้งานเต็มศักยภาพแล้วจึงเกิดเป็นข้อจำกัดในการให้บริการในอนาคตที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานให้บริการแก่ผู้ใช้บริการด้วยเหตุผลดังกล่าว เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและยกระดับขีดความสามารถในการแข่ง ประกอบกับตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการในท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการยกระดับเศรษฐกิจ นำมาซึ่งคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำของคนในท้องถิ่นได้ ศูนย์ความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือด้านการวิจัย สร้างนวัตกรรมและพัฒนาผู้ประกอบการในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำเนินการและสานต่อภารกิจของอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ให้มีระบบนิเวศที่พร้อมให้บริการได้อย่างเต็มศักยภาพต่อไปในอนาคต โดยในเบื้องต้นเพื่อให้สามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้ ศูนย์ความร่วมมือฯ มีแนวคิดในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นสถานที่ในการสร้างบ่มเพาะและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) ธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	นวัตกรรม (Innovation-driven Enterprises: IDEs) ในพื้นที่อย่างครบวงจร ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดในการขับเคลื่อนเพื่อให้เป็นเมืองแห่ง “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุน สู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาและส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมวิสาหกิจเกษตรแปรรูป ซึ่งจะส่งผลให้ภาคการเกษตรของจังหวัดมีความยั่งยืนต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. สร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับความต้องการและให้บริการแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) ธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-driven Enterprises: IDEs) ในพื้นที่ ๒. เพื่อสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจและเทคโนโลยีในภูมิภาค ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ๓. เพื่อสร้างโอกาสให้แก่ผู้ประกอบการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัย ๔. เพื่อเพิ่มความสามารถด้านการผลิตของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) ธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-driven Enterprises: IDEs) ยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขัน ตลอดจนสร้างพื้นที่ทดลองผลิตผ่านกระบวนการและการควบคุมคุณภาพภายในโรงงานต้นแบบ ๕. เพื่อร่วมบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ร่วมกับ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ จำนวน ๒๐ ผู้ประกอบการ/ปี ๒. ผู้ประกอบการเข้าใช้บริการโรงงานต้นแบบและห้องปฏิบัติการ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐ กิจการ/ปี ๓. มีผู้ประกอบการเข้าใช้พื้นที่เพื่อทำการวิจัยและต่อยอดผลิตภัณฑ์ อย่างน้อย ๑๕ ราย/ปี ๔. นิสิต/นักศึกษา ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) ธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-driven Enterprises: IDEs) หรือผู้สนใจเป็นผู้ประกอบการเข้าใช้ พื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ราย / ปี ๕. นิสิต/นักศึกษา ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาศักยภาพไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ราย/ปี ๖. ให้บริการแก่ภาคอุตสาหกรรมไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ครั้ง/ปี ๗. เกิดโครงการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ไม่น้อยกว่า ๔๐ โครงการ/ปี ๘. สร้างผู้ประกอบการที่มีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐ ของผู้ประกอบการทั้งหมด ๙. สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า ๒๕๐ ล้านบาท ภายในเวลา ๕ ปี

หัวข้อ	รายละเอียด
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาศูนย์นวัตกรรมวิสาหกิจแปรรูป ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณ ของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. ศูนย์นวัตกรรมวิสาหกิจแปรรูปเพื่อพัฒนาศักยภาพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs และ Startup ภายใต้อุทยานวิทยาศาสตร์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดมหาสารคาม) ๒. โรงงานต้นแบบแปรรูปนวัตกรรมอาหารพื้นถิ่น ๓. โรงปลูกสมุนไพรและแปลงทดลอง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	๑. สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ จำนวน ๒๐ ผู้ประกอบการ/ปี ๒. มีผู้ประกอบการเข้าใช้พื้นที่เพื่อทำการวิจัยและต่อยอดผลิตภัณฑ์ อย่างน้อย ๑๕ ราย/ปี ๓. นิสิต/นักศึกษา ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startups) ธุรกิจ SMEs และวิสาหกิจฐานนวัตกรรม (Innovation-driven Enterprises: IDEs) หรือผู้สนใจเป็นผู้ประกอบการเข้าใช้ พื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ราย / ปี ๔. นิสิต/นักศึกษา ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาศักยภาพไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ราย/ปี ๕. เกิดโครงการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ไม่น้อยกว่า ๔๐ โครงการ/ปี ๖. สร้างผู้ประกอบการที่มีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของผู้ประกอบการทั้งหมด ๗. สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า ๒๕๐ ล้านบาท ภายในเวลา ๕ ปี

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของชาติที่ทุกหน่วยงานต้องมุ่งดำเนินการอย่างประสานสอดคล้องเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป้าหมายให้ภาคการเกษตรเป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย มีผลิตภาพการผลิตสูง มีความมั่นคงทางด้านอาหาร แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสถานการณ์การพัฒนาในห้วงที่ผ่านมา การพัฒนาภาคการเกษตร ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนาภาคเกษตรของไทย เช่น การผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรเป็นวัตถุดิบหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำไม่สร้างมูลค่าเพิ่ม แต่เมื่อพิจารณาความพร้อมของภาคเกษตรของไทยในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตให้สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงนั้น พบว่า ยังมีประเด็นสำคัญที่จำเป็นจะต้องสร้างความชัดเจน ปรับปรุง และยกระดับเพื่อลดข้อจำกัดและเอื้อให้เกิดการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยได้กำหนดกลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูง กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม กระบวนการผลิตที่หลากหลาย และคลังข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตร รวมถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ในการวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต แปรรูปสินค้าเกษตรและสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๒.๘ ล้านไร่ และประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร การผลิตสินค้าเกษตร โดยเฉพาะ ข้าว มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ยังเป็นพืชหลักที่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงเพาะปลูกเป็นอาชีพสำคัญ นอกจากนี้เกษตรกรในจังหวัดมหาสารคามยังยึดการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพเสริมมายาวนาน จากฐานข้อมูลของกรมปศุสัตว์ ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อจำนวน ๕๙,๘๐๕ ราย โคเนื้อ ๓๓๓,๔๐๐ ตัว โดยอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พันธุ์โคเนื้อที่เลี้ยงเป็นโคพันธุ์พื้นเมืองและลูกผสมพันธุ์อเมริกันบราห์มัน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์จากภาคการเกษตรของจังหวัดซึ่งมีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี การนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปจะช่วยป้องกันการล้นตลาดของผลิตผลสด ซึ่งช่วยยกระดับราคาผลิตผล ไม่ให้ตกต่ำ การเพิ่มมูลค่าของผลิตผลทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นอาหารระดับอุตสาหกรรมที่สามารถรับวัตถุดิบเพื่อผลิตเป็นอาหารจำนวนมากได้ การผลิตอาหารให้ได้มาตรฐานเพื่อความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารให้เป็นที่ยอมรับ และสามารถขยายตลาดการค้าออกไปสู่ต่างประเทศจะช่วยเพิ่มพูน รายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดีผลผลิตทางการเกษตร สิ่งที่ได้มาจากการทำเกษตรกรรม ได้แก่ การปศุสัตว์ การป่าไม้ การประมง การกลั่นกรอง และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ได้จากการแปรรูปไปเป็นอย่างอื่น เช่น อาหารกระป๋อง ไม้อัด ผลิตภัณฑ์นม เป็นต้น และพืชอีกชนิดหนึ่ง คือสมุนไพรซึ่งจังหวัดมหาสารคามเป็นหนึ่งในจังหวัดใน ๑๔ จังหวัดทั่วประเทศ ที่ถูกกำหนดพื้นที่ส่วนขยายของโครงการเมืองสมุนไพร และได้มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง และในระยะต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการปลูกพืชเชิงเดี่ยว มาเป็นการเพาะปลูกในรูปแบบผสมผสาน เช่น ปลูกพืชผัก ผลไม้ต่างๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งสินค้าเกษตรที่ได้นั้น มีทั้งด้านการนำไปใช้ในด้านการใช้บริโภค และจำหน่าย ซึ่งเน้นให้ความสำคัญในเรื่องของเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ตอบสนองต่อทิศทางแนวโน้มของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ความสำคัญในการส่งเสริมขับเคลื่อนการดำเนินงานให้กับภาคเกษตรให้เกิดความยั่งยืน สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรให้สามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้น จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร ๒. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดสำหรับเกษตรกร ๓. เพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มศักยภาพการผลิต
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าภาคการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณ ของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม สามารถนำผลผลิตทางการเกษตร มาสร้างมูลค่าเพิ่ม และมีองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพ และสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรให้เพิ่มขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	มูลค่าผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น สามารถสร้างรายได้ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้อีกทางหนึ่ง

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
 ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรเพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกร
๒. ชื่อแผนงาน	เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มภาคการเกษตรเพื่อสร้างอาชีพ
๓. แนวทางการพัฒนา	ยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน
๔. หลักการและเหตุผล	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการเกษตร แผนงานย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น การที่มีสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น กลุ่มเกษตรกรเป็นองค์กรเกษตรกรที่มีความสำคัญที่รัฐต้องให้การสนับสนุนเกษตรกรได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นสถาบันเกษตรกรในรูปแบบนิติบุคคลจดทะเบียนในลักษณะกลุ่มเกษตรกร จุดเด่นของกลุ่มเกษตรกรคือ มีขนาดเล็ก มีการจัดการให้ความช่วยเหลือกันตามลักษณะแบบพื้นบ้าน ไม่มุ่งเน้นการแสวงหากำไรจากสมาชิก ทำให้ไม่สามารถสร้างเครดิตให้กับแหล่งเงินทุนในระบบ ที่จะให้เงินทุนหรือเงินกู้ กับกลุ่มเกษตรกรโดยตรงในแต่ละแห่งได้ ยังจำเป็นต้องพึ่งแหล่งเงินทุนจากภาครัฐเป็นหลัก โดยเฉพาะกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เป็นแหล่งเงินทุนหลักที่สำคัญตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง กลยุทธ์ที่ ๑๑ การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๑ พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และทักษะในการบริหารจัดการฟาร์ม ความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของเกษตรกร และการดำเนินธุรกิจกิจการเกษตรในยุคดิจิทัล เพื่อยกระดับความสามารถเกษตรกรไปสู่การเป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่ศักยภาพสูงในการพัฒนากระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่และความต้องการของตลาดได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน กลยุทธ์ย่อยที่ ๑๑.๒ ยกระดับความเข้มแข็งและความสามารถในการดำเนินธุรกิจเพิ่มมูลค่าของสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งสนับสนุนบทบาทของภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาทั้งระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาในพื้นที่ ในการเป็นผู้ให้บริการ ผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยี และที่ปรึกษาทางธุรกิจ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูล องค์ความรู้และเทคโนโลยีกับการปรับปรุงและต่อยอดธุรกิจการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
	จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๒.๘ ล้านไร่ และประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร การผลิตสินค้าเกษตร โดยเฉพาะ ข้าว มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ยังเป็นพืชหลักที่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงเพาะปลูกเป็นอาชีพสำคัญ นอกจากนี้เกษตรกรในจังหวัดมหาสารคามยังยึดการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพเสริมมายาวนาน จากฐานข้อมูลของกรมปศุสัตว์ ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๕๙,๘๐๕ ราย โคเนื้อ ๓๓๓,๔๐๐ ตัว โดยอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พันธุ์โคเนื้อที่เลี้ยงเป็นโคพันธุ์พื้นเมืองและลูกผสมพันธุ์อเมริกันบราห์มัน ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม มีความเข้มแข็ง สามารถเชื่อมโยงและมีเครือข่ายด้านการเกษตรทำให้เกษตรกรสามารถมีศักยภาพในการต่อรองราคาสินค้าภาคการเกษตร ส่งเสริมเกษตรกรให้สามารถจัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ และราคายุติธรรม ตรงตามความประสงค์ของเกษตรกรเอง เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร รวมทั้งสร้างรายได้ เพิ่มจากการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย หรือแปรรูปผลผลิตร่วมกัน และการสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกร เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและสร้างความยั่งยืนในการเพิ่มทุนภายใน เพื่อให้การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรมีศักยภาพ และความเข้มแข็งต่อไป จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกร ขึ้น
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรมีศักยภาพและความเข้มแข็ง ๒. การสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	สนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่ให้มีเครือข่ายมากขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ	ส่งเสริมเกษตรกรมียั่งยืน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๓๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณ ของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๒. ผลผลิต (Output)	การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรมีศักยภาพและความเข้มแข็ง สร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกรและสร้างมูลค่า ผลผลิตทางการเกษตรให้เพิ่มขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	กลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่มีเครือข่ายมากขึ้น และส่งเสริมให้ภาคการเกษตร มีความยั่งยืน

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
 ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๒ : ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า
 บริการการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม
 และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมพัฒนาการแปรรูป ผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการนำภูมิปัญญามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ โดยมีประเด็นในการขับเคลื่อน อาทิ การเพิ่มขีด ความสามารถของชุมชนในท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และ การจัดการตนเอง ประกอบกับ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น ด้านการเกษตร ที่ได้กำหนดเป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ในด้าน การผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น กิจกรรมย่อยได้กำหนดให้มีการ เกษตรแปรรูป โดยมีเป้าหมายของแผนในการมีสินค้าเกษตรแปรรูป และผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายเหตุที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตร แปรรูปมูลค่าสูง โดยสถานการณ์การพัฒนาในห้วงที่ผ่านมา การพัฒนาภาค การเกษตร ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญในการยกระดับการพัฒนาภาคเกษตร ของไทย เช่น การผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรเป็นวัตถุดิบหรือแปรรูปเป็น ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำไม่สร้างมูลค่าเพิ่ม แต่เมื่อพิจารณาความพร้อม ของภาคเกษตรของไทยในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตให้สามารถผลิต และจำหน่ายสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงนั้น พบว่า ยังมี ประเด็นสำคัญที่จำเป็นจะต้องสร้างความชัดเจน ปรับปรุง และยกระดับาป เพื่อลดข้อจำกัดและเอื้อให้เกิดการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป มูลค่าสูง โดยได้กำหนดกลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัว ของตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูง กลยุทธ์ย่อย ที่ ๒.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม กระบวนการผลิตที่หลากหลาย และคลังข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตร รวมถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ในการวิเคราะห์ วางแผนพัฒนาผลผลิตและ ประสิทธิภาพการผลิต แปรรูปสินค้าเกษตรและสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต

หัวข้อ	รายละเอียด
	ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๕ หนุนเสริมให้ผู้บริโภคมีการตระหนัก เลือกใช้ และบริโภคสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่ปลอดภัย มีคุณภาพสูง และได้มาตรฐาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดตลาดสินค้าคุณภาพในวงกว้างอย่างทั่วถึง และกลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการมีการใช้สินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปที่ได้คุณภาพ นอกจากนี้ หมายเหตุที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน กลยุทธ์ศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการพัฒนากิจกรรม สินค้า และบริการ การท่องเที่ยวมูลค่าเพิ่มสูง กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง ได้การ การส่งเสริมสวรรค์แห่งการช้อปปิ้ง โดยสนับสนุนให้มีกลุ่มสินค้าที่ระลึกประจำชาติ รวมถึงการใช้นโยบายลดภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าฟุ่มเฟือยบางประเภท เพื่อกระตุ้นให้เกิดการจับจ่ายใช้สอย และก่อสร้างการกระจายรายได้ไปสู่ผู้ประกอบการรายย่อย แนวคิดการสร้างรายได้ขยายโอกาส โดยการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร คือแนวทางที่จะช่วยให้เกษตรกรไทย สามารถขายผลผลิตให้ได้ราคา ยกระดับไปสู่การตอบสนองความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่สนองความต้องการของผู้ซื้อหรือผู้บริโภคเพื่อให้ได้รับความพอใจสูงสุด การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นการช่วยป้องกันปัญหาผลผลิตล้นตลาด หรือผลผลิตตกเกรดไม่ได้ขนาดตามที่ลูกค้าต้องการ ทำให้สามารถยกระดับราคาผลผลิตไม่ให้ตกต่ำ และการสร้างเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตผลทางการเกษตร ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามสามารถนำผลผลิตที่มีอยู่มาดำเนินการแปรรูป เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ เพื่อสร้างรายได้และลดปัญหาในด้านสินค้าล้นตลาด รวมถึงขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนา “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุน ส่งเสริมมีความสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” โดยกำหนดประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในการส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จากผลการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ที่ผ่านมา สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้เป็นอย่างดี มียอดขายรวมนับพันล้านบาทต่อปี อย่างไรก็ตามเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบทันทีทางตรง และทางอ้อมในเชิงเศรษฐกิจและสังคมต่อประชาชนในท้องถิ่นทั่วประเทศ ทำให้ขาดรายได้ในการดำเนินชีวิต ทั้งยังส่งผลกระทบต่อการผลิต

หัวข้อ	รายละเอียด
	และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP รวมถึงผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีมาอย่างต่อเนื่องจากความสำเร็จและปัญหาดังกล่าวและเพื่อเป็นการสร้างรายได้ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่องและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงเพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประชาชนฐานรากของจังหวัดมหาสารคามจึงจำเป็นต้องสร้างงานให้เกิดรายได้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม OTOP หรือผู้ผลิตชุมชน และประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการเลิกจ้างงานจังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยมีกิจกรรมหลักในการพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าของจังหวัด ลดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในจังหวัดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้สามารถนำความรู้ไปต่อยอดในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวในอนาคตต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเป็นการสร้างรายได้ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่องและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง ๒. กระตุ้นเศรษฐกิจจังหวัดมหาสารคาม ภายหลังได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ๓. เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น (OTOP) ให้เข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช) ๔. เพื่อเพิ่มมูลค่ายอดขายให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของจังหวัดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ร้อยละ ๑๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าของจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ชุมชน และOTOP ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการแปรรูป การออกแบบ/ผลิตตราสินค้า และบรรจุภัณฑ์ จำนวน ๑๕๐ กลุ่ม ๒. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ชุมชน และOTOP มีโอกาสทางการตลาดเพิ่มขึ้น ๓. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่ม OTOP หรือ ผู้ผลิตชุมชน และประชาชน ได้รับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ จำนวน ๑๐ กลุ่ม ๔. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่ม OTOP หรือ ผู้ผลิตชุมชน และประชาชน สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท/คน/เดือน
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ชุมชน และOTOP ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างรายได้ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่องและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
 ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๒ : ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า
 บริการการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม
 และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการนำภูมิปัญญามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด
๔. หลักการและเหตุผล	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็นการท่องเที่ยว ได้กำหนดเป้าหมาย ประเด็นของแผนแม่บท ให้ผลิตภัณ์ที่มีผลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว ต่อผลิตภัณ์ที่มีผลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น รายได้จากการท่องเที่ยว ของเมืองรองเพิ่มขึ้น และความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ของประเทศไทยดีขึ้น โดยมีแผนงานย่อยของแผนแม่บทฯ รวมถึงเป้าหมาย ของแผนงานย่อย ประกอบด้วยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายในแผนงานย่อยในการมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น แผนงานย่อยการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ซึ่งมีเป้าหมายการมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น การเป็นจุดหมาย ปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย นอกจากนี้ยังได้กำหนด แผนงานย่อยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย โดยกำหนดเป้าหมายเพื่อให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของประเทศไทย และสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น นอกจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยใช้อัตลักษณ์ ของชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน บริหารจัดการ การท่องเที่ยว โดยองค์รวม จะทำให้การท่องเที่ยวมีเสน่ห์และอัตลักษณ์ มีการเติบโตที่เหมาะสม เป็นการเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งการพัฒนาทักษะการบริการ การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรม ที่ก่อให้เกิดรายได้การจ้างงานในวงกว้าง นำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน แต่เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวและมรดกทางวัฒนธรรม ของท้องถิ่น มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดยเฉพาะการท่องเที่ยว

หัวข้อ	รายละเอียด
	ในเรื่องของความเชื่อ ความศรัทธา จะต้องได้รับการพัฒนาทั้งในเรื่องของต้นทุนการเดินทาง และสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นๆ รวมทั้งมิติทางด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย เพื่อสร้างสุนทรียศาสตร์ หากชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเหล่านี้ จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างมรดกวัฒนธรรมไทย สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มของสังคมและเศรษฐกิจของประเทศได้ โดยให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน สร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นจุดขาย ดังนั้น จังหวัดมหาสารคามซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากมีกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีที่จัดขึ้นตลอดทั้งปี เช่น งานนมัสการพระบรมธาตุนาคู่นงานบุญเบิกฟ้าและงานกาชาด งานออนซอนกลองยาววาปีปทุมและการแข่งเรือยาวประเพณี เป็นต้น โดยในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีดังกล่าวนอกจากจะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวแล้วยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ทั้งที่พักโฮมสเตย์ การจำหน่ายสินค้า OTOP สินค้าพื้นเมือง รวมถึงเป็นการฝึกทักษะการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชนอีกด้วย นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายเหตุที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในระดับเศรษฐกิจไทย และยังเป็นแหล่งสร้างรายได้สำคัญแก่เศรษฐกิจของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งศักยภาพของการท่องเที่ยวไทยยังมีข้อได้เปรียบจากประเทศคู่แข่ง ด้วยทำเลที่ตั้งที่เป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาค ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และความมีอัตลักษณ์เฉพาะตัวของคนไทย โดยกลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวทั่วโลก ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๒.๓ สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการท่องเที่ยวเมืองรอง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม สร้างองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาระบบ และการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างฐานให้ชุมชนมีความรักในท้องถิ่นและรักษาวัฒนธรรมของตนเองตลอดจนสร้างเครือข่าย และจัดหาเงินทุน เพื่อบ่มเพาะชุมชนให้ยกระดับเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมและสตาร์ทอัพ ซึ่งจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัดมหาสารคาม ในปี ๒๕๖๖ (ข้อมูลยอดสะสมเบื้องต้น เดือนมกราคม – กรกฎาคม ปี ๒๕๖๖) จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนนักท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น ๕๔๙,๑๗๑ คน

หัวข้อ	รายละเอียด
	เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน ๕๔๓,๐๕๑ คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน ๖,๑๒๐ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕๘.๘๕ จากปี ๒๕๖๕ และมีรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน ๔๘๖.๗๘ ล้านบาท เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน ๔๗๑.๙๗ ล้านบาท และรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน ๑๔.๘๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ ร้อยละ ๙๓.๖๗ เนื่องจากสถานการณ์ปี ๒๕๖๕ ได้มีมาตรการผ่อนปรนของสถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้เกิดการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจึงทำให้รายได้ของจังหวัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน ได้ตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในภาพรวม และยังเป็นภาระยกระดับชุมชนท่องเที่ยวไปสู่ชุมชนการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของตลาดตามวิถีใหม่ (New Normal) และเพื่อก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการภายในชุมชนโดยชุมชน จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการภายในชุมชน โดยชุมชน ๒. เพื่อยกระดับชุมชนท่องเที่ยวไปสู่ชุมชนการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของตลาดตามวิถีใหม่ (New Normal) ๓. เพื่อกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ และมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๒.๕ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณ ของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๒. ผลผลิต (Output)	จัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตามห่วงปฏิทินการท่องเที่ยว
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. นักท่องเที่ยวได้รับรู้กิจกรรมทางการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคาม ส่งผลให้เดินทางมาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ๒. กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดมหาสารคามเป็นที่รู้จัก ของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ๓. จังหวัดมหาสารคามมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและรายได้ จากการท่องเที่ยวกระจายลงสู่ชุมชนมากขึ้น

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
 ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๒ : ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า
 บริการการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม
 และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการนำภูมิปัญญามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด
๔. หลักการและเหตุผล	การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องคำนึงถึงปัจจัย เสียทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้จากสถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยว และ ปัญหาที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมีความท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายในหลาย ประเด็น เช่น การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะในเมืองท่องเที่ยวรอง และผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อดึงดูด การท่องเที่ยวภายในประเทศ และก่อให้เกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนในประเด็น ดังกล่าวในหมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้น คุณภาพและความยั่งยืน กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการพัฒน และยกระดับการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองรับนักท่องเที่ยวทั่วไป โดยกล ยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ สนับสนุนให้ผู้ประกอบการ และสตาร์ทอัพ ประยุกต์ใช้ แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เทคโนโลยี และนวัตกรรมการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยว รวมทั้ง การใช้ซอฟต์แวร์เป็นตัวขับเคลื่อน ตลอดจนส่งเสริมวิจัย พัฒนา และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมในการส่งเสริมการบริหาร การตลาด และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้น จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อผลักดันขีดความสามารถทางการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาของจังหวัดมหาสารคาม การสนับสนุนส่งเสริม แหล่งท่องเที่ยวมิติใหม่เชิงสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริม ในด้านการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยววิถีใหม่ New Normal การตลาดเชิงรุกมากยิ่งขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดมหาสารคามทั้งในและนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (High season & Low season) ๒. เพื่อกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวพื้นที่จังหวัดมหาสารคามมากยิ่งขึ้น ๓. เพื่อสร้างการรับรู้ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดมหาสารคาม
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ และมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๒.๕ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดเพิ่มขึ้น ๒. มีกิจกรรมที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดมหาสารคาม ๓. ประชาชนในพื้นที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๕ ในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และมีค่าเฉลี่ยของรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒.๕ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัด มีขีดความสามารถทางการแข่งขัน มีแหล่งท่องเที่ยวมิติใหม่เชิงสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น รวมถึงมีกิจกรรมส่งเสริมในด้านการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยววิถีใหม่ New Normal การตลาดเชิงรุก มากยิ่งขึ้นเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ และเผยแพร่ภาพลักษณ์ของจังหวัดมหาสารคาม ให้แก่นักท่องเที่ยวได้รับรู้ กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดมหาสารคามเพิ่มมากขึ้น

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
 ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๒ : ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า
 บริการการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม
 และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการและการท่องเที่ยวสู่ชุมชน
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษาในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการและการท่องเที่ยวสู่ชุมชน
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการนำภูมิปัญญามาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด
๔. หลักการและเหตุผล	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นด้านการท่องเที่ยวได้กำหนดเป้าหมายประเด็นของแผนแม่บท เพื่อให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง เพื่อให้มีความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น โดยกำหนดแผนงานย่อยด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมโดยมีเป้าหมายเพื่อให้เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น การมีสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น รวมถึงการมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น ดังนั้น จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีจุดแข็งด้านการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา และการให้บริการทางการศึกษา การมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ให้กับคนในพื้นที่ นอกจากนี้จากกระแสความต้องการด้านอาหารคุณภาพสูงของโลก และแนวโน้มความต้องการท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy Tourism) หรือการเที่ยวไปชิมไปที่เพิ่มมากขึ้นการท่องเที่ยวเชิงอาหารจะสามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดมหาสารคามในอนาคตโดยเฉพาะอาหารพื้นบ้านอีสานซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ตามลักษณะทางภูมิศาสตร์โดยการใช้ภูมิปัญญาของคนในสมัยก่อนในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและฤดูกาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จึงได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนในประเด็นดังกล่าวในหมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน กลยุทธ์ที่ ๓ การยกระดับบริการและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดสากล

หัวข้อ	รายละเอียด
	โดยกลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ได้กำหนดประเด็นในการขับเคลื่อนโดยกำหนดให้มีการปรับปรุงการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยวและสถานประกอบการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นธรรมและการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน อาทิ มาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัยตามวิธีการท่องเที่ยวแนวใหม่เพื่อมุ่งสู่การท่องเที่ยวคุณภาพสูง รวมทั้งมาตรฐานการท่องเที่ยวสีขาว โดยต้องมีการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพทั้งขั้นพื้นฐานและขั้นสูงของสถานประกอบการและธุรกิจรายย่อยด้านการท่องเที่ยวที่แบ่งตามระดับของการให้บริการอย่างเหมาะสม ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าสู่กระบวนการ พร้อมผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนสนับสนุนผู้ประกอบการที่ได้รับรองมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ ซึ่งได้กำหนดการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวคิดโมเดลอารมณดีมีความสุข ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ฉบับปรับปรุง สนับสนุนให้มีการรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ ชีวภาพ และวัฒนธรรม รวมถึงวิธีการดำเนินชีวิตในแต่ละท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์และนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มเป็นสินค้าและบริการสำหรับการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการ และสามารถประสบการณ์และคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น จังหวัดมหาสารคาม จึงมีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดในด้าน “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุน สู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” และได้กำหนดประเด็นการพัฒนาที่ ๒ “ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์” โดยการบูรณาการความร่วมมือร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่จะนำความรู้แบบบูรณาการสหวิชาการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านต่างๆ ให้แก่วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs และ Startup ให้มีศักยภาพ ในการแข่งขันในตลาดทั้งในระดับประเทศ และในต่างประเทศ ผ่านการดำเนินโครงการส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าบริการและการท่องเที่ยวสู่ชุมชนที่จะดำเนินการโดยการบูรณาการร่วมกับศาสตร์ต่างๆ อาทิ ศาสตร์ทางด้านการบัญชีและการจัดการ ด้านศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรม ศาสตร์ด้านเทคโนโลยีและด้านวิทยาการสารสนเทศ รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมและร่วมผลักดันจากทุกภาคส่วนในจังหวัดให้มี “ศูนย์นวัตกรรมเกษตรแปรรูปเพื่อพัฒนาศักยภาพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs และ Startup” ภายใต้อุทยานวิทยาศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดมหาสารคาม) โดยมุ่งหมายให้วิสาหกิจชุมชนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยเฉพาะในยุคที่เรียกว่า

หัวข้อ	รายละเอียด
	New Normal และให้สามารถดำเนินการอยู่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคของผลิตภัณฑ์ชุมชน และการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มมูลค่า ๒. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์สำหรับการพัฒนานวัตกรรม ๓. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการตลาดให้แก่วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs และ Startup ๔. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ร้อยละของกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และการมีนวัตกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ๒. ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้มาตรฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาสินค้า บริการ และการท่องเที่ยวด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๗๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๗๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สถาบันการศึกษาในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม/มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	มีกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และการมีนวัตกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs และ Startup
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs และ Startup มีศักยภาพทางการแข่งขันให้สามารถดำเนินการอยู่ได้อย่างยั่งยืน

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาทักษะด้านการค้าการลงทุน
๒. ชื่อแผนงาน	สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมศักยภาพการค้าการลงทุน และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้กำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยมีประเด็นการในการขับเคลื่อนประกอบด้วย การเกษตรสร้างมูลค่า อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ได้กำหนดเป้าหมายประเด็นการขับเคลื่อนให้ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น โดยมีแผนงานเพื่อร่วมขับเคลื่อน เช่น การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ เป็นต้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้วิเคราะห์สถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมาโดยในหัวงที่ผ่านมามาภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาศักยภาพในการประกอบธุรกิจด้วยการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติและทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านการเงิน การผลิตและบริการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และการตลาด ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเป็นการอบรมพื้นฐานทั่วไปในภาพรวมไม่เฉพาะเจาะจงตามความต้องการและรูปแบบที่หลากหลายของธุรกิจ ทำให้ผู้ประกอบการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และต่อยอดการดำเนินธุรกิจ อาทิ การสนับสนุนแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม การส่งเสริมด้านตลาดมาตรฐาน การวิจัยพัฒนานวัตกรรมโดยหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่อาจมีช่องว่างในการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

หัวข้อ	รายละเอียด
	อีกทั้งยังมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่อาจมีข้อจำกัดในการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยังอยู่นอกระบบอีกเป็นจำนวนมาก ทำให้ภาครัฐไม่มีข้อมูลของผู้ประกอบการที่ชัดเจนเพียงพอ เป็นข้อจำกัดต่อการวางแผนนโยบายและการจัดทำมาตรการส่งเสริมและช่วยเหลือเยียวยาผู้ประกอบการให้ทั่วถึง และการมุ่งเป้าตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างกันทั้งขนาด ประเภทกิจการ และระดับการเติบโต โดยได้กำหนดหมุดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ กลยุทธ์ที่ ๔ การส่งเสริมการพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้เป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ การเสริมสร้างความรู้พื้นฐานทางธุรกิจ โดยเฉพาะความรู้และทักษะของเยาวชนและผู้ประกอบการ ให้สามารถเข้าถึงตลาดส่งออก รูปแบบธุรกิจต่างๆ แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และการใช้ประโยชน์จากทุนทางวัฒนธรรม รวมทั้งทักษะเชิงลึกตามความต้องการเฉพาะด้านของสาขาและประเภทธุรกิจ ตลอดจนเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการสามารถรับมือกับสภาพการแข่งขันของตลาดยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง รวมถึงการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล เพื่อสามารถแข่งขันในระดับสากล ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาไว้ว่า “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุน สู่อุตสาหกรรมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” โดยจังหวัดมหาสารคามมีสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง นอกจากนี้ จังหวัดมหาสารคามยังมีการส่งเสริมการเลี้ยงวัวเนื้อและไก่วงงเพื่อการบริโภค และมีสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ได้แก่ เสื้ออก ผลิตภัณฑ์จากเสื้ออก และผ้าไหม ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานด้านการตลาดของจังหวัดมหาสารคามมีศักยภาพ และสนับสนุนให้กลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภค ได้เข้ามามีส่วนร่วมและเชื่อมโยงเครือข่ายสร้างภาพลักษณ์สินค้าของจังหวัดมหาสารคามให้เด่นชัด และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ รวมทั้งเพื่อให้มีการพัฒนาด้านการตลาดอย่างต่อเนื่องจึงกำหนดดำเนินโครงการส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาทักษะด้านการค้าการลงทุน โดยมีกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้ประกอบการด้านการค้าการลงทุน ซึ่งการจัดทำโครงการฯ ดังกล่าวจะส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้มีการพัฒนาทักษะ เพิ่มช่องทางการตลาด และเพิ่มศักยภาพการค้าการลงทุนในพื้นที่

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดผู้ประกอบการ OTOP SMEs จังหวัดมหาสารคาม ๒. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดใหม่ของผู้ประกอบการ OTOP SMEs จังหวัดมหาสารคาม ๓. เพื่อสร้างภาพลักษณ์สินค้าของจังหวัดมหาสารคามให้เป็นที่รู้จักและยอมรับของผู้บริโภค
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของจังหวัด (ข้าวหอมมะลิ, เสื่อกก, ผ้าไหม) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ในปี ๒๕๖๙ และเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาทักษะผู้ประกอบการด้านการค้าการลงทุน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ผู้ประกอบการ OTOP SMEs และผู้ผลิตสินค้ามีช่องทางการจำหน่ายสินค้า ๒. กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ผู้ประกอบการ OTOP SMEs และผู้ผลิตสินค้า มีการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของตลาดและมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ผู้ประกอบการ OTOP SMEs และผู้ผลิตสินค้ามีรายได้เพิ่มขึ้น

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน และเพิ่มช่องทางการตลาด
๒. ชื่อแผนงาน	สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมศักยภาพการค้าการลงทุน และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยมีประเด็นในการขับเคลื่อน เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ ๘ ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น โดยมีแผนงานย่อยการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด รวมถึง การสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงนโยบายรัฐบาลในด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน จังหวัดมหาสารคาม ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาที่ ๓ “เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยมีแผนงานหลักในการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งปัจจุบันศักยภาพในการแข่งขัน นับเป็นสิ่งสำคัญที่ภาครัฐจำเป็นต้องให้การส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ผลิตชุมชนสามารถประกอบกิจการได้ในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงของการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากชุมชนเป็นฐานรากสำคัญ ที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามนโยบายของรัฐบาล ประกอบกับ สถานการณ์เศรษฐกิจของโลกที่เข้าสู่ภาวะชะลอตัว และการประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทำให้หลายภูมิภาคทั่วโลก ได้รับผลกระทบอย่างมาก ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจโลกโดยรวม ทั้งด้านอุตสาหกรรมส่งออก สินค้าเกษตรกรรม ตลอดจนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ของประเทศ การประกอบธุรกิจ การค้าขาย และการลงทุน ต้องหยุดชะงัก ประชาชนถูกเลิกจ้าง ต้องตกอยู่ในสภาพผู้ตกงาน ไม่เว้นแม้กระทั่งประชาชนฐานราก

หัวข้อ	รายละเอียด
	อย่างกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่ม OTOP หรือ ผู้ผลิตชุมชนต่างก็ได้รับผลกระทบดังกล่าว ด้วยเช่นกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายความว่า ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ กลยุทธ์ที่ ๓ จัดให้มีกลไกทางการเงินที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างทั่วถึง กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ ส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระดมทุนผ่านตลาดทุนหรือแหล่งทุนทางเลือกที่หลากหลาย สอดรับกับโมเดลธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นอกเหนือจากการให้สินเชื่อผ่านสถาบันการเงินทั่วไป อาทิ การระดมทุนผ่านตลาด เอ็ม เอ ไอ การระดมทุนจากบุคคลทั่วไปสินเชื่อแบบบุคคลถึงบุคคล ธุรกิจเงินร่วมลงทุน รวมทั้งเปิดโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือสตาร์ทอัพในสาขาด้านการเงินมีโอกาสในการขยายและต่อยอดธุรกิจในการเป็นแหล่งเงินทุนทางเลือกที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพและครอบคลุมรูปแบบของธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประชาชนฐานรากของจังหวัดมหาสารคาม จึงจำเป็นต้องสร้างงานให้เกิดรายได้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่ม OTOP หรือ ผู้ผลิตชุมชน และประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการเลิกจ้างงาน จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน และเพิ่มช่องทางการตลาดเพื่อเป็นการลดภาระ ลดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในจังหวัด จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนและมีช่องทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น สามารถสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวในอนาคตต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน ๒. เพื่อให้สามารถมีช่องทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น ๓. เพื่อเพิ่มมูลค่ายอดขายจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ๔. เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาชีพให้แก่ประชาชนฐานรากในจังหวัด เพิ่มรายได้ให้กับตนเอง
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสามารถเข้าถึงแหล่งทุน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ กลุ่ม ในปี ๒๕๖๙ และในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๒๕๐ กลุ่ม
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและเพิ่มช่องทางการตลาด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. กลุ่มผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งทุน ๒. มีช่องทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น ๓. มูลค่ายอดขายรายผลิตภัณฑ์เพิ่มมากขึ้น ๔. เพิ่มความมั่นคงด้านอาชีพให้แก่ประชาชนฐานรากในจังหวัด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	จังหวัดมหาสารคาม มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น สามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน ส่งเสริมให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพ
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมศักยภาพการค้าการลงทุน และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
๔. หลักการและเหตุผล	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายความว่า ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคตโดย ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนบูรณาการและเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการศึกษาฝึกอบรมและร่วมจัดการระบบการเรียนรู้ที่เป็นระบบเปิด และเข้าถึงง่าย รวมทั้งพัฒนาและยกระดับระบบรองรับและสภาพแวดล้อมที่สามารถดึงดูดและเก็บรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูงตามโลกสมัยใหม่ที่ครอบคลุมทั้งความสามารถในงาน ทักษะในการใช้ชีวิต สมรรถนะดิจิทัลเพื่อการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตประจำวันและการใช้สิทธิในการเข้าถึงบริการพื้นฐานภาครัฐและสินค้าบริการได้อย่างเท่าทัน การแก้ไขปัญหา การมีแนวคิดของผู้ประกอบการ รวมถึง ความสามารถในการบริหารตัวเอง และการบริหารคนเพื่อนำทักษะของสมาชิกทีมที่หลากหลายมาประสานพลังรวมกัน การปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจ และกลไก การสนับสนุน การฝึกอบรมและร่วมจัดการเรียนรู้ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และบุคลากร ขึ้นสูงเพื่อพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ จังหวัดมหาสารคามมีประชากรผู้อยู่ในวัยทำงาน อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๒๘,๐๓๐ คน (ชาย ๒๙๗,๙๖๖ คน หญิง ๓๓๐,๐๖๔ คน) คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๔๙ ของจำนวนประชากรจังหวัดมหาสารคาม ๙๔๔,๖๐๕ คน ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (ผู้พร้อมทำงาน) จำนวน ๓๙๕,๔๒๙ คน (ชาย ๒๑๘,๖๒๐ คน หญิง ๑๗๖,๘๐๙ คน) คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๙๖ ของผู้อยู่ในวัยทำงาน จำแนกดังนี้ เป็นผู้มีงานทำ จำนวน ๓๙๑,๗๕๑ คน (ชาย ๒๑๔,๙๔๑ คน หญิง ๑๗๖,๘๐๙ คน) คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๐๗ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน เป็นผู้ว่างงาน จำนวน ๑,๙๔๐ คน (ชาย ๑,๙๔๐ คน หญิง - คน) คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๙ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน อัตราการว่างงาน จังหวัดมหาสารคาม มีอัตราร้อยละ ๐.๔๙ นอกจากนี้ ถ้าจำแนกแรงงาน

หัวข้อ	รายละเอียด
	ในระบบและแรงงานนอกระบบ ๑. แรงงานในระบบ จำนวน ๘๘,๘๐๘ คน (ร้อยละ ๒๒.๔๖ ของผู้มีงานทำ) ๒. แรงงานนอกระบบ จำนวน ๓๐๖,๖๒๑ คน (ร้อยละ ๗๗.๕๔ ของผู้มีงานทำ) เมื่อพิจารณาจากข้อมูลข้างต้นแล้ว พบว่ายังมีแรงงานซึ่งยังไม่ได้รับการดูแลคุ้มครอง (แรงงานนอกระบบ) กว่าสามแสนคนโดยประมาณ นอกจากนี้ ยังเป็นจังหวัดที่ระบบเศรษฐกิจกำลังเจริญเติบโต มีสถาบันทางการศึกษาที่หลากหลาย สามารถผลิตแรงงานป้อนเข้าสู่ตลาดจำนวนมาก ในขณะที่ความต้องการแรงงานของพื้นที่ต้องการแรงงานที่มีทักษะฝีมือสามารถปฏิบัติงานได้ และเป็นการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ให้ก้าวหน้าและสอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงสู่ยุค Thailand ๔.๐ ที่ธุรกิจจะต้องแข่งขันกันด้วยความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์แห่งรัฐในการสนับสนุนการพัฒนากำลังคนต่อความต้องการพัฒนาประเทศ ประกอบกับนโยบายรัฐบาลได้ประกาศใช้อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน อันเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ โดยการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ เน้นการใช้กลยุทธ์การทำงานเชิงพื้นที่ (Area based approach) โดยส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงาน หรือองค์กรในพื้นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนงานร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับความร่วมมือด้วยดีเสมอมา ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน ซึ่งเป็นโครงการที่ขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๓ “เพิ่มศักยภาพ ด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ” โดยมุ่งส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาทักษะ เพิ่มช่องทางการตลาด และเพิ่มศักยภาพ การค้า การลงทุนในพื้นที่
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้แรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ มีโอกาส มีทางเลือกในการ ประกอบอาชีพมีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพแรงงาน ให้นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษา มีทักษะความรู้ เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงาน ๓. เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน ให้นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่จะสำเร็จการศึกษามีมาตรฐานฝีมือ เพื่อเข้าสู่เกณฑ์ตามประกาศอัตราค่าจ้าง ตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน ๔. เพื่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการพัฒนาฝีมือแรงงาน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. แรงงานนอกระบบและแรงงานสูงอายุที่ผ่านการพัฒนาทักษะฝีมือ มีงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของกลุ่มเป้าหมาย ๒. ความพึงพอใจของผู้รับบริการด้านแรงงานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ ๓. จำนวนผู้เข้ารับการพัฒนาฝีมือแรงงาน ผ่านการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า

หัวข้อ	รายละเอียด
	ร้อยละ ๘๕ ๔. จำนวนผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานมหาสารคาม สำนักงานแรงงานจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. พัฒนาศักยภาพแรงงานให้มีทักษะ ความรู้ เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงานและดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ (ตามสาขาอาชีพที่ผ่านการฝึกอบรม) ๒. แรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ๓. แรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ มีโอกาส มีทางเลือกในการประกอบอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะฝีมือเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและนโยบายอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน ๒. ส่วนราชการในจังหวัดมหาสารคามร่วมบูรณาการด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อพัฒนากำลังแรงงานในจังหวัดมหาสารคาม

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมศักยภาพการค้าการลงทุน และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
๔. หลักการและเหตุผล	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ถือเป็นรากฐานที่สำคัญของการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ พลังงาน ดิจิทัล โดยมีการลงทุนเพื่อการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นให้มีโครงสร้างพื้นฐานครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง รวมถึง สามารถเข้าถึงความต้องการของประชาชนในระดับครัวเรือนและทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมาย ประเด็นคือความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศที่ดีขึ้น ทั้งนี้ แผนแม่บทประเด็นดังกล่าว สนับสนุนการบรรลุผลสัมฤทธิ์การพัฒนาตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้าให้บรรลุเป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนเพื่อรองรับและสนับสนุนการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านต่าง ๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมวดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุนเพื่อเป็นประตูการค้าการลงทุนและฐานเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค โดยกลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาปัจจัยสนับสนุนเพื่อสนับสนุนพื้นที่ที่มีศักยภาพและเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งในปัจจุบันและอนาคต อาทิ โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งบริการขนส่งและเครือข่ายโลจิสติกส์ตามเส้นทางสำคัญและการเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนและการค้าชายแดน ท่าเรือและสะพานเศรษฐกิจในระเบียบเศรษฐกิจภาคใต้เพื่อให้ไทยเป็นประตูการค้าที่สำคัญ รวมถึงการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาและรองรับการท่องเที่ยวและบริการในกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
	นอกจากนี้ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่งยังเป็นปัจจัยหลักอันดับต้นๆ ของประเทศในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนรวมถึงการอำนวยความสะดวกต่อการคมนาคมขนส่งที่จะรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจระดับประเทศ หรือเศรษฐกิจภายในภูมิภาค หรือแม้กระทั่งเป็นประโยชน์ต่อประชาชนระดับรากหญ้าเพื่อไปมาหาสู่กันรองรับการขนส่งสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกร ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ข้อ ๒ รัฐบาลได้ให้นโยบายด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันโดยให้ความสำคัญกับการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่ง ความมั่นคงและพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคมสร้าง ความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ในระดับจังหวัดการพัฒนาาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ถือเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาและส่งเสริมการค้าการลงทุน รวมถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสามารถลดอุบัติเหตุทางท้องถนนเพื่อลดการสูญเสียชีวิตของประชาชนจากปัญหาสภาพถนนที่ชำรุด โดยการคมนาคมขนส่งของจังหวัด มหาสารคาม จะใช้การคมนาคมทางถนนเป็นหลักประกอบด้วย ถนนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน ถนนทางหลวงแผ่นดินสายรองประธาน ถนนทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด กับอำเภอ หรือสถานที่สำคัญ และทางหลวงชนบทและทางหลวงท้องถิ่น ดังนี้ ถนนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน ประกอบด้วย • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓ (บ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-ยโสธร-อุบลราชธานี) เป็นเส้นทางที่มีความสำคัญในระดับภาคทำหน้าที่เชื่อมโยงจังหวัดตอนกลางกับจังหวัดตอนล่างของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางทิศตะวันออก • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓ (ตอนเลี้ยงเมืองด้านตะวันออกและด้านตะวันตก) เป็นระบบถนนวงแหวนของชุมชนเมืองมหาสารคาม มีบทบาทในการแบ่งเบาปริมาณการจราจร ของระบบถนนสายหลัก และทำให้การเชื่อมโยงติดต่อของชุมชนภายในจังหวัดมีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำหน้าที่เป็นทางเลี้ยงเมือง (BY PASS) กรณีไม่ต้องการผ่านชุมชนเมืองมหาสารคาม ถนนทางหลวงแผ่นดินสายรองประธาน ประกอบด้วย • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๘ (มหาสารคาม-โกสุมพิสัย-ท่าพระเชื่อมโยงกับถนนมิตรภาพจังหวัดขอนแก่น) เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดมหาสารคาม กับจังหวัดขอนแก่น ผ่านอำเภอโกสุมพิสัย เทศบาลตำบลท่าพระ และบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๓ (มหาสารคาม-กันทรวิชัย-กาฬสินธุ์) เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดมหาสารคาม กับจังหวัดกาฬสินธุ์ ผ่าน

หัวข้อ	รายละเอียด
	อำเภอกันทรวิชัย อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๙ (บรบือ-นาเชือก-พยัคฆภูมิพิสัย-บุรีรัมย์) เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดมหาสารคาม กับจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นจังหวัดทางตอนใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๙ (สายขอนแก่น - เชียงยืน - กาฬสินธุ์) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๒ (สายพยัคฆภูมิพิสัย - พุทไธสง - สุวรรณภูมิ) ถนนทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด กับอำเภอ หรือสถานที่สำคัญ เพื่อให้สามารถติดต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีบทบาทในการแบ่งเบาปริมาณการจราจรของระบบถนนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน และทำหน้าที่การเชื่อมโยงติดต่อระหว่างชุมชนสำคัญของจังหวัดประกอบด้วย • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๔๐ (อำเภอเมืองมหาสารคาม - อำเภอวาปีปทุม - อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย - จังหวัดบุรีรัมย์) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๔๕ (ร้อยเอ็ด - หนองคูโคก - อำเภอวาปีปทุม) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๓๗ (สายโกสุมพิสัย - เชียงยืน) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๕๒ (สายเชียงยืน - ชื่นชม - กระนวน) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๐๐ (สายโกสุมพิสัย - กุดรัง) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๒๒ (สายโกสุมพิสัย - กุดรัง - บรบือ - นาคู) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๖๓ (สายบรบือ - วาปีปทุม) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๘๑ (สายนาเชือก - นาคู) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๑๘ (สายกันทรวิชัย - เชียงยืน) • ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓๘๐ (สายมหาสารคาม - แกดคำ) ทางหลวงชนบทและทางหลวงท้องถิ่น เป็นระบบถนนที่เชื่อมโยงติดต่อระหว่างชุมชนศูนย์กลางชนบทและพื้นที่ชนบท เป็นเส้นทางที่นำผลผลิตจากพื้นที่เกษตรกรรมมายังตลาดที่เป็นชุมชนศูนย์กลางของพื้นที่และการกระจายสินค้า ตลอดจนการบริการต่าง ๆ ไปสู่พื้นที่โดยรอบและมีบทบาทในการแบ่งเบาปริมาณการจราจรของระบบถนนประธานและทำหน้าที่เชื่อมโยงติดต่อระหว่างชุมชนสำคัญของจังหวัด ดังนั้น จังหวัดมหาสารคาม จึงได้กำหนด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ “เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าการลงทุนของจังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้มีระบบการคมนาคมขนส่งสำหรับรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัด ๒. เส้นทางคมนาคมระหว่างชุมชนกับตัวเมืองมีความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัย ๓. เพื่อลดต้นทุนทางการขนส่งสินค้า
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ระบบโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า ๒๐ แห่ง ในปี ๒๕๖๙ และ ๑๐๐ แห่ง ในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้าง/ปรับปรุง/ซ่อมแซม/ขยายผิวจราจรถนนลาดยาง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แขวงทางหลวงมหาสารคาม แขวงทางหลวงชนบทมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ก่อสร้าง/ปรับปรุง/ซ่อมแซม/ขยายผิวจราจรถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แขวงทางหลวงมหาสารคาม แขวงทางหลวงชนบทมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	แขวงทางหลวงมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๓,๘๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	ระบบโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดมหาสารคาม ได้รับการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	มีระบบการคมนาคมขนส่งสำหรับรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง มีเส้นทางคมนาคมระหว่างชุมชนกับตัวเมืองมีความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัย และเป็นการลดต้นทุนทางการขนส่งสินค้าให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๓ : เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมศักยภาพการค้าการลงทุน และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
๔. หลักการและเหตุผล	การบริการสาธารณะถือเป็นภาระกิจสำคัญที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในสิ่งอุปโภคที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น การไฟฟ้า การประปา การเดินทาง การศึกษา การสาธารณสุข นอกจากนี้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเอื้ออำนวยความเป็นอยู่ที่ดี และประโยชน์สุขของสังคม ตามนโยบายและแผนพัฒนาที่ปรับเปลี่ยนจากปัจจัยภายใน และภายนอกประเทศ เช่น วิฤติทางการเมือง วิฤติเศรษฐกิจ ภัยพิบัติ และตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ยังจำเป็นต้องบำรุงรักษาหรือขยายขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพการใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนโครงสร้างพื้นฐานในอนาคต ต้องมุ่งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ในด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคจังหวัดมหาสารคาม มีผลการสำรวจข้อมูลจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าและการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจำแนกตามประเภทต่าง ๆ เป็นข้อมูลสะสมตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๔ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ ของจังหวัดมหาสารคาม พบว่า จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ทั้งสิ้น ๑,๘๓๕,๓๘๒ ราย โดยอำเภอที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ามากที่สุด อันดับแรกคือ อำเภอเมืองมหาสารคาม เท่ากับ ๕๗๑,๓๔๘ ราย รองลงมาได้แก่ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย เท่ากับ ๓๑๖,๓๐๗ ราย อันดับสาม ได้แก่ อำเภอวาปีปทุม เท่ากับ ๒๗๕,๔๕๖ ราย จากสถิติข้อมูลหน่วยการใช้ไฟฟ้า (กิโลวัตต์/ชั่วโมง) ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคฯ ยอดสะสมตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๔ ถึงมิถุนายน ๒๕๖๔ จังหวัดได้จำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้ส่วนต่างๆ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย สถานธุรกิจ และอุตสาหกรรม ส่วนที่ราชการและสาธารณะ และอื่นๆ รวม ๔๓๔,๒๐๖,๘๓๓.๕๕ กิโลวัตต์/ชั่วโมง (ข้อมูล ณ ธันวาคม ปี ๒๕๖๕) การประปา จังหวัดมีพื้นที่ให้บริการน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ อำเภอกุดรัง อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอวาปีปทุม จำแนกการให้บริการออกเป็น ๒ สาขา คือ การประปาส่วนภูมิภาค สาขามหาสารคาม มีพื้นที่ให้บริการน้ำประปา ๔ อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอเมืองมหาสารคาม ให้บริการพื้นที่ เทศบาลเมืองมหาสารคาม, เทศบาลตำบลแวงน่าง,

หัวข้อ	รายละเอียด
	อบต.แก้ง, อบต.แก้งเลิงจาน, อบต.เขวา, อบต.ท่าสองคอน, อบต.แก้ง, อบต.แวงน่าง, อบต.หนองกุ้ง, อบต.หนองโน, อบต.หนองปลิง, และ อบต.ห้วยแอ่ง อำเภอกันทรวิชัย ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลขามเรียง, เทศบาลตำบลโคกพระ, เทศบาลตำบลท่าขอนยาง, อบต.ขามเฒ่าพัฒนา, อบต.คันธารราษฎร์, อบต.โคกพระ, อบต.ศรีสุข และ อบต.มะค่า อำเภอกุสุมาลย์ ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลหัวขวาง และ อบต.หัวขวาง อำเภอบรบือ ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลบรบือ, อบต.โนนราษี, อบต.บรบือ อบต.บ่อใหญ่, อบต.หนองสิม, อบต.หนองโก, อบต.หนองจิก และ อบต.กุดรัง (อำเภอกุดรัง) และการประสานส่วนภูมิภาค พยัคฆภูมิพิสัยมีพื้นที่รับผิดชอบในการให้บริการน้ำประปา ๒ อำเภอ คือ อำเภอยพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอลำปำ (ข้อมูล ณ พฤศจิกายน ๒๕๖๕) การสื่อสารโทรคมนาคม จังหวัดมีที่ทำการไปรษณีย์ ๑๓ แห่ง ได้แก่ ๑) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอเมืองมหาสารคาม ๒) ที่ทำการไปรษณีย์ สาขาโนนศรีสวัสดิ์ ๓) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอกันทรวิชัย ๔) ที่ทำการไปรษณีย์ สาขาท่าขอนยาง ๕) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอยพยัคฆภูมิพิสัย ๖) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอบรบือ ๗) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอกุสุมาลย์ ๘) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอแกลง ๙) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอลำปำ ๑๐) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอเชียงยืน ๑๑) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอนาเชือก ๑๒) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอนาดูน ๑๓) ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอยพยัคฆภูมิพิสัย และมีสถานีวิทยุกระจายเสียงหลักจำนวน ๔ สถานี ได้แก่ ๑) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดมหาสารคาม (สวท.) ๒) สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพบกหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนจังหวัดมหาสารคาม (รด.) ๓) สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศ ๐๑๔ มหาสารคาม (ทอ.) ๔) สถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส.) นอกจากนี้ยังมีสถานีวิทยุชุมชนอีกจำนวน ๖๔ แห่ง และสถานีเคเบิลทีวี ๒ แห่ง ซึ่งจากการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๓๓๑ ตัวอย่าง พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีความต้องการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ถนน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๑๔ ไฟฟ้า ร้อยละ ๗๑.๓๒ และประปา คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๕๔ ดังนั้น จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค โดยการพัฒนาระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบโทรคมนาคมเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม) ให้สามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ร้อยละของการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม)
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาระบบไฟฟ้า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาระบบประปา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท การประปาส่วนภูมิภาคมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาระบบโทรคมนาคม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โทรคมนาคมจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมหาสารคาม การประปาส่วนภูมิภาคมหาสารคาม โทรคมนาคมจังหวัดมหาสารคาม
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑,๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	ระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม) มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นสามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ มีระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา โทรคมนาคม) สามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัด เป็นการสร้างโอกาสในการพัฒนาเมือง และมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าการลงทุนเพิ่มมากขึ้น

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด
ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ มุ่งเน้นให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติไว้ทั้งหมด ๖ ยุทธศาสตร์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม ประกอบด้วย การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง โดยส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ นอกจากนี้ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านเศรษฐกิจฐานราก ได้กำหนดเป้าหมายประเด็นของแผนแม่บท โดยมีเป้าหมายรายได้ของประชากรกลุ่มรายได้ต่ำเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง และมีแผนงานที่ต้องมีการขับเคลื่อนตามเป้าหมายดังกล่าว เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาฯ ให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่างๆ เพื่อให้ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ได้อาศัยหลักแนวคิด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกัน บานฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์และเงื่อนไขระดับประเทศและระดับโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ และศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ให้มีความสำคัญกับการเสริมสร้างความสมดุลในมิติ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ต่างๆ ทั้งความสมดุลระหว่างการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศกับความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคง แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนา “เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุนสู่สังคมมีความสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี” โดยกำหนดประเด็นการพัฒนาไว้ ๔ ประเด็น ซึ่งในประเด็นการพัฒนาที่ ๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีความสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี โดยจังหวัดมหาสารคามมีประชากรที่ยังมีรายได้ต่อคนต่อปีต่ำ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตร ทำนาและรับจ้างทั่วไป ซึ่งอาชีพดังกล่าวนี้มีรายได้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดมหาสารคาม วันละ ๓๓๒ บาท ทั้งนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๘๕,๒๒๘ บาท และเมื่อเปรียบเทียบกับด้านรายได้กับจังหวัดอื่นๆ พบว่า จังหวัดมหาสารคามอยู่ลำดับ ๕๖ โดยเรียงลำดับทั้งหมด ๗๗ จังหวัด และลำดับที่ ๗ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับสถานการณ์อุทกภัย ในห้วงที่ผ่านมา ส่งผลให้น้ำชีจะเอ่อท่วมทั้ง ๒ ฝั่ง ในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอกันทรวิชัย และอำเภอเมืองมหาสารคาม ซึ่งส่งผลกระทบต่อราษฎรในพื้นที่ทั้ง ๓ อำเภอ พื้นที่นาถูกน้ำท่วมเสียหายทุกปี แนวทางแก้ไข กำหนดจะพัฒนาแก้มลิง เพื่อกักเก็บน้ำในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำชี ดังนั้น เพื่อประชาชนในพื้นที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม บรรลุผลสำเร็จให้เห็นผลเป็นรูปธรรม จังหวัดมหาสารคาม จึงจัดทำโครงการส่งเสริมการน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต ๒. เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมครัวเรือนยากจนเป้าหมายให้รู้จักพึ่งตนเอง สร้างอาชีพสร้างรายได้ และสามารถจัดการความยากจน ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต ๓. สร้างสังคมมีความสุข จัดความยากจนประชาชนจังหวัดมหาสารคาม ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. จำนวนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒๕๐ กิจกรรม ในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ๒. กลุ่มประชาชนในพื้นที่รายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพ ๓. ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้น ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย มีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. ข้อยรายได้ (๓๘,๐๐๐ บาท/คน/ปี) ในปีถัดไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

หัวข้อ	รายละเอียด
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการพระราชดำริเพิ่มขึ้น ๒. ประชาชนในพื้นที่ มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สิน ได้มีประสิทธิภาพ ๓. ประชาชนที่เป็นผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้น ๔. คราวเรือนยากจนเป้าหมาย ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรู้จักพึ่งตนเอง สร้างอาชีพสร้างรายได้ ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตสังคมมีความสุข ขจัดความยากจน ประชาชนจังหวัดมหาสารคาม ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	สังคมมีความสุข ขจัดความยากจนประชาชนจังหวัดมหาสารคาม ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเสริมสร้างความมั่นคงด้านสังคม
๒. ชื่อแผนงาน	เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคง การสาธารณสุข และการศึกษา
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ได้กำหนดเป้าหมายให้ประชาชน อยู่ดี กินดี และมีความสุข บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคง เป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ การบริหารจัดการ ความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีประเด็น ในการขับเคลื่อน ประกอบด้วย การรักษาความสงบภายในประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง การพัฒนาศักยภาพ ของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม ที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึง องค์การภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคง แบบองค์รวม ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้กำหนด เป้าหมายของประเด็นการพัฒนา ด้านความมั่นคงไว้ว่า ประเทศชาติมีความมั่นคง ในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น ประชาชน อยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิต ในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงการกำหนดเป้าหมายให้สังคมไทยมีสภาพแวดล้อม ที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยการกำหนดประเด็น ที่ต้องมีการขับเคลื่อนในด้านการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงวัยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบกับแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างการจัดการ สุขภาวะในทุกรูปแบบ อันจะนำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดี ได้ด้วยตนเอง ควบคู่ไปกับการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริม สุขภาวะ ให้มีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ และร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ที่ทันสมัยส่งผลให้เกิด การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และสามารถพัฒนา

หัวข้อ	รายละเอียด
	และสร้างระบบรับมือ ปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็นที่กำหนดให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น โดยทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีจุดประสงค์ เพื่อพลิกโฉมประเทศไทย หรือ เปลี่ยนแปลงประเทศขนานใหญ่ (Thailand's Transformation) ภายใต แนวคิด “Resilience” ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย ในการลดความเปราะบาง สร้างความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้ในสภาวะวิกฤติ โดยสร้างภูมิคุ้มกันทั้งในระยะสั้น และระยะยาว นอกจากนี้ กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยังให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในการเสริมสร้าง คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทุกกลุ่ม และส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ บูรณาการระบบความคุ้มครองทางสังคม โดยเริ่มตั้งแต่ การกำหนดเป้าประสงค์ของการจัดความคุ้มครองทางสังคมร่วมกัน การกำหนด โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในการจัดความคุ้มครองทางสังคมให้ชัดเจน รวมถึงการเชื่อมโยง ฐานข้อมูลให้ทุกหน่วยงานสามารถทำงานบนฐานข้อมูลเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อลด ความทับซ้อนระหว่างโครงการ/มาตรการ เพิ่มความเพียงพอของสิทธิประโยชน์ และลดการตกหล่นของกลุ่มเปราะบาง ทั้งผู้พิการ คนไร้บ้านผู้ที่มีปัญหาซ้ำซ้อน และผู้ที่ประสบความเดือดร้อน กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ปรับปรุงรูปแบบการจัดความ คุ้มครองทางสังคม ให้ทุกกลุ่มคนได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมบนฐานของความยั่งยืน ทางการคลัง โดยการประเมินผลทุกโครงการ/มาตรการอย่างรัดกุม เพื่อพัฒนา ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ/มาตรการ พร้อมทั้งยกเลิกลดทอน งบประมาณของโครงการ/มาตรการที่ไม่มีผลกระทบหรือมีผลกระทบต่ำ เพื่อให้ การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ตลอดจนส่งเสริมการจัดความคุ้มครองทางสังคมแบบร่วมจ่าย โดยเฉพาะในกลุ่ม ที่มีศักยภาพสนับสนุนให้ อปท. มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการให้แก่คนในพื้นที่ และจูงใจให้คนเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายการพัฒนาและร่วมขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัดในประเด็นส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในด้าน ความมั่นคง และด้านสังคม จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการเสริมสร้าง ความมั่นคงด้านสังคมขึ้น
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒. เพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ ให้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ ๓. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดทุกช่วงวัย
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. สถิติปัญหาด้านความมั่นคงลดลง ๒. อายุเฉลี่ยของประชาชนจังหวัดมหาสารคาม ไม่น้อยกว่า ๗๐ ปี ในปี ๒๕๖๙ และปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๗๑.๕ ปี ๓. ร้อยละของประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การเสริมสร้างความมั่นคงด้านสังคม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่ทำการปกครองจังหวัดมหาสารคาม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทำการปกครองจังหวัดมหาสารคาม กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดทุกช่วงวัย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ	พัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน ๑๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณ ของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. ประชาชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามได้รับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ๒. ประชากรในจังหวัดมหาสารคามมีสุขภาวะที่ดีขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. จำนวนปัญหาด้านความมั่นคงลดลง ๒. ประชาชนจังหวัดมหาสารคามมีอายุเฉลี่ยของไม่น้อยกว่า ๖๙.๕ ปี ในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๗๑.๕ ปี ๓. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ๔. จำนวนผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ลดลง ๕. พื้นที่เป้าหมายมีกลไกการจัดการด้านสุขภาพในระดับตำบลเพื่อให้ ประชาชนสามารถควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามต่อสุขภาวะ ร้อยละ ๑๐๐

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการศึกษาทุกระดับ
๒. ชื่อแผนงาน	เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคง การสาธารณสุข และการศึกษา
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ ได้กำหนดเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงวัยและได้กำหนดประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงวัย การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ การตระหนักถึงพหุปัญหาของมนุษย์ที่หลากหลาย การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์แล้วแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติยังได้กำหนดให้การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงวัย ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ และการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีได้กำหนดเป้าหมายเพื่อช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเด็นดังกล่าว อาทิ คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นมีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้กำหนดหมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต จากสถานการณ์การพัฒนาในห้วงที่ผ่านมา มีหลายปัจจัยที่สนับสนุน ทั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีบทบาทในการเรียนรู้และเสริมสร้างสมรรถนะมากขึ้น มีสถาบันการศึกษาและแพลตฟอร์มฝึกอบรมจำนวนมาก รวมถึงคนไทยมีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น สามารถฝึกอบรมทั้งการฝึกซ้ำและการฝึกยกระดับเพื่อเพิ่มสมรรถนะอย่างไรก็ตามยังขาดระบบฐานข้อมูลอุปสงค์และอุปทานกำลังคนของประเทศและข้อมูลสมรรถนะที่จำเป็นในการทำงานของแต่ละอาชีพ เพื่อการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	วางแผนจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาที่ ๑ คนไทย ทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ จากรายงานผลการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาศักยภาพภายในจังหวัด มหาสารคาม (Competitive Benchmarking) จัดทำโดยกระทรวงมหาดไทยซึ่งได้ ดำเนินการพัฒนาศักยภาพในการเชื่อมโยงระดับภูมิภาคและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาในระดับกลุ่มจังหวัด ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพในการ เชื่อมโยงและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ พบว่ารายงานสรุปผลระดับการ พัฒนาศักยภาพรายสาขา ด้านการศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะในเขตสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในปี ๒๕๖๓ พบว่ามีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนอยู่ที่ ๑ : ๑๑ คน และ มีอัตราส่วนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ ๓๓ คน ในด้านคุณภาพ การศึกษาที่พิจารณาจากข้อมูลคะแนน O-NET มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น และ IQ การปรับตัวลดลง ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยภาพรวม ค่าสัดส่วนของเด็กที่มี EQ ไม่ต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐาน อยู่ร้อยละ ๘๑.๙๕ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ย ด้านการอ่านของประชากร ในจังหวัด ในปี ๒๕๖๑ อยู่ที่ร้อยละ ๘๔.๗ ซึ่งปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ อยู่ที่ ๙๕ นาที่ ต่อวัน นอกจากผลการศึกษาดังกล่าวแล้ว ยังมีรายงานผลการสำรวจ พัฒนาการเด็กปฐมวัย เขตสุขภาพที่ ๗ ด้วยเครื่องมือ Denver II พบว่าเด็ก มีพัฒนาการสมวัยเพียงร้อยละ ๗๑.๑ และผลการสำรวจระดับสติปัญญา (IQ) ในปี ๒๕๕๔ เด็กอายุ ๖-๑๒ ปี ของภาคอีสานมีระดับ IQ เท่ากับ ๙๕.๗๙ (ต่ำกว่าทุกภาค) และจังหวัดมหาสารคาม เด็กอายุ ๖-๑๒ ปี มีระดับ IQ เท่ากับ ๙๕.๒๘ (อยู่ในกลุ่ม ๑๐ จังหวัดต่ำสุด) ในปี ๒๕๕๗ นักเรียนชั้นป.๑ ของจังหวัด มหาสารคาม มีระดับ IQ เท่ากับ ๘๙.๗ และปี ๒๕๕๙ นักเรียนชั้นป. ๑ ของจังหวัดมหาสารคามมีระดับ IQ เท่ากับ ๙๕.๐๙ (เกณฑ์มาตรฐานเท่ากับ ๑๐๐) ในปี ๒๕๖๐ จากการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยเครื่องมือ DSPM พบว่าเด็ก ๐-๕ ปีมีพัฒนาการสงสัยล่าช้าร้อยละ ๓๑.๔๑ (เป้าหมายไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐) เด็กอายุ ๐-๕ ปี สูงดีสมส่วนเพียงร้อยละ ๕๐.๕๓ ทั้งเด็กชายและ เด็กหญิงอายุ ๕ ปี มีภาวะเตี้ย ส่วนสูงเฉลี่ยเพียง ๑๑๐.๙๘ และ ๑๑๐.๔๙ เซนติเมตร ตามลำดับ (เป้าหมาย ๑๑๓ และ ๑๑๒ เซนติเมตร ตามลำดับ) และ ผอม ร้อยละ ๕.๗๙ (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ ๕) และพบว่าผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เป็นหลัก คือ ผู้สูงอายุถึงร้อยละ ๖๙.๖๖ อีกทั้งยังพบว่าขาดการมีส่วนร่วมในการ ดูแลเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม เช่น การเฝ้าระวัง กระตุ้นและส่งเสริมทั้งภาวะ โภชนาการ พัฒนาการ และทันตสุขภาพ จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานใน ๑๓ อำเภอ พบว่าปัญหา การส่งเสริมสุขภาพกลุ่มเด็ก ๐-๓ ปี ที่ผู้เลี้ยงดูเด็กหลักเป็นผู้สูงอายุ คือ ปัญหา การเลี้ยงดูเด็กที่ไม่เหมาะสม เช่น ให้เด็กเล่นโทรศัพท์มือถือ ดูโทรทัศน์และ รับประทานขนมกรุบกรอบก่อนรับประทานอาหารมื้อหลัก เป็นต้น ซึ่งอาจ จะส่งผลเสียต่อพัฒนาการของเด็กและอาจส่งผลเสียต่อไปถึงวัยรุ่นที่มีพัฒนาการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ไม่สมวัย สอดคล้องกับรายงานการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ซึ่งพบว่าการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีคุณภาพและการดูโทรทัศน์ของเด็ก พบว่าเด็กที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีคุณภาพจะมีโอกาสที่เด็ก มีพัฒนาการสมวัยสูงกว่าเด็กที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างไม่มีคุณภาพและไม่ใช้สื่อ เป็น ๑.๒๔ และร้อยละ ๓.๒ ตามลำดับ การดูโทรทัศน์ ของเด็ก พบว่าเด็กที่ดูโทรทัศน์ วันละไม่เกิน ๒ ชั่วโมงจะมีโอกาส ที่เด็กมีพัฒนาการสมวัยสูงกว่าเด็กที่ดูโทรทัศน์มากกว่า วันละ ๒ ชั่วโมงและเด็กที่ไม่ดูโทรทัศน์เป็น ๑.๑๑ เท่าและร้อยละ ๒๙.๓ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการวิจัยในต่างประเทศหลายชิ้นสรุปว่าการรับชมโทรทัศน์ตั้งแต่ อายุก่อน ๒ ปี ส่งผลต่อการพัฒนาการ ทางภาษาที่ล่าช้า และจากการศึกษาพฤติกรรม การใช้หน้าจอของเด็กไทยวัย ๐ – ๓ ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยอภริณี และคณะ (๒๕๖๑) พบว่าปริมาณการใช้หน้าจอประเภทโทรทัศน์สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๕๐.๓ นาทีต่อวัน และรองลงมาคือหน้าจอประเภทแท็บเล็ต และสมาร์ตโฟนโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๔๐.๔๐ นาที โดยงานวิจัยพบว่าเด็กเริ่มดู โทรทัศน์ตั้งแต่แรกเกิด และอายุเร็วที่สุดที่เริ่มใช้แท็บเล็ตและสมาร์ตโฟน คือ ๗ เดือน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการใช้หน้าจอคือรายได้เฉลี่ย ของผู้ปกครองและผู้เลี้ยงดูเด็กซึ่งผลงานวิจัยได้สะท้อนให้เห็นว่าเด็กมีแนวโน้ม ที่จะใช้หน้าจอยาวนานขึ้นและเร็วขึ้น และมีข้อเสนอแนะให้ผู้ปกครองควรใช้เวลา ทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองที่ไม่ได้เลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง หรือปล่อยให้เด็กอยู่กับผู้สูงอายุควรบริหารเวลาและให้เวลากับบุตรหลานมากขึ้น จังหวัดมหาสารคามมีการขับเคลื่อนจังหวัดไอโอดีนยั่งยืน เพื่อการ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนมหาสารคามมุ่งสู่เด็กดักสิลา ๔.๐ (Smart Kids Taksila ๔.๐) ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน โดยมีการขับเคลื่อนและสื่อสารนโยบายในทุกระดับ ให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในเด็กปฐมวัย ผ่านเครือข่ายชุมชนตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล จนถึงหมู่บ้าน โดยรวมภาคี เครือข่ายภาครัฐทั้งส่วนสุขภาพ ไม่ใช่ภาคส่วนสุขภาพภาคประชาชน และภาค ประชาสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินงาน โดยเน้นชุมชนเป็นฐาน อันจะเป็นส่วนช่วยเสริมปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงอาจกล่าวได้ว่าแม่หน่วยงาน ด้านสาธารณสุขจะมีการจัดบริการที่ดี ให้กับประชาชนและประชาชนมีพฤติกรรม สุขภาพที่ดี ก็ไม่อาจส่งผลทั้งหมด ต่อภาวะสุขภาพที่ดีของประชากรโดยเฉพาะ ในเด็กปฐมวัยจึงจำเป็นต้องดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนร่วมด้วย ดังนั้น จึงได้มีการส่งเสริมและพัฒนาลานเล่นในชุมชนตามรอยพระยุคลบาท และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่นพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ผู้นำชุมชน อสม. ครูผู้ดูแลเด็ก ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เลี้ยงดูเด็ก ปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการดูแลเด็กปฐมวัยเกิดความรู้ และความตระหนักในการปฏิบัติตนให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมตามช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโภชนาการทันตสุขภาพ และพัฒนาการให้สามารถ เฝ้าระวัง กระตุ้น ส่งเสริม แก้ไขปัญหา และบอกต่อกับผู้อื่นต่อไปได้โดยมุ่งหวัง ให้เกิดการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องและขยาย

หัวข้อ	รายละเอียด
	การดำเนินงานครอบคลุมทั้งจังหวัดต่อไปด้วยกระบวนการของชุมชนภายใต้การขับเคลื่อนของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งในระดับจังหวัด (พขจ.) ระดับอำเภอ (พขอ.) และระดับตำบล (พขต.) โดยมุ่งหวังให้เกิดมาตรการทางสังคมด้านการดูแลสุขภาพแม่และเด็กอย่างบูรณาการ สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพและรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวังอย่างเป็นรูปธรรม คือ เด็กปฐมวัยในพื้นที่จังหวัดมหาสารคามมีระดับสติปัญญาดี มีทักษะชีวิตดีมีวินัย มีการเจริญเติบโต และพัฒนาการสมวัยในทุกด้าน เป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการศึกษาในทุกกระดับ ๒. เพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย ในลานเล่นตามรอยพระยุคลบาท และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม ๓. เพื่อสร้างเสริมความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ระดับสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เพิ่มขึ้นเป็น ๑๐๒ จุด ในปี ๒๕๖๗ และเพิ่มขึ้น ๑๐๓.๕ จุด ในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ๑๓ อำเภอ ๑๓๓ ตำบล (พื้นที่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาเสริมความมั่นคง)
๘. กิจกรรมหลัก	
กิจกรรมหลักที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการศึกษาทุกระดับ กิจกรรมย่อยการพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย และการพัฒนาเด็ก สู้อัจฉริยะ (Smart Kids) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. ระดับสติปัญญาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๙

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒. ร้อยละของเด็กอายุ ๐-๕ ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๖ ๓. ร้อยละของเด็กอายุ ๐-๕ ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ และพบสงสัยล่าช้า ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ๔. ร้อยละของเด็กอายุ ๐-๕ ปี ที่พบว่าพัฒนาการสงสัยล่าช้า ได้รับการติดตามกระตุ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๗ ๕. ร้อยละลานเล่นในหมู่บ้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ๖. ร้อยละลานเล่นในหมู่บ้านมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย สัปดาห์ละ ๑ วัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ๗. ร้อยละการได้รับยารักษาเสริมธาตุเหล็กในเด็กอายุ ๖ เดือน - ๕ ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ๘. ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่มีการจัดอาหารกลางวันเมนูไข่ อย่างน้อย ๑ ฟอง/คน/วัน ร้อยละ ๑๐๐
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. สถิติปัญหาของเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๙ ๒. เด็ก ๐-๕ ปี มีพัฒนาการสมวัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๗ ๓. เด็ก ๐-๕ ปี สูงดีสมส่วน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๔

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่เพื่อยกระดับเป็นเมือง Smart City
๒. ชื่อแผนงาน	เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความมั่นคง การสาธารณสุข และการศึกษา
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
๔. หลักการและเหตุผล	ประเทศไทยได้กำหนดกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนา ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในระยะ ๒๐ ปี ข้างหน้า หรือ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) วิสัยทัศน์ประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่ พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายเหตุที่ ๖ กำหนดให้ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัล ของอาเซียน มุ่งตอบสนองต่อเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จำนวน ๓ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยการพัฒนาต่อยอดฐานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ ไทยในปัจจุบันให้เป็นอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ที่มุ่งเน้นการผลิตชิ้นส่วนประกอบที่สำคัญในห่วงโซ่อุปทานอาเซียน เป็นที่ต้องการของตลาดในอนาคต และมีมูลค่าสูง รวมถึงการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมดิจิทัล เป้าหมายที่ ๒) การพัฒนาคนสำหรับโลก ยุคใหม่ โดยการพัฒนากำลังคนที่มีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต รวมถึงอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลของประเทศ และ เป้าหมาย ที่ ๓) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้ บริบทโลกใหม่ โดยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ ในหลากหลายภาคส่วนและหลากหลายมิติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ในมิติการพัฒนาคน เครื่องมือ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือภัยคุกคาม ควบคู่กับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ความมั่นคงและความปลอดภัยทางไซเบอร์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในมิติการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการ แห่งอนาคตที่ให้ความสำคัญพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ไปสู่อุตสาหกรรมอนาคตที่เติบโตเป็นเสาหลักของเศรษฐกิจไทยและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ครอบคลุม เพียงพอและเข้าถึงได้ทั้งในด้านพื้นที่และราคา และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในมิติการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ โดยเป็นการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจและดำเนินชีวิต เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างสังคมคาร์บอนต่ำหมุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัล ของอาเซียน แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐ ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ได้กำหนดแผนงานเสริมสร้างความเข้มแข็ง ด้านความมั่นคง การสาธารณสุข และการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนมหาสารคามมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในด้านความมั่นคง ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งมีกิจกรรมที่ต้องขับเคลื่อน ประกอบด้วย กิจกรรมเสริมสร้างความมั่นคง ด้านสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การยกระดับคุณภาพ ของประชาชนในจังหวัด ทุกช่วงวัย และการพัฒนาการปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ ดังนั้น เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายการพัฒนาและร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัดในประเด็นส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านความมั่นคง และด้านสังคม จังหวัดมหาสารคาม จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่เพื่อยกระดับเป็นเมือง Smart City ขึ้น เพื่อเป็นการปรับปรุงพื้นที่ให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมือง น้อยอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ตลอดจนการลดค่าใช้จ่ายและลดการใช้ทรัพยากรของเมือง โดยมุ่งเน้นการออกแบบที่ดี ผสมผสานเข้ากับการมีส่วนร่วมของภาคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ๒. เพื่อให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ มีการจัดการเมืองและชุมชนที่ทันสมัย ตอบสนองแบบทันท่วงที และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. อายุเฉลี่ยของประชาชนจังหวัดมหาสารคาม ไม่น้อยกว่า ๗๐ ปี ในปี ๒๕๖๙ และปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๗๑.๕ ปี ๒. ร้อยละของประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เทศบาลเมืองมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	Smart Governance (การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เทศบาลเมืองมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	Smart People (พลเมืองอัจฉริยะ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท เทศบาลเมืองมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	Smart Living (การดำรงชีวิตอัจฉริยะ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท เทศบาลเมืองมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	Smart Environment (สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท เทศบาลเมืองมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ	Smart Economy (เศรษฐกิจอัจฉริยะ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เทศบาลเมืองมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ	Smart Energy (พลังงานอัจฉริยะ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เทศบาลเมืองมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ	Smart Mobility (ขนส่งอัจฉริยะ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เทศบาลเมืองมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยงานดำเนินการ	เทศบาลเมืองมหาสารคาม
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑๒๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	เมืองและชุมชนที่ทันสมัย ตอบสนองแบบทันทั่วทั้งที่ และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. ประชาชนจังหวัดมหาสารคามมีอายุเฉลี่ยของไม่น้อยกว่า ๖๙.๕ ปี ในปี ๒๕๖๙ และปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๗๑.๕ ปี ๒. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการป้องกัน แก้ไขปัญหา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ
๒. ชื่อแผนงาน	อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่ออนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุลงานฟื้นฟูและสร้างฐานใหม่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ การยกระดับกระบวนการเพื่อกำหนดอนาคตของประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล โดยมีประเด็นที่ต้องร่วมกันขับเคลื่อน อาทิ การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การสร้างเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ภาวะทะเล และเป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน และมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนแต่ละแผนงานย่อย เช่น พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศลดลง คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ คุณภาพอากาศ เสี่ยง การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น สาเหตุหลักที่ทำลายพื้นที่ป่าอย่างรวดเร็ว และเป็นการทำลายสภาพสมดุลของระบบนิเวศอย่างมหาศาล คือ ไฟป่าซึ่งให้เกิดการสูญเสียโครงสร้างของป่าและระบบนิเวศป่าไม้ โดยการเกิดไฟป่าแต่ละครั้งจะทำลายลูกไม้ กล้าไม้เล็กๆ ในป่า ทำให้หมดโอกาสเติบโตเป็นไม้ใหญ่ ส่วนต้นไม้ใหญ่ก็จะหยุดการเจริญเติบโต เนื้อไม้เสื่อมคุณภาพลง สภาพป่า

หัวข้อ	รายละเอียด
	ที่อุดมสมบูรณ์จะเปลี่ยนสภาพเป็นพื้นที่โล่ง ทำให้สัตว์ป่าไม่มีที่อยู่อาศัย นอกจากการเกิดไฟป่าจะมีผลกระทบต่อการทำลายป่าให้เหลือลดน้อยลงแล้วยังก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ และภัยแล้งตามมาอีกด้วย อีกทั้งไฟป่ายังเป็นสาเหตุหลักของการทำลายแหล่งเก็บกักก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นก๊าซที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse Effect) ทำให้เกิดความผันแปรของสภาวะภูมิอากาศของโลก (Climate Change) ส่งผลให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming) ดังนั้นไฟป่าจึงเป็นปัญหาที่ทุกคนต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา เพื่อลดผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามมา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้กำหนดหมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้ประเมินสถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมาพบว่า ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นภัยที่เกิดขึ้นซ้ำเป็นประจำตามฤดูกาล สามารถคาดการณ์ได้ ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอันเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ ทำให้อุณหภูมิโลกสูงขึ้น ส่งผลให้ภัยธรรมชาติที่ประเทศไทยเผชิญอยู่ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะมีระดับความรุนแรงและมีความถี่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนประสบภัยธรรมชาติประเภทอื่นที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนและมีภัยบางประเภทที่เกิดขึ้นโดยไม่เลือกช่วงเวลา อาทิ ภัยจากแผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความเสียหายและความสูญเสียทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน และทรัพยากรธรรมชาติ กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความเสี่ยงและปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ การสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึง รวมทั้งแจ้งเตือนภัย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเตือนภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ ๔ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ สร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้ประชาชนทุกระดับอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งทางบกและทางทะเล ส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกให้ทุกภาคส่วนร่วมกันให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๖ เพิ่มบทบาทภาคประชาชน ชุมชน และภาคเอกชน ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูธรรมชาติ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศศักยภาพการดูดซับและเก็บกักก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะป่าต้นน้ำป่าชายเลน แหล่งน้ำธรรมชาติและพื้นที่ชุ่มน้ำ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ด้วยสาเหตุดังกล่าวจังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า จึงได้มีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันไฟฟ้าและควบคุมหมอกควัน ผลสำเร็จของงานควบคุมไฟฟ้าในป่าชุมชนจึงขึ้นอยู่กับการร่วมมือกันของชุมชน เริ่มตั้งแต่การป้องกันมิให้เกิดไฟฟ้าขึ้น ด้วยการวางแผนป้องกัน ที่ต้นเหตุของปัญหาก็จะทำให้ปัญหาไฟฟ้าที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไข ไม่ให้เกิดขึ้น หรือถ้าเกิดไฟฟ้าขึ้นก็ช่วยบรรเทาความเสียหายต่อพื้นที่ป่าไม้และสภาพแวดล้อม ประกอบกับจังหวัดมหาสารคามในช่วงเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกๆปี ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบน ทำให้ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอากาศหนาวเย็นลง ทำให้เกิดอากาศแห้งมีลมกรรโชกแรงเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย เมื่อเกิดเพลิงไหม้จะมีการลุกลามไปอย่างรวดเร็วสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน นอกจากนี้จังหวัดมหาสารคามมักจะประสบปัญหาภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง เป็นประจำทุกปี สาเหตุมาจากแหล่งน้ำและปริมาณน้ำรวมถึงศักยภาพการเก็บกักไม่เพียงพอ ซึ่งจังหวัดมหาสารคามมีพื้นที่ประมาณ ๕,๒๒๘ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยต่อปี ๗๔๔ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่มีการเก็บกักน้ำคิดเป็นร้อยละ ๔.๐๓๙ ของปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยทั้งปี หรือคิดเป็นประมาณ ๓๐๔ ล้านลูกบาศก์เมตร และพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ไม่มีภูเขาที่มีพื้นที่ป่าไม้น้อยมากเพียง ๓.๘๑% ทำให้เกิดภาวะภัยแล้งและฝนทิ้งช่วงการหวังพึ่งพาน้ำฝนหรือน้ำผิวดินเพื่อทำการเกษตรจึงไม่สามารถทำให้เกษตรกรอยู่รอดได้ เกษตรกรต้องการมีน้ำสำหรับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง โดยเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรอุปโภคบริโภคจากแหล่งน้ำบาดาลที่มีอยู่จะทำให้เกษตรกรมีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้นมีอาชีพมั่นคงโดยไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพอื่น การพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาเพื่อใช้ในการเกษตรจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับเกษตรกร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวมหาสารคาม และจากการประชุมประชาคมประชาชนของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด พบว่ามีความต้องการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภคเป็นความสำคัญอันดับ ๑ จึงเห็นควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน และเพื่อพัฒนาเมืองให้ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา และเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และเพื่อเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๕ มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่แหล่งกำเนิด ลดปริมาณ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ของเสียที่เกิดขึ้น สนับสนุนการนำกลับมาใช้ใหม่ และมีระบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ โดยมีเป้าหมายให้สิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการที่ดี มีคุณภาพ ทั้งการป้องกัน บำบัดและฟื้นฟู โดยมีเป้าหมาย ๑) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ๒) การขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ๓) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓๐ ประกอบกับคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ให้ทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินกิจกรรมการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงาน ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม : “มาตรการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ” เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดกล่องโฟมบรรจุอาหาร โดยกำหนดให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี แผนงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน จึงได้จัดทำโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีกิจกรรมหลักในการสนับสนุนและขับเคลื่อนการพัฒนา อาทิ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ป่าไม้ ขยะ น้ำเสีย มลพิษทางอากาศ) เพื่อให้คนสารคามมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในด้านความมั่นคง ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษาและน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเมืองให้มีการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๒. เพื่อพัฒนายกระดับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นสู่การเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ๓. เพื่อประสานและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด ๔. เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูเพิ่มขึ้น
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	พื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๐๔ ในปี ๒๕๖๙ และเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๐ ในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ป่าไม้, ขยะ, น้ำเสีย, มลพิษทางอากาศ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณ ของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	พื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๐๔ ในปี ๒๕๖๙ และเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๐ ในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. สามารถแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ๒. มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ตามแนวทางการพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนให้เกิดประโยชน์และสร้างความพึงพอใจให้แก่ทุกกลุ่ม และมีแนวทางที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันสมัย ๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่มีระบบฐานข้อมูลและการติดตาม ประเมินผลเป็นระบบเดียวกัน สามารถนำไปวางแผนและกำหนด ทิศทางการพัฒนาเมืองได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ๔. มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบการพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ๕. หน่วยงานราชการและ อปท. มีการลดการใช้โคมร้อยละ ๑๐๐ ๖. ชยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ๗. การขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ๘. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้อง ตามหลักวิชาการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓๐

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
๒. ชื่อแผนงาน	อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
๔. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดเป้าหมายการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล โดยมีประเด็นการพัฒนาสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ยกกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ นอกจากนี้ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นด้านการเติบโตอย่างยั่งยืน ได้กำหนดเป้าหมาย สภาพแวดล้อม ของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศลดลง การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมทั้ง ได้กำหนดให้คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้กำหนดหมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ ประเมินสถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมาการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายถิ่นฐานที่อยู่ และการพัฒนาทางกายภาพได้ทำลายความสมดุลของสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติทั่วโลกบ่อยครั้ง สำหรับประเทศไทยเผชิญปัญหาภัยธรรมชาติหลากหลายประเภทและบ่อยครั้ง อาทิ พายุ พายุฝนฟ้าคะนอง หรือพายุฤดูร้อน คลื่นพายุซัดฝั่ง ดินโคลนถล่ม อุทกภัย ภัยแล้ง ไฟป่า และหมอกควัน แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ ข้อมูลจากรายงานความเสี่ยงด้านภูมิอากาศโลก ปี ค.ศ. ๖๐๒๐ ระบุว่า ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเสี่ยงสูงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นอันดับโดยในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เกิดภัยธรรมชาติจำนวนถึง ๑๔๗ ครั้ง โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๗ เกิดเหตุการณ์คลื่นสึนามิซัดถล่มชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย ปี ๒๕๕๔ เกิดเหตุการณ์มหาอุทกภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
	และปี ๒๕๕๗ เกิดแผ่นดินไหวขนาดความรุนแรง ๖.๓ ที่จังหวัดเชียงราย ขณะเดียวกัน รายงานความเสี่ยงโลกปี ๒๐๒๐ จัดอันดับให้ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงในลำดับ ที่ ๙๐ จากการประเมินทั้งหมด ๑๘๑ ประเทศ โดยมีค่าดัชนีความเสี่ยงโดยรวมในระดับที่ ๓ (ปานกลาง) จากความเสี่ยง ทั้งหมด ๕ ระดับ โดยในรายละเอียดพบว่าประเทศไทยมีความล่อแหลม อยู่ในระดับสูง มีความเปราะบาง อยู่ในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจากจุดอ่อน ด้านความสามารถในการปรับตัว อยู่ในเกณฑ์ต่ำ และความสามารถในการรับมือ อยู่ในระดับปานกลางแม้ว่าความอ่อนไหวต่อความเสี่ยงจะอยู่ในระดับต่ำก็ตาม ดังนั้น ในกลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กลยุทธ์ย่อย ที่ ๒.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึง ความเสี่ยงและปรับตัวรับมือผลกระทบจากภัยธรรมชาติและและการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการจัดการ ภัยธรรมชาติและและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ การสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึง รวมทั้ง แจ้างเตือนภัย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเตือนภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ สนับสนุนมาตรการที่ไม่ใช่เชิงโครงสร้าง ในการ บริหารจัดการภัยธรรมชาติและและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาทิ การปรับปรุง กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและรวบรวมจัดหมวดหมู่ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ การส่งเสริมมาตรการจูงใจเพื่อรับมือ ภัยธรรมชาติและและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดสร้างระบบ ประกันภัยและการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบ จากภัยพิบัติทางธรรมชาติและและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการจัดทำ แผนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ เพื่อลดผลกระทบจากภัยพิบัติ ธรรมชาติ นอกจากนี้ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและสาธารณภัย นับวันยิ่งทวี ความรุนแรงมากยิ่งขึ้นก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อสาธารณชน อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การฟื้นฟูต้องใช้ทรัพยากรมากมายกว่าจะเข้าสู่ สภาวะเดิม หรือบางครั้งไม่อาจคืนสู่สภาพปกติได้อีก จังหวัดมหาสารคาม กำลังเผชิญกับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ สาธารณภัย ที่มากยิ่งขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ภูมิศาสตร์ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย อัคคีภัย อุบัติภัย เป็นต้น ดังนั้นการลดความเสี่ยงและผลกระทบจากปัญหาภัยพิบัติ ทางธรรมชาติและสาธารณภัยอย่างบูรณาการร่วมกัน ซึ่งการบริหารจัดการ ความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือกัน ระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาคการศึกษา และ ภาคเอกชน ผนวกกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย และทันต่อสถานการณ์ โดยมี กรอบการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ

หัวข้อ	รายละเอียด
	และสาธารณภัยจึงเป็นเป้าหมายสำคัญ เพื่อนำจังหวัดมหาสารคามไปสู่การพัฒนาในทุกๆด้าน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารจัดการเครือข่ายเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย เพื่อให้หน่วยงานเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอันประกอบด้วย อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน, ทีมกู้ภัยประจำตำบล, เครือข่ายอาสาสมัครเตือนภัย, ชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต ตลอดจนประชาชนผู้สนใจ เข้ามาเป็นเครือข่ายสามารถใช้ระบบอย่างมีประสิทธิภาพ
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลสภาพแวดล้อมในพื้นที่เสี่ยงภัยจริงถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสภาพอากาศ และการประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า ด้านอุทกภัย และภัยธรรมชาติ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต สามารถแจ้งเตือนเหตุภัยพิบัติไปยังเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ๒. เพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังเพื่อการเตือนภัยพิบัติ ที่มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องและประชาชนที่ต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณภัย ๓. มีระบบการเฝ้าระวังเพื่อการเตือนภัยพิบัติ ให้สามารถนำมาช่วยในการวางแผนด้านการแจ้งเตือนภัย การเฝ้าระวังภัย และการอพยพ ได้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงมากขึ้น และมีเครื่องมือที่สนับสนุนการตัดสินใจในการแจ้งเตือนสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ ๔. เพื่อเตรียมความพร้อมการช่วยเหลือประชาชนทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัยแก่ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้อย่างเที่ยงตรงแม่นยำและรวดเร็ว ผ่านระบบแจ้งเตือนภัยและอุปกรณ์เตือนภัยทำให้ประชาชนที่อาศัยบริเวณพื้นที่เสี่ยงภัย ได้รับการเตือนเหตุภัยพิบัติอย่างทันท่วงที
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	พื้นที่ประสบภัยซ้ำซากและพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเผชิญกับผลกระทบที่รุนแรงจากสาธารณภัยได้รับการจัดการให้มีความเสี่ยงลดลง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๙. หน่วยดำเนินการ	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. มีระบบการเฝ้าระวังเพื่อการเตือนภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ ๒. มีข้อมูลสภาพแวดล้อมในพื้นที่เสี่ยงภัยจริง ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบสภาพอากาศ และการประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า ด้านอุทกภัย และภัยธรรมชาติ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังเพื่อการเตือนภัยพิบัติที่มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนที่ต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสาธารณภัย ๒. เตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือประชาชนทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัยแก่ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้อย่างเที่ยงตรงแม่นยำและรวดเร็ว ๓. ลดผลกระทบที่เกิดจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ๔. การบริหารจัดการสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๔ : พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการจัดหา ^๑ น้ำอุปโภคบริโภคเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สู้สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
๔. หลักการและเหตุผล	ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ความเป็นมา “น้ำ” เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของโลก รวมถึงเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจอย่างไรก็ตาม จากการแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติด้านน้ำบ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้น พร้อมทั้ง การเพิ่มขึ้นของชุมชนเมืองการขยายตัวของเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ส่งผลให้เกิดภาวะการขาดแคลนน้ำ ภาวะน้ำท่วม มลพิษทางน้ำ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ไว้ ดังนี้ “ทุกหมู่บ้านมีน้ำสะอาดอุปโภค บริโภค น้ำเพื่อการผลิต มั่นคง ความเสียหายจาก อุทกภัยลดลง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน บริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ภายใต้การพัฒนาอย่างสมดุล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน” เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ข้างต้น ได้กำหนด แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ไว้ ๖ ด้าน โดยด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภคน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมาก เพื่อจัดหาน้ำ อุปโภค บริโภค บริการประชาชนอย่างทั่วถึงทั้งพื้นที่เมือง และชนบท รวมทั้งเพื่อตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่สมาชิกขององค์การสหประชาชาติ กำหนดใน เป้าหมายที่ ๖ “การเข้าถึงการใช้น้ำสะอาดและสุขาภิบาลที่ดี” ภาพรวมความต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของประชากร และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ โดยคาดการณ์ว่าในปี ๒๕๗๐ จะมีความต้องการมากถึง ๘,๒๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และจากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชข. ๒ ค) ปี ๒๕๕๖ พบว่า มีหมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปา จำนวน ๗,๔๙๐ หมู่บ้าน มีหมู่บ้านที่ประกาศเป็นพื้นที่ภัยแล้งต้องช่วยเหลือเป็นประจำทุกปี และหลายพื้นที่มี

หัวข้อ	รายละเอียด
	ค่าใช้จ่ายสูง ในการจัดหา น้ำ อุปโภค บริโภค ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๙) กำหนดว่าจะดำเนินการให้ครบทุกหมู่บ้านในปี ๒๕๖๐ ซึ่งดำเนินการได้จริง ๗,๒๓๔ หมู่บ้าน ยังเหลือที่จะดำเนินการต่อไป แผนแม่บทการจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) จำนวน ๒๕๖ หมู่บ้าน กำหนดแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕ รวมทั้ง ปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านที่ชำรุดเสียหาย จำนวน ๑๔,๕๓๔ หมู่บ้าน ให้แล้วเสร็จภายใน ปี ๒๕๘๐ สำหรับในเขตเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ จะขยายเขตการจ่ายน้ำ เพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง การท่องเที่ยว และเขตเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากนั้น จะปรับปรุงระบบประปาให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการประหยัดน้ำในภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ เป้าประสงค์ : จัดหาน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชน ครบทุกหมู่บ้าน หรือทุกครัวเรือน ชุมชนเมือง แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งการจัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ ซึ่งขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานในราคาที่เหมาะสม และการประหยัดน้ำ โดยลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ กลยุทธ์ : ๑) พัฒนา ขยายเขต และเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน โดยจัดหาแหล่งน้ำ และก่อสร้างระบบ ประปาให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ และปรับปรุงระบบประปาเดิมที่ชำรุด เพื่อให้ใช้งานได้ ๒) พัฒนาระบบประปาเมือง/พื้นที่เศรษฐกิจ โดยการขยายเขตระบบประปา เพิ่มเขตจ่ายน้ำ สำหรับเมืองหลัก พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ การจัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ ซึ่งขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน และลดการสูญเสียในระบบท่อส่งจ่ายน้ำประปา ๓) พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม โดยกำหนดมาตรฐานระบบประปาหมู่บ้าน การจำแนกระบบประปา แล้วดำเนินการปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน ครบทุกหมู่บ้าน รวมทั้งพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้โรงเรียน และชุมชน ๔) การประหยัดน้ำทุกภาคส่วน โดยส่งเสริมการลดการใช้น้ำในภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ แนวทางการขับเคลื่อน ๑. แผนงานประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐานน้ำอุปโภค บริโภค เนื่องจากเป็นภารกิจขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เป็นงานที่ริเริ่มใหม่ จึงเห็นควรมอบให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานประสานและ ขับเคลื่อน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกรมทรัพยากรน้ำเป็นหน่วยงานปฏิบัติหลัก ในการกำหนด มาตรฐาน จัดทำรูปแบบมาตรฐาน สนับสนุนท้องถิ่นในการสำรวจ ออกแบบ และจัดทำโครงการนำร่อง พร้อมทั้ง การถ่ายทอดเทคโนโลยีและเพิ่มขีดความสามารถให้ท้องถิ่นดำเนินการได้เองต่อไป ๒. แผนงานประปาเมืองหลัก พื้นที่เศรษฐกิจต่าง ๆ มอบสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็น หน่วยประสานและขับเคลื่อนแผนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อกำหนดแผนงานโครงการ

หัวข้อ	รายละเอียด
	รองรับในอนาคต ๓. การประหยัdnน้ำภาคครัวเรือนและบริการ ในระยะแรก จะดำเนินการในเขตรับผิดชอบของ การประปานครหลวง และการประปา ส่วนภูมิภาค โดยเน้นในเขตขาดแคลนน้ำต้นทุน มีเป้าหมายให้อัตราการใช้น้ำ ต่อคน ลดลงหรือเหมาะสมกับกิจกรรมของพื้นที่นั้น ๆ จังหวัดมีพื้นที่ให้บริการน้ำประปารวมทั้งสิ้น ๗ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอบรบือ อำเภอกุดรัง อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอวาปีปทุม จำแนกการให้บริการ ออกเป็น ๒ สาขา คือ ๑) การประปาส่วนภูมิภาค สาขามหาสารคาม มีพื้นที่ให้บริการน้ำประปา ๔ อำเภอ ประกอบด้วย ๑.๑) อำเภอเมือง มหาสารคาม ให้บริการพื้นที่ เทศบาลเมืองมหาสารคาม, เทศบาลตำบลแวง น่าง, อบต.แก้ง, อบต.แก้งเลิงจาน, อบต.เขวา, อบต.ท่าสองคอน, อบต.แก้ง, อบต.แวงน่าง, อบต.หนองกุง, อบต.หนองโน, อบต.หนองปลิง, และ อบต. ห้วยแอ่ง ๑.๒) อำเภอกันทรวิชัย ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลขามเรียง, เทศบาล ตำบลโคกพระ, เทศบาลตำบลท่าขอนยาง, อบต.ขามเฒ่าพัฒนา, อบต. คันธารราษฎร์, อบต.โคกพระ, อบต.ศรีสุข และ อบต.มะค่า ๑.๓) อำเภอโกสุม พิสัย ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลหัวขวาง และ อบต.หัวขวาง ๑.๔) อำเภอบรบือ ให้บริการพื้นที่ เทศบาลตำบลบรบือ, อบต.โนนราษี, อบต.บรบือ อบต.บ่อใหญ่, อบต.หนองสิม, อบต.หนองโก, อบต.หนองจิก และ อบต.กุดรัง (อำเภอกุดรัง) ๒) การประปาส่วนภูมิภาคพยัคฆภูมิพิสัย มีพื้นที่รับผิดชอบในการให้บริการน้ำประปา ๒ อำเภอ คือ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอวาปีปทุม
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาการจัดการน้ำทั้งระบบ เพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ โดยจัดให้มี น้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือน และการเจริญเติบโตของเขตเมือง การป้องกัน พื้นฟู รักษาเขตต้นน้ำ สภาพสิ่งแวดล้อม ลำน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ ๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตภพของน้ำทั้งระบบ โดยการจัดหาน้ำและใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกันทุกระดับพร้อมทั้ง รองรับกาเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต ทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริการและพลังงาน
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ร้อยละหมู่บ้านที่ได้รับการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน ครบทุกหมู่บ้าน
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่จังหวัดมหาสารคาม
๘. กิจกรรมหลัก งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จัดหาน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยดำเนินการ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งสิ้น ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แหล่งงบประมาณ จากงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/งบประมาณ ของกระทรวง/กรม/งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. หมู่บ้านได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน ๒. มีการขยายเขตระบบประปาหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ๓. น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	๑. หมู่บ้านได้รับการปรับปรุงระบบประปาที่ได้มาตรฐาน ๒. ระบบประปาที่ผ่านมาตรฐานประปาดื่มได้ ๓. คริวเรือนได้รับประโยชน์จากระบบประปา

ภาคผนวก ก

รายการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕

จังหวัดมหาสารคาม

การดำเนินการ	ดำเนินการ แล้ว	ไม่ได้ ดำเนินการ
๑) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัดด้วยวิธีหนึ่งวิธีใด ดังต่อไปนี้ ☐ มอบให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือบุคคลอื่นใด ทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☒ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ. ดำเนินการหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นทำการศึกษาสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☐ มอบให้ฝ่ายเลขานุการ ก.บ.จ. ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด โดยการสำรวจผ่านระบบออนไลน์ ☐ แต่งตั้งคณะกรรมการของ ก.บ.จ. ชั้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัด ☐ ดำเนินการอื่นตามที่ ก.บ.จ. เห็นสมควร โดยดำเนินการ.....	✓	
๒) จัดประชุมหารือร่วมกันกับหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัดไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐบรรดาที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัด ตามมาตรา ๕๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ และ มาตรา ๒๔ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕	✓	
๓) การประชุมของ ก.บ.จ. เพื่อจัดทำและเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ และนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.น.บ. กำหนด	✓	

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ ทั้งนี้ได้แนบรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) มาพร้อมนี้ด้วย

(ลงชื่อ).....

(นายวิบูรณ์ แววบัณฑิต)

ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

หัวข้อ	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (เสนอในปีงบประมาณก่อนหน้า)	แผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	เหตุผลของ การ ปรับเปลี่ยน
เป้าหมายการพัฒนา	“เกษตรกรรมยั่งยืน นำภูมิปัญญาสร้างคุณค่า พัฒนาการค้าการลงทุนสู่สังคมมีสุข ภายใต้ สิ่งแวดล้อมที่ดี”	คงเดิม	
ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามเป้าหมาย การพัฒนา	๑. ภาคการเกษตรมีความเข้มแข็งและสามารถสร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับจังหวัด เศรษฐกิจภาคการเกษตร มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี ๒. การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเติบโตอย่างสมดุล และยั่งยืน มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี ๓. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ อายุเฉลี่ยการมีสุขภาพดีของประชาชน จังหวัดมหาสารคามอายุเฉลี่ย ๗๑.๕ ปี	คงเดิม	
ประเด็นการพัฒนา	๑. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตภาคการเกษตร เพื่อสร้างรายได้กับเกษตรกร ๒. ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า บริการ การท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ ๓. เพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุน เพื่อรองรับ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่สังคมมีสุข ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี	คงเดิม	

พุทธมณฑลอีสาน ถิ่นฐานอารยธรรม ผ้าไหมล้ำเลอค่า ตักสิลานคร

สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
โทร. ๐๕๓-๗๗๗๓๒๐

